

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
INFORMATIKOS FAKULTETAS
INFORMACIJOS SISTEMŲ KATEDRA

Tomas Kučiukas

Lituanistikos informacinė sistema

Magistro darbas

Darbo vadovas

prof. Lina Nemuraitė

Kaunas, 2010

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
INFORMATIKOS FAKULTETAS
INFORMACIJOS SISTEMŲ KATEDRA

Tomas Kučiukas

Lituanistikos informacinė sistema

Magistro darbas

Recenzentas

dr. Ramūnas Kubiliūnas

2010-05-31

Darbo vadovas

prof. Lina Nemuraitė

2010-05-31

Atliko

IFM-4/4 gr. stud.
Tomas Kučiukas

2010-05-31

Kaunas, 2010

Turinys

ILIISTRACIJŲ SĄRAŠAS.....	4
LENTELIŲ SĄRAŠAS.....	5
1. ĮVADAS	7
2. LITUANISTIKOS INFORMACINĖS SISTEMOS KŪRIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ	9
2.1. TYRIMO SRITIS, OBJEKTAS IR PROBLEMA	9
2.2. TYRIMO OBJEKTO ANALIZĖ	9
2.3. VARTOTOJŲ ANALIZĖ	12
2.3.1. Vartotojų aibė, tipai ir savybės	12
2.3.2. Vartotojų tikslai ir problemos.....	13
2.4. PANAŠIŲ SPRENDIMŲ IR REALIZAVIMO PRIEMONIŲ ANALIZĖ	13
2.5. SIEKIAMO SPRENDIMO IR DARBO TIKSLŲ FORMULUOTĖ.....	20
2.6. ANALIZĖS IŠVADOS.....	22
3. LITUANISTIKOS INFORMACINĖS SISTEMOS REIKALAVIMŲ SPECIFIKACIJA	23
3.1. REIKALAVIMŲ SPECIFIKACIJA	23
3.2. DALYKINĖS SRITIES MODELIS	32
3.3. REIKALAVIMŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS	34
4. SISTEMOS PROJEKTAS	36
4.1. SISTEMOS ARCHITEKTŪROS PROJEKTAS.....	36
4.1.1. Loginė sistemos architektūra.....	36
4.1.2. Vartotojo paslaugos.....	37
4.1.3. Duomenų paslaugos	38
4.1.4. Panaudojimo atvejų sekų diagramos.....	39
4.1.5. Panaudojimo atvejų realizacija klasėmis	40
4.2. DETALUS PROJEKTAS	42
4.3. SISTEMOS ELGSENOS MODELIS	42
4.4. DUOMENŲ BAZĖS SCHEMA	44
4.5. REALIZACIJOS MODELIS	49
4.6. REPREZENTATYVIEJI PAVYZDŽIAI.....	52
4.6.1. Pateikiamos XML aprašo publikacijos pavyzdys	52
4.6.2. Ekspertizės pavyzdys	53
4.6.3. Publikacijos pavyzdys.....	53
4.6.4. Eksperto duomenų pavyzdys.....	54
5. SISTEMOS REALIZACIJA.....	56
5.1. SISTEMOS VEIKIMO APRAŠYMAS	56
5.2. TESTAVIMO PLANAS.....	66
5.3. TESTUOJAMA PROGRAMINĖ ĮRANGA.....	66
5.4. TESTAVIMO STRATEGIJA.....	66
5.5. TESTAVIMO PROCEDŪROS	67
5.6. TESTAVIMO APIBENDRINIMAS	72
6. EKSPERIMENTINIS SISTEMOS TYRIMAS	72
6.1. EKSPERIMENTO TIKSLAS	72
6.2. SAVYBIŲ ANALIZĖ IR ĮVERTINIMAS	72
6.3. KOKYBĖS KRITERIJŲ ĮVERTINIMO METODIKA	73
6.4. KOKYBĖS KRITERIJŲ ĮVERTINIMAS	75
6.5. AUTOMATIZUOTŲ VEIKLOS PROCESŲ EFEKTYVUMO EKSPERIMENTINIS TYRIMAS	79
6.6. EKSPERIMENTŲ IŠVADOS.....	80
7. IŠVADOS	82
TERMINŲ IR SANTRUMPŲ ŽODYNĖLIS	83
LITERATŪRA.....	85

Ilustracijų sąrašas

3.1.1 pav. Panaudojimo atvejų diagrama	23
3.1.10 pav. Lituanistikos IS veiklos sekos administratoriui	31
3.1.2 pav. Administracijos panaudojimo atvejų diagrama	24
3.1.3 pav. Duomenų tiekimo panaudojimo atvejų diagrama	24
3.1.4 pav. Duomenų tvarkymo panaudojimo atvejų diagrama	25
3.1.5 pav. Ekspertavimo panaudojimo atvejų diagrama	25
3.1.6 pav. Publikacijų pateikimo sekos diagrama	26
3.1.7 pav. Publikacijos duomenų tvarkymo sekos diagrama	27
3.1.8 pav. Lituanistikos IS veiklos sekos skaitytojui	28
3.1.9 pav. Lituanistikos IS veiklos sekos ekspertui	29
3.2.1 pav. Dalykinės srities esybių klasių diagrama	32
3.2.2 pav. Lituanistikos IS duomenų įrašai	33
3.2.3 pav. Bendroji Lituanistikos IS schema	34
3.2.4 pav. Ekspertavimo procesų bendra schema	34
4.1.1 pav. Loginė sistemos architektūra	36
4.1.10 pav. Pateikimo panaudojimo atvejo realizacija projekto klasėmis	41
4.1.11 pav. Publikacijos apdorojimo posistemio trijų lygių klasių diagrama	42
4.1.2 pav. Pagrindinio posistemio vartotojo veiklos logikos klasės	37
4.1.3 pav. Sąsajos navigavimo planas	37
4.1.4 pav. Vartotojo teisių valdymo planas	38
4.1.5 pav. Duomenų bazės prieigos klasės	38
4.1.6 pav. Projekto lygio prisijungimo sekų diagrama	39
4.1.7 pav. Projekto lygio paieškos sekų diagrama	39
4.1.8 pav. Panaudojimo atvejų realizacija analizės klasėmis	40
4.1.9 pav. Prisijungimo panaudojimo atvejo realizacija projekto klasėmis	41
4.3.1 pav. Apibendrinta veiklos proceso diagrama	42
4.3.2 pav. Detalesnė veiklos proceso diagrama	43
4.4.1 pav. Duomenų bazės schema	44
4.5.1 pav. Svetainės navigavimo planas	49
4.5.2 pav. IS posistemio projektas realizacijai internete	49
4.5.3 pav. IS posistemio komponentų išdėstymas techniniuose įrenginiuose	52
5.1.1 pav. Prisijungimo forma	56
5.1.10 pav. Ataskaitos pagal būseną	62
5.1.11 pav. Sugeneruotų ataskaitų pavyzdys	62
5.1.12 pav. Ekspertų paieška bei redagavimas	63
5.1.13 pav. Eksperto informacijos spausdinimas	63
5.1.14 pav. Eksperto redagavimas	64
5.1.15 pav. Naujo eksperto sukūrimas administratoriaus įrankiu	64
5.1.16 pav. Eksperto redagavimas administratoriaus įrankiu	64
5.1.17 pav. Publikacijų paieškos rezultatai	65
5.1.18 pav. Publikacijų priskyrimas vartotojui	65
5.1.2 pav. Eksperto registracijos forma	57
5.1.3 pav. Publikacijos teikimo pasirinkimas	58
5.1.4 pav. Straipsnio publikacijos teikimo forma	58
5.1.5 pav. Knygos publikacijos teikimo forma	59
5.1.6 pav. Ekspertui priskirtų publikacijų ekspertavimui sąrašas	60
5.1.7 pav. Ekspertuotinos publikacijos tipo pasirinkimas	60
5.1.8 pav. Ekspertizės forma (siekiant aiškumo „perpjauta“ ir patalpinta dviejuose stulpeliuose)	61
5.1.9 pav. Ataskaitos su priėmimo aktais	61
6.3.1 pav. Apklausos metodas	73
6.4.1 pav. Publikacijų priskyrimo proceso kokybės palyginimas	78
6.4.2 pav. Publikacijų ekspertizės proceso kokybės palyginimas	78

Lentelių sąrašas

2.2.2 lentelė. Lituanistikos informacinės sistemos procesai	10
2.3.2 lentelė. Vartotojų tikslai ir problemos.....	13
2.4.1 lentelė. MLA International Bibliography	17
2.4.2 lentelė. Sociological Abstracts.....	18
2.4.3 lentelė. British Humanities Index	18
2.4.4 lentelė. Atviro kodo programinė įranga	19
2.4.5 lentelė. Komerčinė programinė įranga.....	20
2.5.1 lentelė. Lituanistikos informacinės sistemos rizikos faktoriai	21
3.1.1 lentelė. Panaudojimo atvejis „Publikacijų pateikimas“	25
3.1.10 lentelė. Panaudojimo atvejis „Vartotojų duomenų tvarkymas“	31
3.1.11 lentelė. Panaudojimo atvejis „Ataskaitų generavimas“	31
3.1.2 lentelė. Panaudojimo atvejis „Tiekėjo registracija“	26
3.1.3 lentelė. Panaudojimo atvejis Publikacijų duomenų tvarkymas“	26
3.1.4 lentelė. Panaudojimo atvejis „Prisijungimas“	27
3.1.5 lentelė. Panaudojimo atvejis „Paieška“	27
3.1.6 lentelė. Panaudojimo atvejis „Ekspertizė“	28
3.1.7 lentelė. Panaudojimo atvejis „Santraukos vertimas“	29
3.1.8 lentelė. Panaudojimo atvejis „Ekspertų aptarnavimas“	30
3.1.9 lentelė. Panaudojimo atvejis „Duomenų bazės administravimas“	30
4.4.1 lentelė. Duomenų bazės lentelių atributai	45
5.5.1 lentelė. Naujo vartotojo įvedimo detalus testavimas	67
5.5.2 lentelė. Vartotojo redagavimo detalus testavimas	68
5.5.3 lentelė. Naujos publikacijos priskyrimo bei ekspertavimo detalus testavimas	68
5.5.4 lentelė. Panaudojimo atvejo „Prisijungti“ testavimas	69
5.5.5 lentelė. Panaudojimo atvejo „Pasikeisti slaptažodį“ testavimas.....	70
5.5.6 lentelė. Panaudojimo atvejo „Paskirti publikaciją ekspertavimui“ testavimas	70
6.3.1 lentelė. Patogumo vertinimo skalės reikšmės.....	74
6.3.2 lentelė. Greitaveikos vertinimo skalės reikšmės.	74
6.3.3 lentelė. Vartotojo pasitenkinimo vertinimo skalės reikšmės.	74
6.4.1 lentelė. Publikacijų priskyrimo proceso patogumas.....	75
6.4.2 lentelė. Publikacijų priskyrimo proceso greitaveika	75
6.4.3 lentelė. Publikacijų priskyrimo proceso bendras įspūdis.....	75
6.4.4 lentelė. Publikacijų ekspertizės proceso patogumas.....	76
6.4.5 lentelė. Publikacijų ekspertizės proceso greitaveika	76
6.4.6 lentelė. Publikacijų ekspertizės proceso vartotojų bendras įspūdis.....	76
6.4.7 lentelė. Publikacijų priskyrimo proceso patikimumas	76
6.4.8 lentelė. Publikacijų ekspertizės proceso patikimumas	77
6.4.9 lentelė. Apibendrinti apklausos rezultatai.....	77
6.5.1 lentelė. Apklausos anketos klausimai.....	79
6.5.2 lentelė. Apklausos apibendrinti rezultatai.....	79

SUMMARY

Information system “Lituanistika”

International social and humanitarian science and abstract bibliographic databases includes the most important and most significant of these documents in scientific fields. Databases developed thematically (eg, MLA International Bibliography, Sociological Abstracts CSA) and / or regional basis (eg, British Humanities Index). Search of international databases are a great tool for quickly and efficiently find information about the world of the studies performed and published scholarly works in the social and humanitarian sciences publications. Lithuanian academic journals and research publications in international databases is increasing in recent years, but in Lithuania the tests and researchers work to develop international databases is only fragmentary. International social and humanitarian sciences databases of lithuanistic ensure the development of Lithuanian scientists work visibility in national and international level and at the same scientists laid down in recognition of excellence. This database should be based on best international social and humanitarian experience of databases.

1. Įvadas

Tarptautinės socialinių ir humanitarinių mokslų bibliografinės ir referatinės duomenų bazės įtraukia svarbiausius ir reikšmingiausius šių mokslo sričių dokumentus. Duomenų bazės kuriamos teminiu (pvz., MLA International Bibliography, CSA Sociological Abstracts) ar/ir regioniniu pagrindu (pvz., British Humanities Index). Atliekant socialinių ir humanitarinių mokslų publikacijų paiešką, tarptautinės duomenų bazės yra puiki priemonė greitai ir efektyviai rasti informaciją apie pasaulyje atliktus tyrimus ir publikuotus mokslo darbus. Lietuvos mokslo žurnalų ir mokslininkų publikacijų skaičius tarptautinėse duomenų bazėse pastaraisiais metais didėja, tačiau Lietuvoje atliekami tyrimai ir mokslininkų parengti darbai tarptautinėse duomenų bazėse atsispindi tik fragmentiškai. Tarptautinės socialinių ir humanitarinių mokslų duomenų bazės „Lituanistika“ kūrimas užtikrintų Lietuvos mokslininkų darbų matomumą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis bei tuo pačiu įtvirtintų mokslininkų pripažinimą bei kompetenciją. Šios duomenų bazės kūrimas turi remtis geriausia tarptautinių socialinių ir humanitarinių duomenų bazių patirtimi.

Šio darbo **tyrimo sritis** – programinės įrangos projektavimo metodai, leidžiantys išplėsti egzistuojančias sistemas, ir jų taikymas bibliotekų informacinei sistemai.

Tyrimo objektas – mokslo publikacijų, atitinkančių lituanistikos sampratą, bibliografinės duomenų bazės projektavimas ir kūrimas.

Darbo tikslas – pagerinti lituanistikos sampratą atitinkančių mokslo publikacijų vertinimo bei sklaidos galimybes, automatizuoti šių publikacijų pateikimo, ekspertavimo bei sklaidos procesus. Lituanistikos informacijos sistema projektuojama panaudojant LABT BIS ALEPH komponentus.

Pagrindiniai **uždaviniai**:

- Nustatyti kokia duomenų struktūra galėtų būti naudojama informacijai saugoti;
- Ištirti, kokie procesai turėtų vykti Lituanistikos informacijos sistemoje;
- Ištirti, kokie papildomi komponentai turėtų būti suprojektuoti, kad kartu su ALEPH komponentais galėtų sudaryti Lituanistikos informacijos sistemą;
- Sudaryti Lituanistikos informacinės sistemos modelį bei projektą;
- Realizuoti sistemą;
- Atlikti eksperimentinį prototipo įvertinimą, apibendrinti tyrimo rezultatus.

Rezultato **kokybės kriterijai**:

- Patikimumas.
- Greitaveika.
- Suderinamumas su kitomis sistemomis.
- Patogumas.

Lituanistikos informacijos sistemai keliami reikalavimai:

- Lituanistikos informacinės sistemos duomenų bazės bibliografinių įrašų struktūrizavimui tikslinga naudoti MARC21 metaduomenų formatą.
- Lituanistikos informacinės sistemos duomenų bazės informacijos sistemos sukūrimui tikslinga naudoti ALEPH sistemos komponentus, kuri palaiko MARC21 metaduomenų formatą, yra viena geriausių šios srities programinių įrangų pasaulyje, yra naudojama LABT bibliotekose, o licencijos yra įsigytos.

Lituanistikos informacinės sistemos sukūrimo galimybės yra gerai išnagrinėtos galimybių studijoje, todėl tam yra labai palankios sąlygos ir sėkmės tikimybė yra didelė. Lituanistikos informacinės sistemos kūrimo tikslingumas nekelia abejonių, papildomi (prie ALEPH) komponentai yra aiškūs ir jų sukūrimo sėkmė yra neabejotina.

Darbo struktūra:

- antrajame skyriuje atlikta lituanistikos informacinės sistemos kūrimo prielaidų analizė, panašių sprendimų ir realizavimo priemonių analizė. Taip pat atlikta vartotojų, kompiuterizuojamos sistemos operacijų analizė, apibrėžta sistema.
- trečiajame skyriuje pateikiami informacinės sistemos reikalavimai, reikalavimai duomenims, nefunkciniai reikalavimai.
- ketvirtajame skyriuje pateiktas lituanistikos informacinės sistemos projektas.
- penktajame skyriuje lituanistikos informacinės sistemos realizacija.
- šeštajame skyriuje atliktas lituanistikos informacinės sistemos vertinimo eksperimentas. Pateikta kokybės kriterijų įvertinimo metodika, vertintos informacinės sistemos aprašymas, vertintojų vertinimai ir eksperimento rezultatai.
- septintajame skyriuje suformuluotos darbo išvados.

2. Lituanistikos informacinės sistemos kūrimo prielaidų analizė

Analizės tikslas – atlikti esamos situacijos analizę, apžvelgti galimus sprendimus pasaulyje, išsiaiškinti tikslus ir uždavinius, pasirengti informacijos sistemos projektavimui. Analizė apima:

- Duomenų bazės poreikius;
- Bibliografinių duomenų standartus;
- Bibliografinių duomenų bazių apžvalgą;
- IT sprendimų bibliografėms duomenų bazėms apžvalgą;
- Lituanistikos informacinės sistemos procesus.

2.1. Tyrimo sritis, objektas ir problema

Tyrimo sritis – programinės įrangos projektavimo metodai, leidžiantys išplėsti egzistuojančias sistemas, ir jų taikymas bibliotekų informacinei sistemai.

Tyrimo objektas – mokslo publikacijų, atitinkančių lituanistikos sampratą, bibliografinės duomenų bazės projektavimas ir kūrimas.

Lietuvos mokslo taryba humanitarinių ir socialinių mokslų (HSM) darbams vertinti naudoja kriterijus: sprendžiamos problemos mastas, mokslinis pagrindumas, kūrinio temos naujumas, kūrinio aktualumas mokslo krypties (šakos) raidos požiūriu, kūrinio aktualumas Lietuvos mokslo prioritetų požiūriu. Lituanistikos sampratą atitinkančių mokslo publikacijų tenka ieškoti įvairiose duomenų bazėse. Tokių galima rasti užsienio duomenų bazėse, tačiau absoliuti dauguma jų yra tik Lietuvoje veikiančiose duomenų bazėse. Pagrindinė daugumos šių duomenų bazių problema yra ta, kad jose dažniausiai yra pateikiama tik bibliografinė informacija. Čia nėra publikacijų kokybės kontrolės, publikacijos aprašomos tik originalo kalba, dažnai nėra santraukų, arba jos yra tik lietuviškos. Tai sukelia daug problemų vertinant HSM srities mokslo darbus. Siekiama sukurti Lituanistikos informacijos sistemą, kurioje būtų kaupiami, ekspertuojami ir viešinami lituanistikos sampratą atitinkantys mokslo darbai. Realizacijai už pagrindą numatoma naudoti Lietuvos akademiinių bibliotekų tinklo (LABT) naudojama bibliotekinės informacijos sistemos (BIS) programinės įrangos komponentus.

2.2. Tyrimo objekto analizė

Poreikis ir uždaviniai

Kaip jau buvo minėta, Lietuvoje nėra Lituanistikos sampratą atitinkančios duomenų bazės. Pagrindinė esamų duomenų bazių problema yra ta, kad jose dažniausiai yra pateikiama tik bibliografinė informacija. Čia nėra publikacijų kokybės kontrolės, publikacijos aprašomos tik originalo kalba, dažnai nėra santraukų, arba jos yra tik lietuviškos. Tai sukelia daug problemų vertinant HSM srities mokslo darbus. Problemas galima spręsti sukūriant Lietuvos lituanistikos informacijos sistemą.

Lituanistikos informacijos sistemai keliami uždaviniai:

- Kaupti ir saugoti žinias apie Lituanistikos mokslo vykdomus ar baigtus tyrimus Lietuvoje ir užsienyje, šiuos tyrimus vykdančias organizacijas, žymiausius šios srities mokslininkus, archyvinius lituanistikos šaltinius, apgintas šios srities disertacijas ir mokslo publikacijas;
- Kaupti ir saugoti žinias apie bazėje sukauptų dokumentų ekspertinio vertinimo eigą ir rezultatus;
- Užtikrinti plačias galimybes humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslininkams pristatyti mokslinę produkciją Lietuvos ir tarptautinei visuomenei; sudaryti sąlygas oficialiai įtvirtinti mokslininkų pripažinimą bei kompetenciją;
- Pateikti informaciją Lietuvos ir užsienio vartotojams apie bazėje sukauptus Lituanistikos dokumentus bei jų mokslinį įvertinimą, atkreipti visuomenės dėmesį į reikšmingus humanitarinių ir socialinių mokslų srities Lietuvos mokslininkų pasiekimus;
- Sudaryti sąlygas Lituanistikos informacinės sistemos integravimui į Lietuvos ir užsienio informacines sistemas, tarptautiniam bendradarbiavimui bei informacijos mainams, užtikrinti susistemintą naujausių mokslinių pasiekimų sklaidą tarptautiniu lygmeniu.

Tarptautinio bendradarbiavimo ir pripažinimo galima siekti tik tuo atveju, jeigu sistema bus kuriama remiantis tarptautiniais standartais ir teiks informaciją pasauliui suprantama kalba. Modeliuojant lituanistikos informacinę sistemą pagrindinis dėmesys ir skiriamas šiems aspektams.

Procesai

2.2.2 lentelė. Lituanistikos informacinės sistemos procesai

Nr.	Procesas	Aprašymas
1	Dokumentų rinkimas, registracija ir saugojimas	Proceso metu yra sukuriama pradinių duomenų apie ekspertizei teiktinas lituanistikos publikacijas ir surenkami patys publikacijų dokumentai. Lituanistikos publikacijas duomenų bazei gali siūlyti patys autoriai ar kiti dokumentų teikėjai, su kuriais sudarytos bendradarbiavimo sutartys. Į paraiškos formą įtraukiami elementai, kurių negalima rasti pateiktame dokumente: duomenys apie autorius ir kt.

Nr.	Procesas	Aprašymas
		rengėjus (tiek, kiek autorius pats apie save nori paskelbti), kūrinio naudojimo duomenys (jeigu autorių teisės neleidžia skelbti kūrinio Internete), santraukos ir reikšminiai žodžiai (jeigu esantys kūrinyje neatitinka Lituanistikos IS reikalavimų) ir t.t. Skirtingi duomenys gali būti renkami apie esamojo ir praėjusio laikotarpio dokumentus. Informacija apie anksčiau išleistus lituanistikos dokumentus ieškoma įvairiose Lietuvos ir užsienio duomenų bazėse, bibliotekų kataloguose. DB sudarytojas pasirūpina ir užregistruotų dokumentų pateikti ekspertiniam vertinimui įsigijimu.
2	Ekspertavimas ir vertimas	Duomenys apie ekspertus įrašomi į administracinių duomenų bazę. Naujai gauti dokumentai pagal tematiką paskiriami ekspertams. Ekspertams automatiškai išsiunčiami pranešimai (el. laiškas) apie ekspertizės laukiančius dokumentus. Dokumento būseną gautas keičiama į paskirtas ekspertui. Ekspertai el. laiškais informuoja administratorių apie sutikimą priimti paskirtus dokumentus arba jų manymu darytinus pakeitimus. Dokumento būseną paskirtas ekspertui keičiama į ekspertuojamas. Ekspertai įrašo dokumento vertinimą elektroninėje anketose. Elektroninė anketa automatiškai išsiunčiama sudarytojui. Spausdinta elektroninė anketa pasirašoma ir kartu su dokumentu grąžinama LDB sudarytojui. Dokumento būseną keičiama į ekspertuotas. Lituanistikos bazei priklausantys (pagal eksperto išvadą) dokumentai, kuriems reikalingas santraukos vertimas, paskiriami vertėjams. Duomenys apie vertėjus įrašomi į administracinių duomenų bazę ir susiejami su paskirtais dokumentais. Vertėjams automatiškai išsiunčiami pranešimai (el. laiškas) apie vertimo laukiančius dokumentus. Prie laiško pridedamos turimos dokumento santraukos. Dokumento būseną ekspertuotas keičiama į paskirtas vertėjui. Vertėjai el. laiškais informuoja administratorių apie sutikimą priimti paskirtus vertimus. Dokumento būseną paskirtas vertėjui keičiama į vertiama santrauka. Vertėjai įrašo dokumento santrauką MS Word'o byloje ir el. laiškais išsiunčia LDB sudarytojui. Spausdinta santrauka pasirašoma ir kartu su dokumentu grąžinama LDB sudarytojui. Dokumento būseną keičiama į ekspertuotas.
3	Duomenų analizė ir įrašymas	Analizuojami bibliografiniai duomenys. Sukuriamas išsamus bibliografinis aprašas. Įrašomos santraukos. Įrašomi raktažodžiai. Bibliografinis aprašas siejamas su autoritetiniais vardų įrašais. Reikalui esant sukuriama nauji autoritetiniai vardų įrašai autoriams, vertėjams, redaktoriams, sudarytojams ir kt. dokumentų rengėjams. Analizuojamas dokumento turinys ir nustatomi dokumento turinį reškiantys deskriptoriai. Bibliografinis aprašas

Nr.	Procesas	Aprašymas
		siejamas su lituanistikos tezauro autoritetiniu dalyko įrašu. Reikalui esant lituanistikos tezauras papildomas naujais įrašais. Nustatomas UDK numeris. Bibliografinis aprašas siejamas su autoritetiniu klasifikacijos įrašu. Surandamas visas tekstas internete ir įrašomi adresai (http nuorodos). Sukuriami cituojamų dokumentų įrašai.
4	Duomenų paieška ir pateikimas	Paieškos kriterijai. Dokumentų paieška turi būti galima pagal standartinius (pasaulinėje praktikoje įprastus) paieškos kriterijus: antraštės, autoriai ir kiti rengėjai, standartiniai numeriai (ISBN, ISSN ir kt.), šaltinių duomenys (antraštės, metai, numeris), skelbimo duomenys (vieta, leidėjas, metai), tema ar dalykas, UDK numeris, citavimo duomenys (autorius, antraštė, šaltinio antraštė). Turi būti suteikta galimybė patikslinti paieškos rezultatą pagal: teksto kalbą, šalį, kurioje dokumentas paskelbtas, žanrą. Paieškos rezultatas pateikiamas bibliografinio sąrašo forma. Suteikiama galimybė peržiūrėti sąrašo esančius bibliografinius įrašus nuo pirmojo iki paskutiniojo arba pasirinktinai.
	Ataskaitos	Lituanistikos informacinės sistemos rengimo procesų kontrolei bei darbų apskaitai parengiamos automatinės ataskaitų formos.

2.3. Vartotojų analizė

2.3.1. Vartotojų aibė, tipai ir savybės

Galima išskirti sekančius informacijos sistemos vartotojus

- **Publikacijų teikėjai.** Pasiūlo jų nuomone lituanistikos požiūriu vertingas publikacijas užpildydami tam tikslui skirtą anketą. Vartotojai nėra iš anksto numatyti ar registruoti. Gali būti bet kuris asmuo nusprendęs pasiūlyti publikaciją. Veikla neapmokama.
- **Ekspertai.** Atlieka pateiktų publikacijų ekspertizę ir nusprendžia ar publikacija yra tinkama lituanistikos informacijos sistemai. Ekspertai yra atrenkami konkurso tvarka ir veikia pagal sutartį.
- **Sudarytojai.** Sutvarko pateiktas publikacijas, klasifikuoja ir papildo publikacijos metaduomenis. Kaip taisyklė, šį darbą atlieka bibliotekininkai, gerai išmanantys bibliotekinio katalogavimo procesą. Sudarytojai atlieka darbus pagal sutartį.
- **Vertėjai.** Atlieka publikacijų santraukų vertimą (lietuvių, anglų kalbomis), jeigu ekspertas nusprendžia, kad turima santrauka yra nepakankamos kokybės arba jos nėra kuria nors iš reikalaujamų kalbų. Darbas apmokamas pagal sutartį.

- **Administratoriai.** Atlieka duomenų bazės priežiūrą. Darbas apmokamas pagal sutartį.
- **Skaitytojai.** Gali atlikti informacijos paiešką ir gauti informaciją apie publikaciją, kuri yra skirta viešam vartojimui.

2.3.2. Vartotojų tikslai ir problemos

2.3.2 lentelė. Vartotojų tikslai ir problemos

Nr.	Vartotojai	Tikslai	Problemos
1	Publikacijų teikėjai	Pateikti publikaciją vertinimui	Reikalinga internete veikianti elektroninė publikacijos pateikimo anketos forma
2	Ekspertai	Atlikti pateiktos publikacijos ekspertizę	Reikalingos priemonės ekspertizės vykdymui ir apskaitai
3	Sudarytojai	Sutvarkyti publikacijos ir kitus duomenų bazės duomenis	Reikalingos priemonės ir aplinka duomenų tvarkymui
4	Vertėjai	Atlikti publikacijos santraukų vertimą (anglų k.)	Reikalingos priemonės vertimų teikimui ir apskaitai
5	Administratoriai	Vykdyti duomenų bazės priežiūrą ir atlikti procesų kontrolę	Reikalingos priemonės duomenų bazės priežiūrai ir administravimui
6	Skaitytojai	Susirasti ir gauti jiems reikalingą informaciją apie lituanistikos informacijos sistemos objektą	Reikalingos priemonės informacijos paieškai ir pateikimui

2.4. Panašių sprendimų ir realizavimo priemonių analizė

Formatai

Bibliotekinėse informacijos sistemose yra kaupiami duomenys apie dokumentus – metaduomenys¹. Lituanistikos duomenų atveju taikytini yra dviejų tipų metaduomenys:

- Aprašomieji metaduomenys. Skirstomi į bibliografinius ir turinio. Bibliografiniai duomenys yra vedami remiantis bibliografinio aprašo taisyklėmis (ISBD²), formatais ir katalogavimo taisyklėmis.
- Administraciniai metaduomenys. Naudoja įvairias klasifikacijas ir tezaurus.

¹ Wiki. Metadata [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://en.wikipedia.org/wiki/Metadata>.

² Wiki. International Standard Bibliographic Description [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą http://en.wikipedia.org/wiki/International_Standard_Bibliographic_Description.

MARC³ (Machine Readable Cataloguing) formatai. MARC formate priskiriamos žymės bibliografinio įrašo elementui taip, kad duomenimis galima būtų operuoti kompiuteriniu būdu. Formatas skirtas bibliografiniai informacijai aprašyti, saugoti bei keisti duomenimis. Pirmasis MARC formatas buvo sukurtas JAV Kongreso bibliotekoje Vėliau buvo sukuriamos visa eilė MARC versijų: UKMARC, USMARC, FINMARC, DANMARC ir kt.

Formatų įvairovė apsunkina bibliografinių duomenų mainus. Todėl buvo kuriami tarptautiniai duomenų apsieitimo MARC formatai. 1987 metais IFLA⁴ išleido UNIMARC vadovą⁵. UNIMARC tapo oficialiuoju IFLA palaikomu formatu. 1990 metais Europos Sąjunga patvirtino UNIMARC tarptautiniu Europos Sąjungos šalių formatu. UNIMARC keleto šalių (Italija, Čekija, Rusija, Kroatija) buvo pradėtas naudoti kaip vidinis formatas, tačiau didesnio populiarumo šioje srityje nesulaukė. Lietuvoje UNIMARC standartą naudoja Lietuvos M. Mažvydo nacionalinė biblioteka ir Lietuvos akademinių bibliotekų tinklo (LABT) bibliotekos. Buvo siekiama nacionalinių MARC formatų pagrindu sukurti visų poreikiams tinkantį formatą. Šios veiklos rezultate buvo sukurtas MARC21⁶ – populiariausias formatas pasaulio bibliotekų informacinėse sistemose. LABT bibliotekos planuoja pereiti prie MARC21 standarto (pakeičiant dabar naudojamą UNIMARC standartą) 2010 metais.

MARC formato bendra struktūra:

- Etiketė.
- Kontroliniai laukai.
- Duomenų laukai.

Lauko struktūra:

- Lauko kodas – 3 ženklai (paprastai skaitmenys 0-9).
- Indikatoriai – 2 ženklai.
- Polaukio ženklas – dolerio ženklas (\$).
- Polaukio kodas – 1 ženklas (a-z, 1-9).

³ Wiki. MARC standards [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą http://en.wikipedia.org/wiki/MARC_standards.

⁴ Wiki. International Federation of Library Associations and Institutions [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą http://en.wikipedia.org/wiki/International_Federation_of_Library_Associations_and_Institutions.

⁵ IFLA. IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Core Programme (UBCIM) [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.ifla.org/VI/3/p1996-1/sectn1.htm>.

⁶ Library of Congress. MARC21 Format for Bibliographic Data [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.loc.gov/marc/bibliographic>.

Bibliografinio įrašo pavyzdys MARC21 formate:

```
LDR      01221nam a2200361 ia4500
001      MAB01-000165347
003      LI-ViLMA
005      20051208111618.0
008      051114s2005    li ||||e||||| 00| 0 lit d
020 ##   $a 5430041556
040 ##   $a livilma $b lit
041 0#   $a lit
044 ##   $a li
080 ##   $a 004.9
080 ##   $a 316.77
100 1#   $a Šakys, Vigintas, $d 1946-
245 10   $a Informacinių technologijų vadovas : $b nepakeičiamas rengiantis ECDL
pažymėjimui gauti / $c Vigintas Šakys.
300 ##   $a 2 kn. : $b iliustr.
630 04   $a Microsoft Word (programa kompiuteriui).
630 04   $a Microsoft PowerPoint (programa kompiuteriui).
630 07   $a Microsoft FrontPage (programa kompiuteriui). $2 lnmbr
650 #7   $a Informacinė visuomenė. $2 lnmbr
```

MARC standarto taikymas reikalauja tam tikro bibliotekinio išsilavinimo, todėl tam tikrais atvejais yra taikomas supaprastintas Dublin Core⁷ metaduomenų standartas. Jį sudaro 15 elementų. Jų semantiką nustatė tarptautinė tarpdisciplininė profesionalų grupė, kurią sudarė informatikai, bibliotekininkai, tekstų kodavimo specialistai, muziejininkai ir kitų artimų mokslo sričių specialistai. Dublin Core elementai:

1. Antraštė (Title) – leidinio pavadinimas, kurį suteikia autorius arba leidėjas.
2. Autorius arba kūrėjas (Creator) – asmuo, organizacija, atsakinga už leidinio intelektualinio turinio sukūrimą, pvz., autoriai – rašytinių tekstų, dailininkai, fotografai, iliustratoriai – vaizduojamųjų kūrinių.
3. Dalykas ir reikšminiai žodžiai (Subject and Keywords) – leidinio dalykas (tema). Dažniausiai dalykas yra parašomas kaip reikšminis žodis ar frazė, kuri apibūdina leidinio turinį. Pageidautina naudoti esamą klasifikacijos schemą arba kontroliuojamą žodyną.
4. Aprašymas, atvaizdavimas (Description) – tekstinis leidinio turinio aprašymas į jį įtraukiant referatą – jei tai yra rašytiniai tekstai, ir turinio aprašymas – jei tai vaizduojamieji kūriniai.
5. Leidėjas (Publisher) – organizacija arba asmuo, prisiimantis atsakomybę už pateiktą leidinį.

⁷ Dublin Core Metadata Initiative. Dublin Core Metadata Element Set, Version 1.1 [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://dublincore.org/documents/dces>.

6. Bendradarbis (Contributor) – asmuo ar organizacija, kurių indėlis į autoriaus ar kūrėjo, aprašyto etiketėje kūrėjas, intelektualinį turinį (el. išteklių) yra „antrinis“, kuris neprisidėjo prie intelektualaus turinio sukūrimo, pvz., redaktorius, vertėjas, iliustruotojas.
7. Data (Date) – leidinio sukūrimo arba prieigos (pasiekiamumo) data. Ją rašyti rekomenduojama pagal standartą ISO 8601.
8. Leidinio rūšis (Resource Type) – rūšis pagal turinį, pvz., www puslapis, novelė, poema, techninė ataskaita, žodynas, esė ir t.t. Rūšis turėtų būti pasirenkama iš sąrašų, kurie yra plėtojami ir papildomi darbo grupės dokumentuose.
9. Formatas (Format) – leidinio duomenų formatas, dydis, trukmė. Formatas yra naudojamas nustatyti, kokia programinė ir techninė įranga gali būti reikalinga leidiniui atvaizduoti ir valdyti. Formatas turėtų būti pasirenkamas iš sąrašo, kuris yra plėtojamas ir papildomas darbo grupės dokumentuose.
10. Leidinio identifikatorius (Resource Identifier) – eilutė ar numeris, naudojamas el. išteklių tapatybei nustatyti. Elektroninių išteklių identifikatorius būna URL arba URN, kitas globalus identifikatorius – ISBN, ISSN. Taip pat gali būti naudojami kiti formalūs vardai.
11. Šaltinis (Source) - informacija apie antrinį šaltinį, iš kurio paimtas esamas leidinys
12. Kalba (Language) – leidinio intelektualaus turinio kalba. Kalbai aprašyti rekomenduojama naudoti dokumentu RFC 1766.
13. Ryšys (Relation) – antrinio šaltinio identifikatorius ir jo ryšys su esamu leidiniu. Šis elementas yra naudojamas ryšiams tarp susijusių leidinių išreikšti. Dėl tarptautinio bendradarbiavimo galimybių rekomenduojama ryšius (relationships) pasirinkti iš sąrašo, kuris yra plėtojamas ir papildomas darbo grupės dokumentuose.
14. Apimtis (Coverage) - leidinio intelektualaus turinio erdvinės charakteristikos. Jos susijusios su fiziniiais regionais naudojant geografinius kodus, su istoriniais periodais, laiko chronologija. Laikotarpiams, datoms apibrėžti rekomenduojama naudoti datos rašymo elementus pagal standartą ISO 8601.
15. Teisių valdymas (Rights Management) – leidinio nuosavybės teisių dokumentas arba identifikatorius, kuris turi ryšį su autoriaus teisių informaciją teikiančia tarnyba.

Dublin Core standartas Lituanistikos informacinės sistemos atveju gali būti taikomas informacijos sklaidai internete, tam naudojant OAI-PMH⁸ standartą.

MARC21 formatą palaiko (dažnai net kaip vienintelį duomenų mainams naudojamą formatą) visos tarptautiniu mastu pripažintos informacinės sistemos. Visos universalios metaduomenų paieškos sistemos iš dviejų tarptautinių formatų pirmenybę atiduoda išimtinai MARC21. Pvz., Google duomenis iš bibliografinių duomenų bazių priima tik savo pačios ir MARC21 formatais. Todėl Lituanistikos informacinės sistemos realizacijai labiausiai priimtinas yra šis standartas.

Humanitarinių ir socialinių mokslų bibliografinių duomenų bazių realizacijų pavyzdžiai

Tarptautinės socialinių ir humanitarinių mokslų bibliografinės ir referatinės duomenų bazės įtraukia svarbiausius ir reikšmingiausius šių mokslo sričių dokumentus. Duomenų bazės kuriamos teminiu (pvz., MLA International Bibliography, CSA Sociological Abstracts) ar/ir regioniniu pagrindu (pvz., British Humanities Index). Lietuvos mokslo žurnalų ir mokslininkų publikacijų skaičius tarptautinėse duomenų bazėse pastaraisiais metais didėja tačiau Lietuvoje atliekami tyrimai ir mokslininkų parengti darbai tarptautinėse duomenų bazėse atsispindi tik fragmentiškai.

MLA International Bibliography⁹

2.4.1 lentelė. MLA International Bibliography

Įrašų skaičius	~2 mln.
Kalbos	295 kalbos ir dialektai
Paieškos laukai	52 rodyklių laukai
Paieška	2 tezaurai
Tematika	Per 200 tautų nacionalinė literatūra, lingvistikos istorija ir teorija, lyginamoji lingvistika, semantika, stilistika, sintaksė, vertimas, kalbų mokymas, literatūros teorija ir kritika, aktorinis menas (filmai, radijas, televizija, teatras), spausdinimo ir leidybos menas, literatūros mokymas, retorika ir kompozicija, liaudies literatūra, liaudies muzika, liaudies menas, ritualai.

The MLA International Bibliography – šiuolaikinės kalbos, literatūros, folkloro ir lingvistikos knygų ir straipsnių rodyklė, skirta kalbų ir literatūros studijoms ir mokymui. Šios bazės kūrėjas – Moderniosios kalbos asociacija (Modern Language Association, MLA). Duomenų bazė indeksuoja daugiau kaip 4 400 periodinių leidinių, kurių dalis yra recenzuojami, ir 1000 knygų leidėjų iš viso pasaulio: Afrikos, Azijos, Australijos, Europos, Šiaurės ir Pietų Amerikos. Per metus įtraukia apie

⁸ Open Archives Initiative. The Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html>.

⁹ MLA International Bibliography [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.mla.org/bibliography>.

66,000 naujų publikacijų. Dauguma įrašų yra iš publikacijų anglų kalba, tačiau taip pat yra įrašų prancūzų, ispanų, vokiečių, rusų, portugalų norvegų ir švedų kalbomis.

Sociological Abstracts¹⁰

2.4.2 lentelė. Sociological Abstracts

Įrašų skaičius	~0,8 mln.
Kalbos	32 kalbos
Paieškos laukai	pagal 26 rodyklių laukus
Paieška	Sociological Abstracts Thesaurus
Tematika	Ekonomikos plėtra; aplinkos sąveika; plėtros tyrimai; šeimos ir socialinė gerovė; sveikata, medicina ir teisė; sociologijos teorija ir istorija; politika, planavimas, prognozės; radikali sociologija; religija ir mokslas; miestų ir regionų sociologija; socialinė plėtra; socialinė diferenciacija; socialinė psichologija ir grupių sąveika; meno, verslo ir ugdymo sociologija; moters studijos ir kt.

Sociological Abstracts įtraukia tarptautines publikacijas sociologijos ir su sociologija susijusių mokslų tematika. Duomenų bazėje pateikiami citavimo duomenų bei žurnalų straipsnių santraukos, knygų apžvalgos iš daugiau kaip 1800 tęstinių leidinių, taip pat knygos, knygų dalys, disertacijos, konferencijų pranešimai. Informacija atnaujinama kas mėnesį, įvedant apie 30 000 įrašų per metus. Bazė turi spausdintą analogą, leidinį *Sociological Abstracts*, ISSN 0038-0202. Dauguma pagrindinių žurnalų nuo 2002 m. pateikia cituojamų šaltinių sąrašą. Cituojami šaltiniai hiperaktyviais ryšiais susiję su kitais Sociological Abstract ir kitų CSA duomenų bazių įrašais.

British Humanities Index¹¹

2.4.3 lentelė. British Humanities Index

Įrašų skaičius	~0,75 mln.
Kalbos	32 kalbos
Paieškos laukai	pagal 19 rodyklių laukus
Paieška	Sociological Abstracts Thesaurus
Tematika	Architektūra, archeologija, menas, kinas, klasikinės studijos, šokis, aplinka, užsienio reikalai, istorija, kalba, literatūra, informavimo priemonės, muzika, scenos menas, filosofija, politikos mokslai, religija.

Referuoja literatūros, kalbos, politikos ir filosofijos publikacijas ir pateikia anotacijas iš daugiau kaip 320 humanitarinių mokslinių ir populiarių žurnalų bei laikraščių, publikuojamų Didžiojoje Britanijoje ir kitose angliakalbėse šalyse. Spausdintas leidinys pradėtas leisti 1916 m. kaip teminė periodinių leidinių rodyklė. Nuo 1962 m. pradėtas vadinti British Humanities Index.

¹⁰ CSA Sociological Abstracts [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.csa.com/factsheets/socioabs-set-c.php>.

¹¹ CSA British Humanities Index [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.csa.com/factsheets/bhi-set-c.php>.

Nuo 1985 duomenų bazės įrašai papildyti santraukomis. Nuo 1990 m. publikuojamas spausdiniu ir elektronine (CD-ROM) forma. Dabartiniu metu duomenų bazė yra prieinama per CSA Illumina paieškos platformą. Santraukos pateikiamos apie 52 % bazėje esančių įrašų. Kiekvienam įrašui DB kūrėjai rengia apie 30-150 žodžių apimties santraukas anglų kalba. Autoriaus santraukų apimtis nėra ribojama. Didžioji dalis publikacijų (95%) yra iš Didžiosios Britanijos. Per metus bazė papildoma 19 000 naujų įrašų. Informacija atnaujinama kartą per mėnesį, įtraukiant 1 500 naujų įrašų.

Bibliotekinės informacijos sistemos programinė įranga

Atviro kodo programinė įranga

2.4.4 lentelė. Atviro kodo programinė įranga

Pavadinimas	URL	OPAC, komplektavimas, katalogavimas & skaitytojų aptarnavimas	MARC	Platforma	Versija	Kita
Koha	http://www.koha.org	Taip	Taip	LAMP (Perl)	2.0.1: 2004-08-26	Pirma OSS BIS
Emilda	http://www.emilda.org/	Taip	100% MARC suderinama naudojant Zebra	LAMPP (Perl & PHP)	1.1.0: 2004-01-23 1.2-beta: 2004-08-22	Template tipo
PhpMyLibrary	http://phpmylibrary.sourceforge.net/	Taip	USMARC įvedant duomenis	PHP & MySQL, Apache	2.0.3: 2004-10-25	Win32 (MS Windows)
OpenBiblio	http://openbiblio.sourceforge.net	OPAC, katalogavimas & skaitytojų aptarnavimas	UNIMARC	LAMP (PHP)	0.5.0: 2004-07-05	Darbuotojų administravimas & raportų sistema
Avanti MicroLCS	http://www.avalibrarysystem.com	OPAC & katalogavimas	Ne	100% pure Java	1.0 beta 3: 2004-06-14	Nuo platformos nepriklausoma
PMB: phpmybibli	http://www.pizzanet/	Taip	UNIMARC	LAMP (PHP)	1.3: data nežinoma	Autoritetinė s DB
Gnuteca	http://www.gnuteca.org.br/	Nežinoma	Nežinoma	PostgreSQL	1.5: 2004-09-08	Portugalų k.

Komercinė programinė įranga

Komercinė bibliotekų informacijos programinė įranga kaip taisyklė turi realizuotus visus bibliotekos procesų aptarnavimo modulius: OPAC, komplektavimas, katalogavimas, skaitytojų aptarnavimas ir kt. Taip pat šios sistemos užtikrina praktiškai visus pagrindinius MARC standartus. Visos jos palaiko MARC21 metaduomenų formato standartą. Galima paminėti sekančias pagrindines sistemas:

2.4.5 lentelė. Komerčinė programinė įranga

Pavadinimas	URL	Pastaba
ALEPH (Ex Libris)	http://www.exlibris.co.il	Plačiausiai pasaulyje paplitusi programinė įranga. Naudoja Lietuvos ir Latvijos bibliotekos.
Voyager (Ex Libris, anksčiau buvo Endeavor)	http://www.exlibris.co.il	Labiausiai paplitusi JAV. Prieš keletą metų kompaniją įsigijo Ex Libris kompanija.
Virtua (VTLS)	http://www.vtls.com	Plačiai pasaulyje paplitusi programinė įranga. Kompaniją įkūrė buvęs Virginia Tex (JAV) universiteto darbuotojai.
Millenium (Innovative Interfaces, Inc.)	http://www.iii.com	Labiausiai paplitusi JAV.

LABT bibliotekos naudoja ALEPH sistemą, licenzijos naudojimui yra įsigytos. Todėl Lituanistikos informacinės sistemos realizacijai yra tikslinga naudoti ALEPH sistemos komponentus. ALEPH sistema naudoja ORACLE RDBVS.

2.5. Siekiamo sprendimo ir darbo tikslų formuluotė

Darbo tikslas – pagerinti lituanistikos sampratą atitinkančių mokslo publikacijų vertinimo bei sklaidos galimybes, automatizuoti šių publikacijų pateikimo, ekspertavimo bei sklaidos procesus. Lituanistikos informacijos sistema projektuojama panaudojant LABT BIS ALEPH komponentus. Pagrindiniai **uždaviniai**:

- Nustatyti kokia duomenų struktūra galėtų būti naudojama informacijai saugoti;
- Ištirti, kokie procesai turėtų vykti Lituanistikos informacijos sistemoje;
- Ištirti papildomi komponentai turėtų būti suprojektuoti, kad kartu su ALEPH komponentais galėtų sudaryti Lituanistikos informacijos sistemą.
- Sudaryti Lituanistikos informacinės sistemos modelį bei projektą;
- Realizuoti sistemos prototipą;
- Atlikti eksperimentinį prototipo įvertinimą, apibendrinti tyrimo rezultatus.

Siekiamas sprendimas.

1. Sistema turi užtikrinti kaupimą sekančių duomenų:
 - Viešieji duomenys dokumentų paieškai ir identifikavimui – bibliografinis aprašas, turinio duomenys ir paieškos pradmenys.

- Tarnybiniai duomenys – duomenys apie pateiktus dokumentus ar jų kopijas, duomenų sukūrimo datos, atsakomybė, sudarymo proceso eiga, ekspertavimo eiga ir kt. proceso valdymui reikalingi duomenys.
 - Kontroliuojami duomenys – vardų ir dalykų įrašai.
2. Sistema turi užtikrinti sekančių procesų vykdymą:
 - Dokumentų rinkimas, registracija ir saugojimas.
 - Ekspertavimas ir vertinimas
 - Duomenų analizė ir aprašymas.
 - Duomenų paieška ir pateikimas:
 - Virtualūs katalogai.
 - Paieškos kriterijai.
 - Paieškos rezultatas.
 - Ataskaitos.
 3. Sistemoje kaupiami Lituanistikos duomenys turi būti susieti su elektroninės Lietuvos akademinės bibliotekos (eLABa) visateksčių dokumentų talpyklose saugojamais mokslo ir studijų publikacijų elektroniniais dokumentais.
 4. Sistemos vartotojų autentifikavimas turi būti atliekamas LABT vartotojų autentifikavimo ir autorizavimo sistemos priemonėmis.
 5. Lituanistikos informacijos sistema turi būti integruota į Lietuvos virtualią biblioteką (LVB).
 6. Lituanistikos informacijos sistema turi būti integruota į Lietuvos akademinę bibliotekų tinklo (LABT) bibliotekinę informacijos sistemą.

Galimi rezultato **kokybės kriterijai** yra patikimumas, greitimeika, suderinamumas su kitomis sistemomis, patogumas ir kiti. Išanalizuoti **rizikos faktoriai** pateikiami lentelėje.

2.5.1 lentelė. Lituanistikos informacinės sistemos rizikos faktoriai

Nr	Faktorius	Vertinimas
1	Klaidos duomenyse	Neturi turėti didelės įtakos, nes sistemos administratoriai klaidas ištaisys
2	Klaidos programose	Reikalingi sistemos testavimo įrankiai. Pastebėto klaidos bus operatyviai šalinamos
3	Administruojančio personalo klaidos	Siekama, kad DB aptarnautu kvalifikuotas personalas
4	Sistemos rimti sutrikimai	Mažai tikėtina. Būtina daryti pastovias sistemos ir duomenų

		kopijas
5	Finansavimo sutrikimai	Finansavimas reikalingas minimalus. Neturėtų turėti rimtos įtakos
6	Projektavimo klaidos	Numatomas prototipo darymas ir procesų veikimo tikrinimas
7	Techninės problemos	Rekomenduojama naudoti RAID5 ar analogiškas technologijas

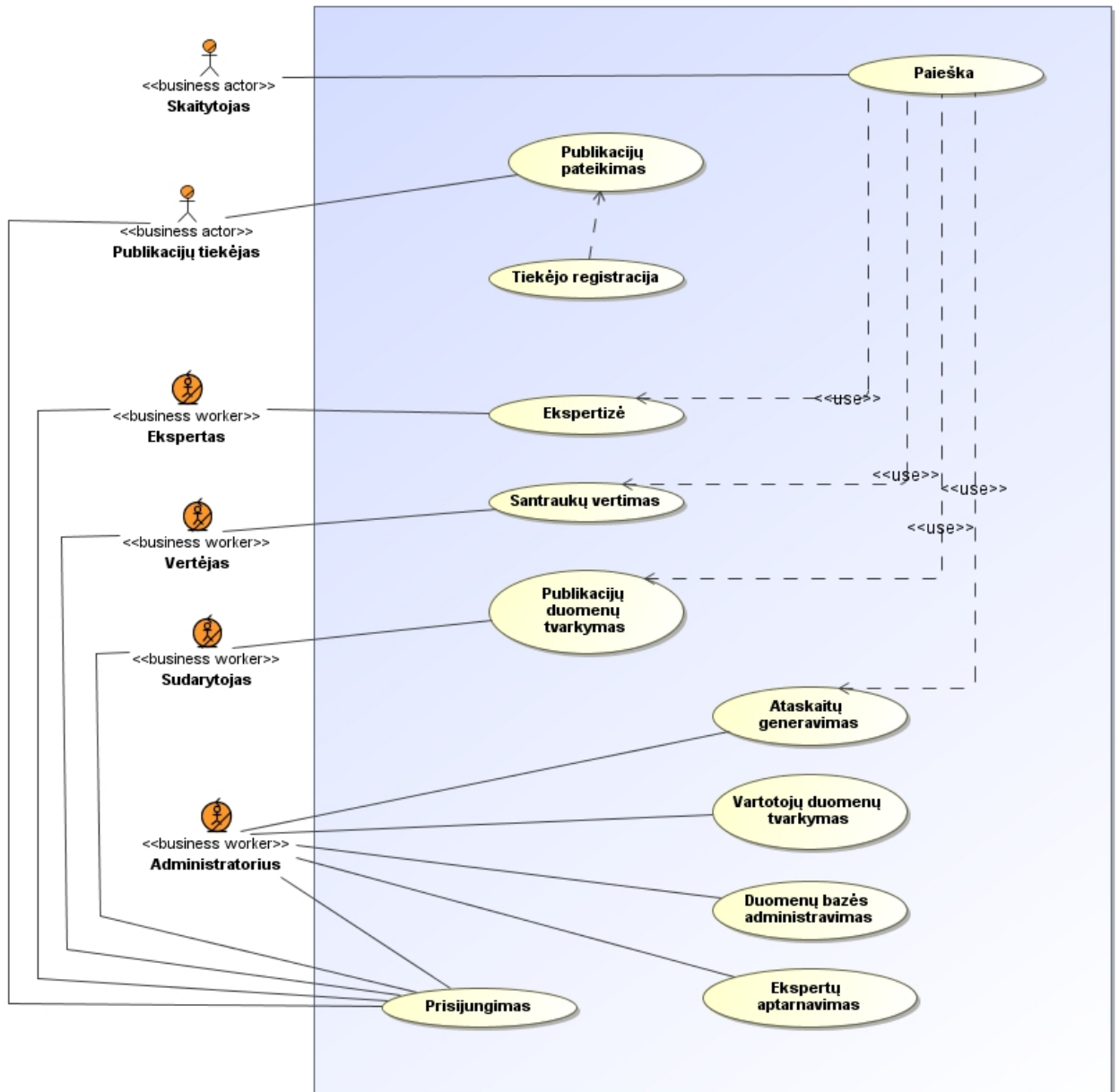
2.6. Analizės išvados

1. Lituaništos informacijos sistema leistų pagerinti lituaništos publikacijų vertinimo procesą; automatizuoti lituaništos publikacijų kaupimo, vertinimo ir sklaidos procesus.
2. Lituaništos informacijos sistemoje bibliografinių įrašų struktūrizavimui tikslinga naudoti MARC21 metaduomenų formatą.
3. Lituaništos informacinės sistemos sukūrimui tikslinga naudoti ALEPH sistemos komponentus, kuri palaiko MARC21 metaduomenų formatą, yra viena geriausių šios srities programinių įrangų pasaulyje, yra naudojama LABT bibliotekose, o licenzijos yra įsigytos.
4. Lituaništos informacinės sistemos sukūrimo galimybės yra gerai išnagrinėtos galimybių studijoje, todėl tam yra labai palankios sąlygos ir sėkmės tikimybė yra didelė.
5. Lituaništos informacinės sistemos kūrimo tikslingumas nekelia abejonių.
6. Papildomi (prie ALEPH) komponentai yra aiškūs ir jų sukūrimo sėkmė yra neabejotina.

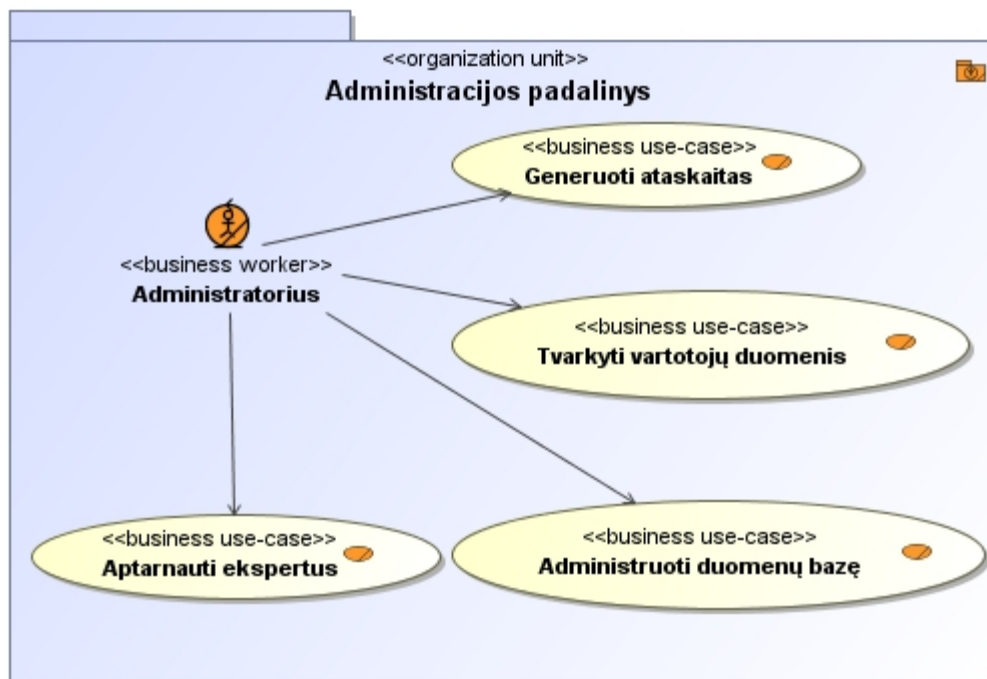
3. Lituanistikos informacinės sistemos reikalavimų specifikacija

3.1. Reikalavimų specifikacija

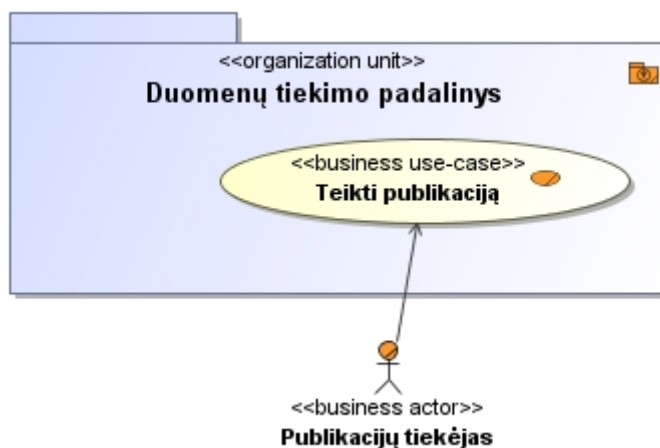
Informacinė sistema kompiuterizuos publikacijų ir kitų duomenų apdorojimo procesą. Šiame procese dalyvauja skaitytojas, publikacijų tiekėjas, ekspertas, vertėjas, sudarytojas, administratorius, kurių atliekamos funkcijos atsispindi panaudojimo atvejų diagramoje.

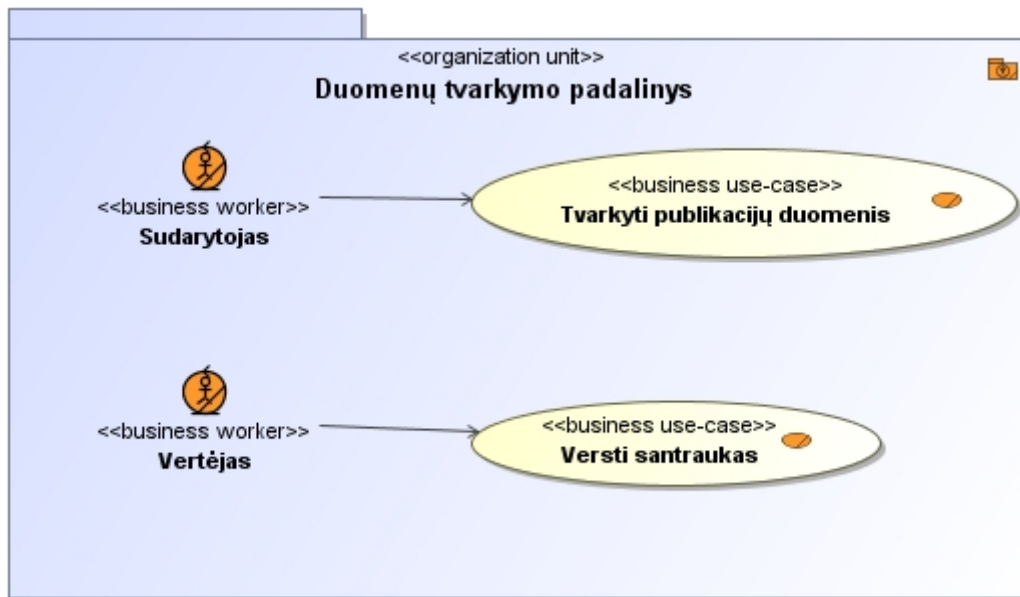
3.1.1 pav. Panaudojimo atvejų diagrama

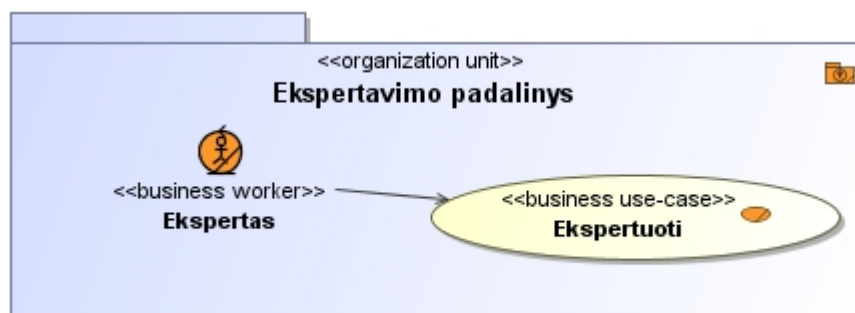
3.1.2 pav. Administracijos panaudojimo atvejų diagrama

3.1.3 pav. Duomenų tiekimo panaudojimo atvejų diagrama

3.1.4 pav. Duomenų tvarkymo panaudojimo atvejų diagrama

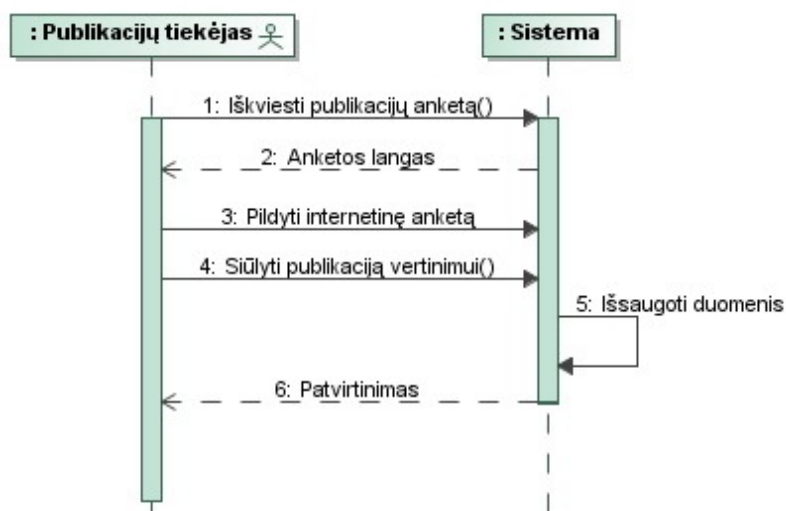
3.1.5 pav. Ekspertavimo panaudojimo atvejų diagrama

3.1.1 lentelė. Panaudojimo atvejis „Publikacijų pateikimas“

Panaudojimo atvejis „Publikacijų pateikimas“		
Aktorius	Publikacijų tiekėjas	
Prieš sąlyga	Tiekėjas prisijungęs	
Sužadinimo sąlyga	Tiekėjas nori įvesti publikaciją	
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA	
	Apima PA	Tiekėjo registracija
	Specializuoja PA	
Pagrindinis įvykių srautas		Sistemos reakcija ir sprendimai
Tiekėjas prisiregistruoja		Sistema įveda duomenis
Tiekėjas įveda publikacijos duomenis		
Patvirtina		Sistema patikrina duomenis Sistema išsaugo duomenis
Po sąlyga		Įvesta publikacija registruojama
Alternatyvūs scenarijai		
Jeigu neįveda slaptažodžio		Sistema prašo pakartoti
Duomenys neteisingai įvesti		Sistema pateikia pranešimą

3.1.2 lentelė. Panaudojimo atvejis „Tiekėjo registracija“

Panaudojimo atvejis „Tiekėjo registracija“	
Aktorius	Publikacijų tiekėjas
Prieš sąlyga	
Sužadinimo sąlyga	Tiekėjas nori įvesti publikaciją
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA
	Apima PA
	Specializuoja PA
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai
Tiekėjas įveda duomenis	
Patvirtina	Sistema išsaugo duomenis
Po sąlyga	Įvedami publikacijos duomenis
Alternatyvūs scenarijai	
Neteisingai suformuotas slaptažodis	Sistema prašo pakartoti

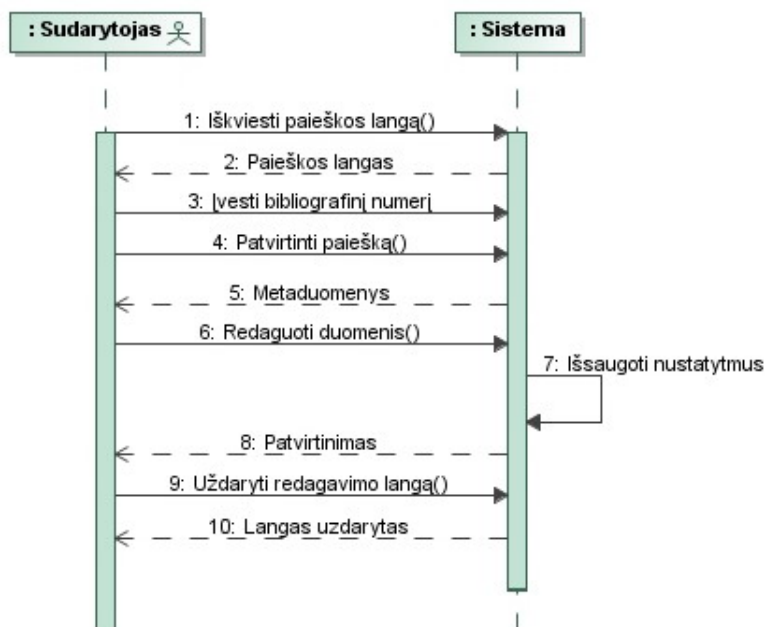

3.1.6 pav. Publikacijų pateikimo sekos diagrama

3.1.3 lentelė. Panaudojimo atvejis „Publikacijų duomenų tvarkymas“

Panaudojimo atvejis „Publikacijų duomenų tvarkymas“	
Aktorius	Sudarytojas
Prieš sąlyga	
Sužadinimo sąlyga	Yra naujai įvestų publikacijų
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA
	Apima PA
	Specializuoja PA
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai
Prisijungia	Sistema patikrina prisijungimo duomenis
Paieško naujai įvestų publikacijų	Sistema pateikia sąrašą
Sutvarko duomenis	Sistema išsaugoja duomenis
Patvirtina	

Po sąlyga	Leidžiama įvesti publikacijos duomenis
Alternatyvūs scenarijai	
Neteisingai įvestas slaptažodis	Sistema prašo pakartoti

3.1.7 pav. Publikacijos duomenų tvarkymo sekos diagrama

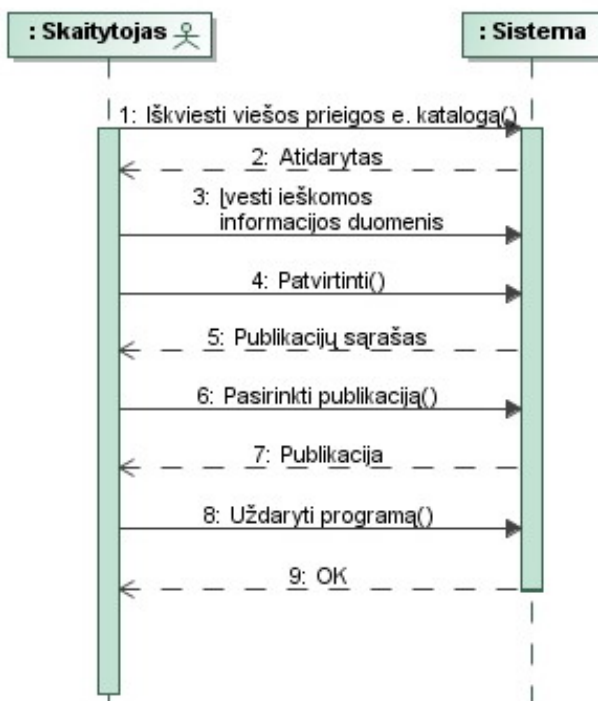
3.1.4 lentelė. Panaudojimo atvejis „Prisijungimas“

Panaudojimo atvejis „Prisijungimas“	
Aktorius	Sudarytojas Ekspertas Vertėjas Administratorius
Prieš sąlyga	
Sužadinimo sąlyga	Pradedama vykdyti sistemos funkcija
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA
	Apima PA
	Specializuoja PA
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai
Įveda prisijungimo duomenis	
Patvirtina	Sistema patikrina ir jeigu duomenys teisingi – leidžia naudoti sistemos funkcijas
Po sąlyga	Leidžiama vykdyti sistemos funkcijas
Alternatyvūs scenarijai	
Neteisingai įvestas slaptažodis	Sistema prašo pakartoti

3.1.5 lentelė. Panaudojimo atvejis „Paieška“

Panaudojimo atvejis „Paieška“	
Aktorius	Skaitytojas

Prieš sąlyga		
Sužadinimo sąlyga		Siekiama surasti publikaciją
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA	
	Apima PA	
	Specializuoja PA	
Pagrindinis įvykių srautas		Sistemos reakcija ir sprendimai
Įveda paieškos kriterijus		
Patvirtina		Sistema pateikia surastų publikacijų sąrašą
Po sąlyga		Leidžiama vykdyti sistemos funkcijas
Alternatyvūs scenarijai		

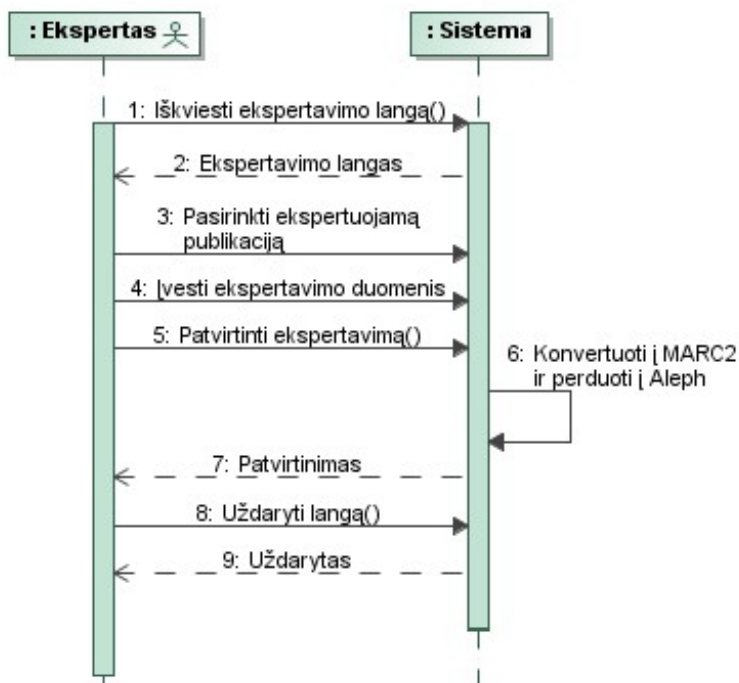

3.1.8 pav. Lituanistikos IS veiklos sekos skaitytojui

3.1.6 lentelė. Panaudojimo atvejis „Ekspertizė“

Panaudojimo atvejis „Ekspertizė“		
Aktorius		Skaitytojas
Prieš sąlyga		
Sužadinimo sąlyga		Siekiama surasti publikaciją
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA	
	Apima PA	
	Specializuoja PA	
Pagrindinis įvykių srautas		Sistemos reakcija ir sprendimai
Prisijungia		Sistema patikrina duomenis ir jeigu teisingi leidžia ekspertuoti
Suranda priskirtas ekspertavimui publikacijas		Sistema pateikia surastų publikacijų sąrašą

Pasirenka ekspertizės formą	Sistema pateikia formą
Įveda ekspertizės duomenis	
Patvirtina	Sistema patikrina ir jeigu viskas tvarkoje Išsaugoja ekspertizės duomenis Pažymi, kad publikacija ekspertuota Jeigu atitinka kriterijus – patvirtina, kad publikacija yra tinkama Litanistikos DB
Po sąlyga	Sistema pateikia vertėjui pranešimą, kad galima išversti santrauką į anglų kalbą, jeigu tokios santraukos nėra
Alternatyvūs scenarijai	
Neatitinka kriterijų	Publikacija pažymima kaip netinkama Litanistikos IS

3.1.9 pav. Litanistikos IS veiklos sekos ekspertui

3.1.7 lentelė. Panaudojimo atvejis „Santraukos vertimas“

Panaudojimo atvejis „Santraukos vertimas“	
Aktorius	vertėjas
Prieš sąlyga	Eksprtizė atlikta, publikacija tinka Litanistikos IS Nėra santraukos anglų kalba
Sužadinimo sąlyga	Yra publikacijų, kurioms reikia santraukos vertimo
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA
	Apima PA
	Specializuoja PA
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai
Prisijungia	Sistema patikrina duomenis ir jeigu teisingi leidžia įvesti vertimą

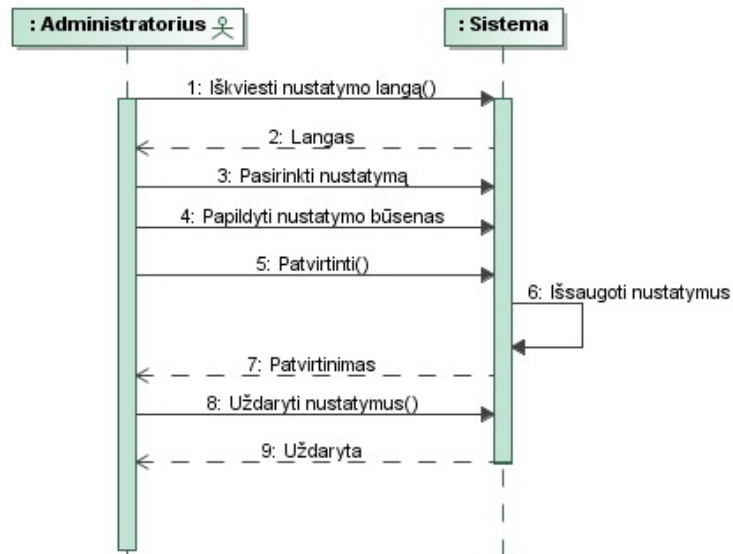
Suranda publikacijas, kurioms reikia santraukos vertimo	Pateikia sąrašą
Išverčia santrauką	
Patvirtina	Sistema išsaugoja santraukos vertimą
Po sąlyga	
Alternatyvūs scenarijai	

3.1.8 lentelė. Panaudojimo atvejis „Ekspertų aptarnavimas“

Panaudojimo atvejis „Ekspertų aptarnavimas“	
Aktorius	Administratorius
Prieš sąlyga	Yra įvestų publikacijų, kurioms reikia ekspertizės
Sužadinimo sąlyga	
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA
	Apima PA
	Specializuoja PA
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai
Prisijungia	Sistema patikrina duomenis ir jeigu teisingi leidžia naudoti sistemos funkcijas
Suranda publikacijas, kurioms reikia ekspertizės	Pateikia sąrašą
Parenka ekspertus ir priskiria jiems publikacijas ekspertizei	Atžymima, kurios publikacijos yra priskirtos ekspertams
Po sąlyga	
Alternatyvūs scenarijai	

3.1.9 lentelė. Panaudojimo atvejis „Duomenų bazės administravimas“

Panaudojimo atvejis „Duomenų bazės administravimas“	
Aktorius	Administratorius
Prieš sąlyga	
Sužadinimo sąlyga	
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA
	Apima PA
	Specializuoja PA
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai
Prisijungia	Sistema patikrina duomenis ir jeigu teisingi leidžia naudoti sistemos funkcijas
Atlieka sistemos administravimo veiksmus	Sistema įsimena pakeitimus
Po sąlyga	
Alternatyvūs scenarijai	
Ieško publikacijų, kurioms reikalingi administravimo veiksmai	Sistema pateikia sąrašą

3.1.10 pav. Lituanistikos IS veiklos sekos administratoriui

3.1.10 lentelė. Panaudojimo atvejis „Vartotojų duomenų tvarkymas“

Panaudojimo atvejis „Vartotojų duomenų tvarkymas“		
Aktorius	Administratorius	
Prieš sąlyga		
Sužadinimo sąlyga		
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA	
	Apima PA	Prisijungimas
	Specializuoja PA	
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai	
Prisijungia	Sistema patikrina duomenis ir jeigu teisingi leidžia naudoti sistemos funkcijas	
Įvedimas	Išsaugomi naujo eksperto duomenys	
Redagavimas	Atnaujinami eksperto duomenys	
Pašalinimas	Šalinami eksperto duomenys	
Po sąlyga		
Alternatyvūs scenarijai		

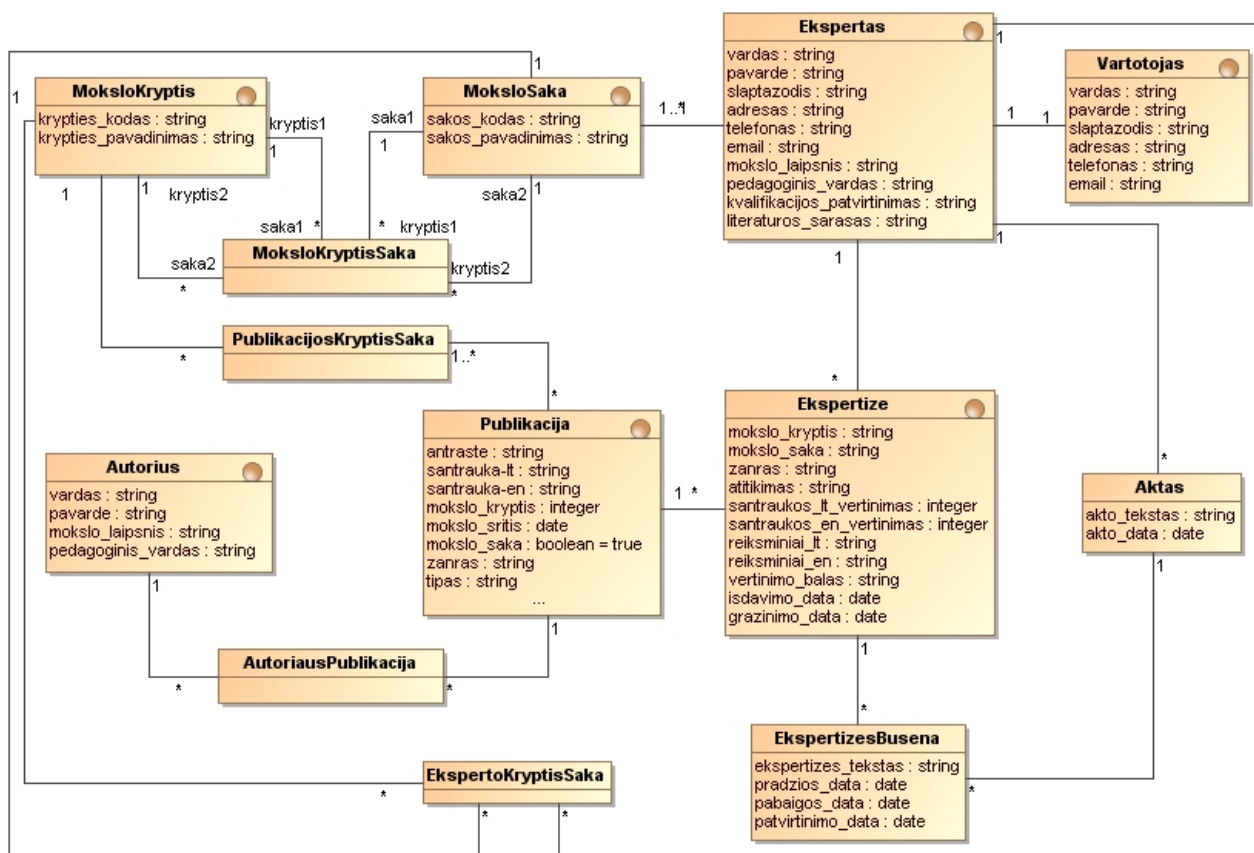
3.1.11 lentelė. Panaudojimo atvejis „Ataskaitų generavimas“

Panaudojimo atvejis „Ataskaitų generavimas“	
Aktorius	Administratorius
Prieš sąlyga	
Sužadinimo sąlyga	
Susiję panaudojimo atvejai	Išplečia PA
	Apima PA
	Specializuoja PA
Pagrindinis įvykių srautas	Sistemos reakcija ir sprendimai
Prisijungia	Sistema patikrina duomenis ir jeigu teisingi leidžia naudoti sistemos funkcijas
Pasirenka atsakaitos formą	Pateikia ataskaitos formą
Įveda ataskaitos generavimo kriterijus	

Generuoja ataskaitą	Pateikia ataskaitą
Po sąlyga	
Alternatyvūs scenarijai	

3.2. Dalykinės srities modelis

Dalykinės srities esybių klasių diagrama identifikuoja esybių klasių atributus, bei jų tarpusavio ryšius. Šiuo atveju pagrindinės esybės yra autorius, publikacija, vartotojas, ekspertizė, ekspertas, mokslo kryptis, mokslo saka, kurių duomenys saugomi tokio pat pavadinimo klasėse.

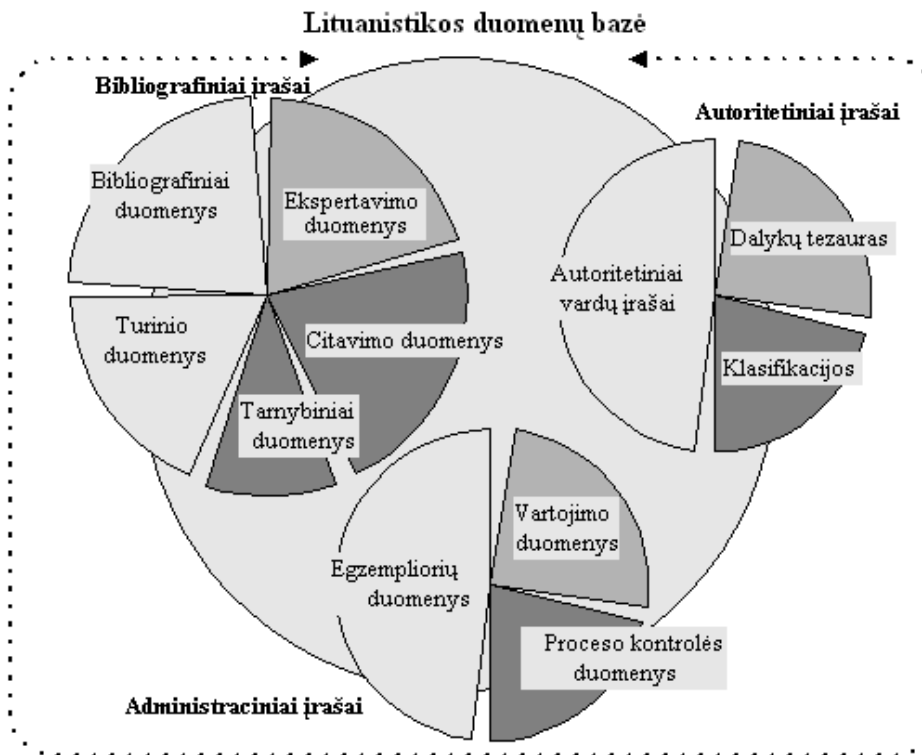
3.2.1 pav. Dalykinės srities esybių klasių diagrama

Funkciniu požiūriu gali būti išskirtos trys stambios duomenų grupės:

- Viešieji duomenys dokumentų paieškai ir identifikavimui. Jų pagrindą sudaro bibliografiniai įrašai – bibliografinis aprašas, turinio duomenys ir paieškos pradmenys;
- Tarnybiniai duomenys – duomenys apie pateiktus dokumentus ar jų kopijas, duomenų sukūrimo datos, atsakomybė, sudarymo proceso eiga, ekspertavimo eiga ir kt. proceso valdymui reikalingi duomenys;
- Kontroluojami duomenys. Tai vadinamieji autoritetiniai vardų ir dalykų įrašai, iš kelių galimų variantų nustatantys vienintelę bibliografiniame įrašė rašytiną duomenų formą,

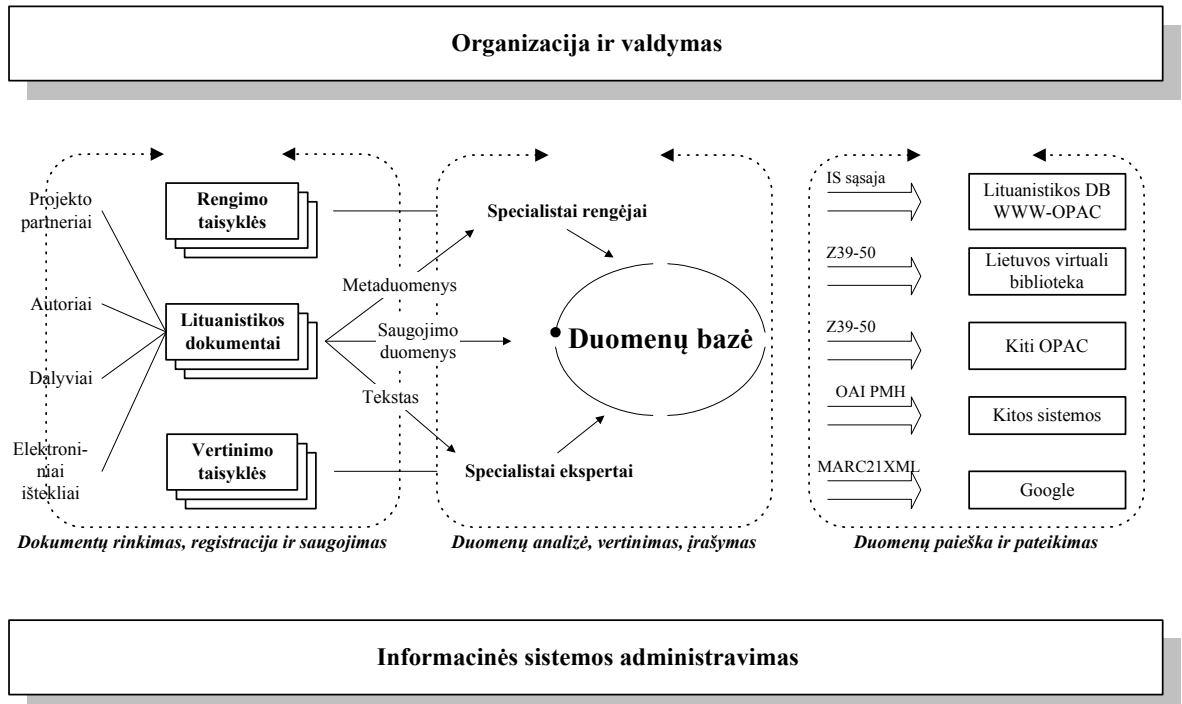
tačiau leidžiantys ieškoti pagal visus vartotojo žinomus to vardo ar dalyko pavadinimo variantus (sinonimus, slapyvardžius, santrumpas ir pan.).

Pagal įrašą sudarančių duomenų rūšį ir jų vaidmenį sistemoje įrašai skiriami į bibliografinius, administracinius ir autoritetinius.

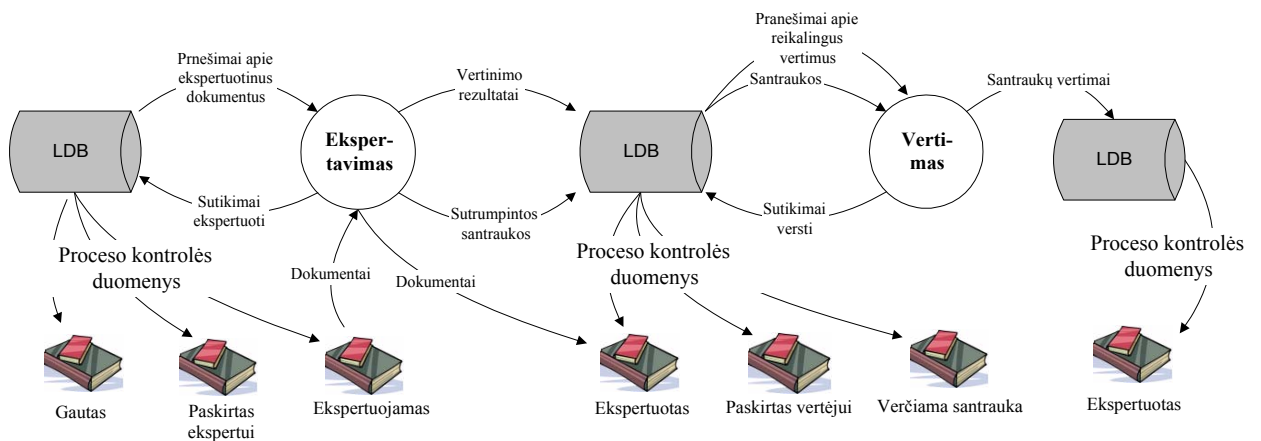

3.2.2 pav. Lituanistikos IS duomenų įrašai

Lituanistikos informacinės sistemos organizacinė struktūra remiasi pažangia užsienio duomenų bazių organizavimo praktika.

3.2.3 pav. Bendroji Lituanistikos IS schema

3.2.4 pav. Ekspertavimo procesų bendra schema

3.3. Reikalavimų analizės apibendrinimas

Pagrindinės sistemos funkcijos:

- Prisijungimas.
- Paieška.
- Ekspertizė.
- Publikacijų pateikimas.
- Tiekėjo registracija.

- Santraukų vertimas.
- Publikacijų duomenų tvarkymas.
- Ataskaitų generavimas.
- Vartotojų duomenų tvarkymas.
- Duomenų bazės administravimas.
- Ekspertų aptarnavimas.

Nefunkciniai reikalavimai:

- Vartotojo sąsaja turi būti neperkrauta, paprasto dizaino, veiksmų pasirinkimo meniu aiškus ir tinkamai išdėstytas.
- Sistema turi būti paprasta naudotis vartotojui susipažinusiam su naudojimo instrukcija.
- Sistemoje naudojama lietuvių kalba.
- Vartotojo komandos vykdomos realiaame laike.
- Vartotojas bet kuriuo paros metu turi turėti galimybę prisijungti prie sistemos.
- Vartotojas turi galėti naudotis sistema naudodamasis *interneto naršykle*.
- Vartotojo slaptažodis neturi būti matomas kitiems asmenims.
- Sistema neturi perduoti asmeninių vartotojo duomenų su sistemos administravimu nesusijusiems asmenims.

Reikalavimai duomenims:

- XML formatas ne bibliografiniams duomenims.
- MARC21 formatas bibliografiniams duomenims.
- Duomenų kodavimas: UTF-8.

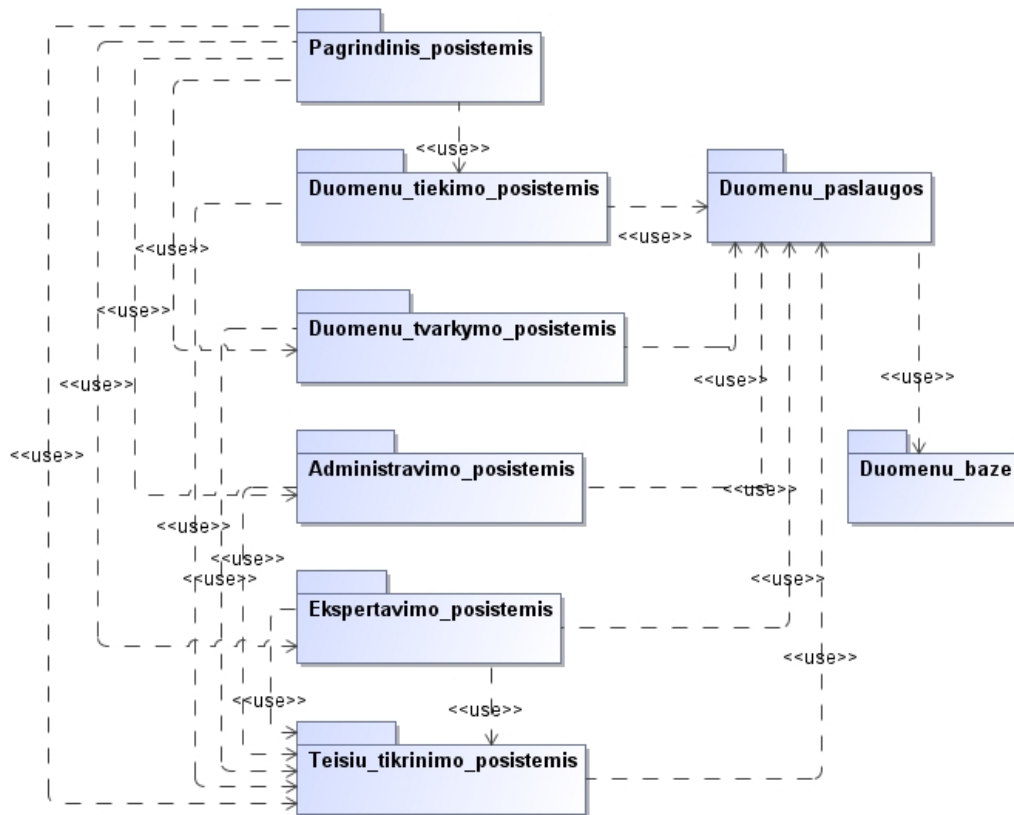
4. Sistemos projektas

Projekto tikslas – suprojektuoti Lituanistikos informacinę sistemą.

4.1. Sistemos architektūros projektas

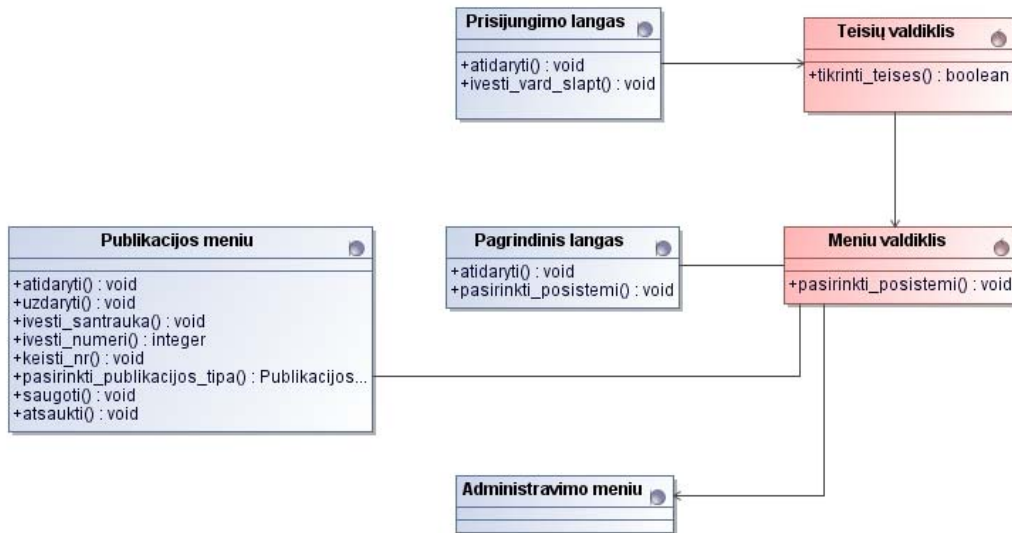
4.1.1. Loginė sistemos architektūra

Lituanistikos duomenų bazės informacinės sistemos loginė architektūra pateikta 4.1.1 paveiksle.

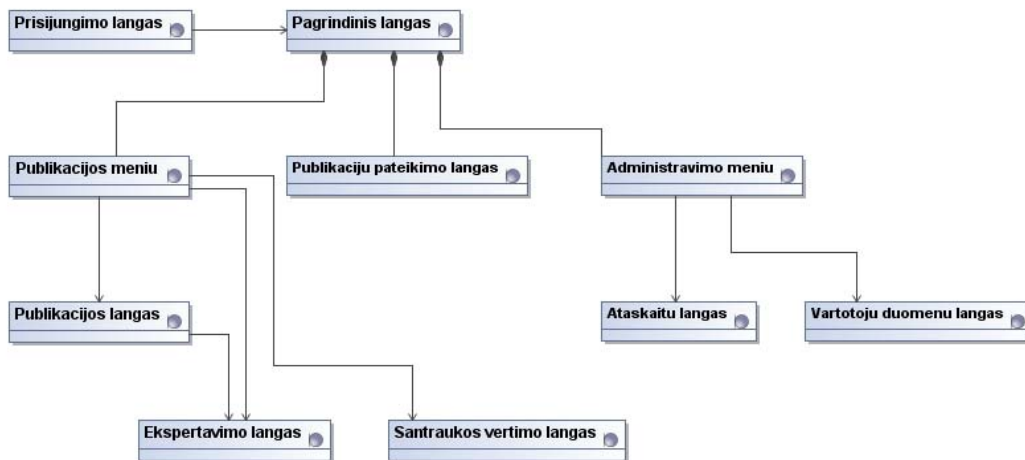

4.1.1 pav. Loginė sistemos architektūra

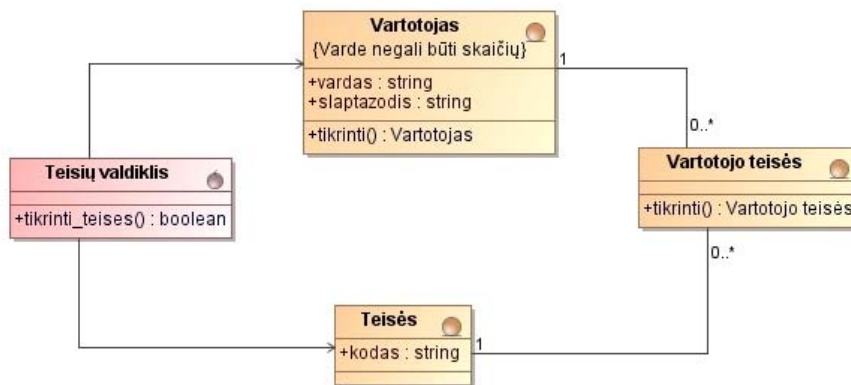
4.1.2. Vartotojo paslaugos

4.1.2 pav. Pagrindinio posistemo vartotojo veiklos logikos klasės

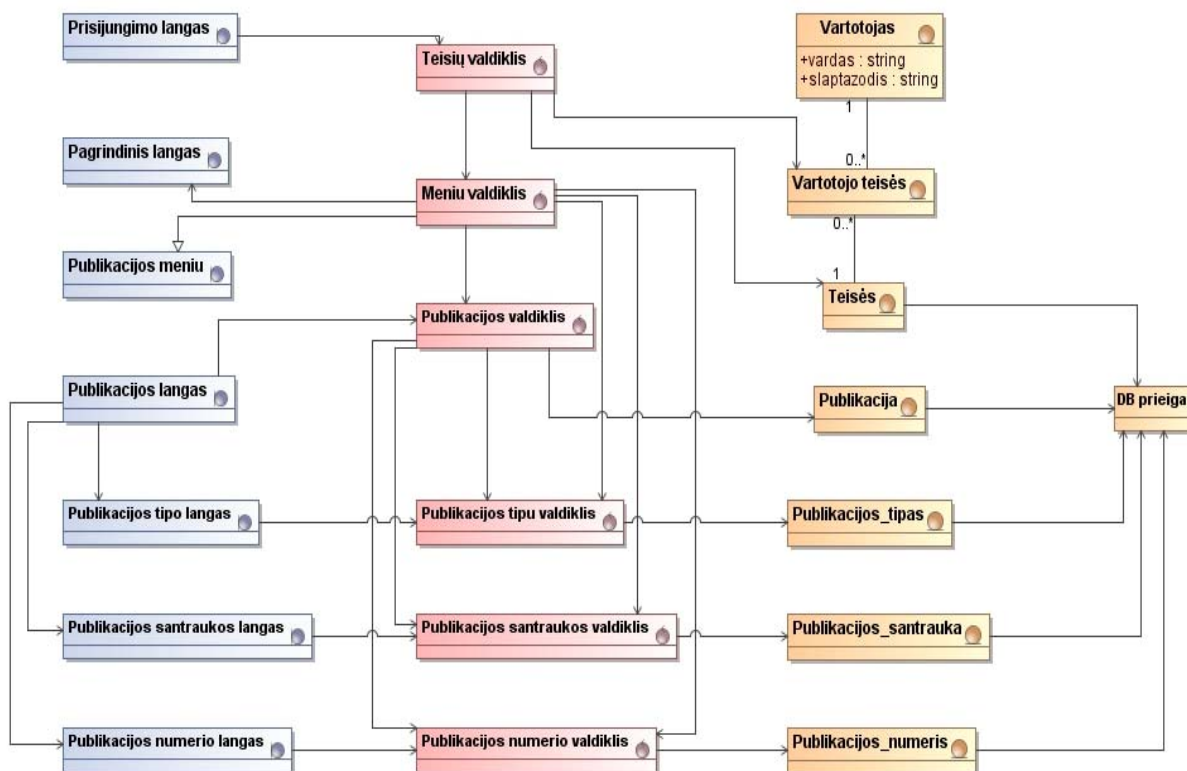

4.1.3 pav. Sąsajos navigavimo planas

4.1.4 pav. Vartotojo teisių valdymo planas

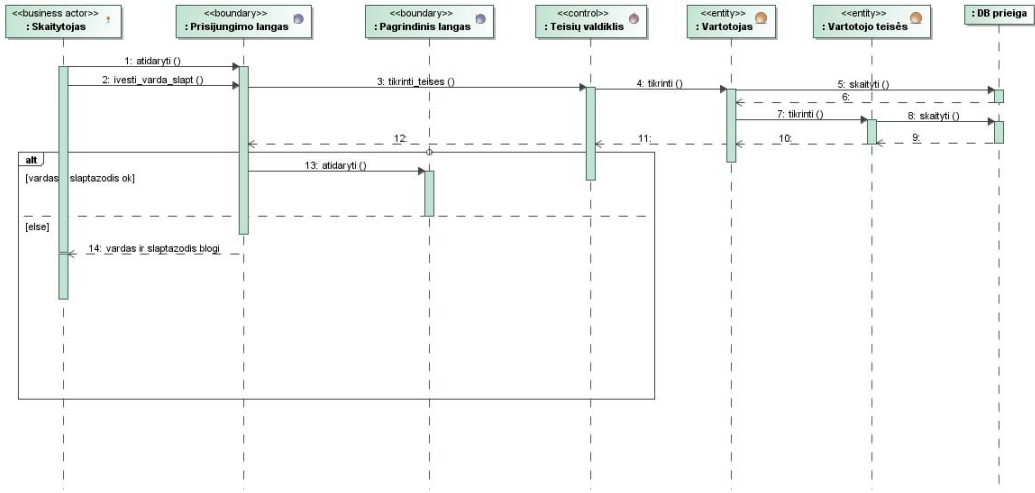
4.1.3. Duomenų paslaugos

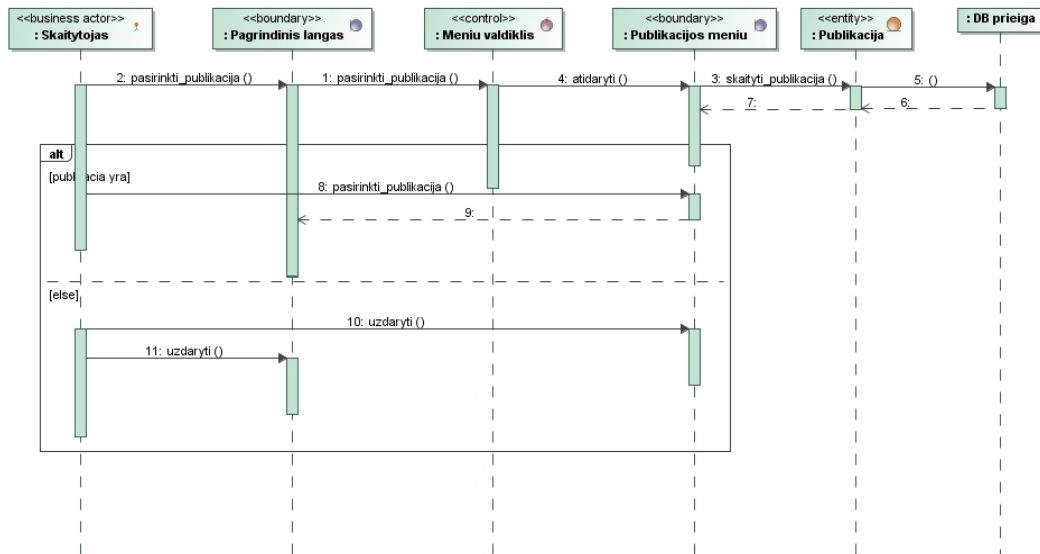
4.1.5 pav. Duomenų bazės prieigos klasės

4.1.4. Panaudojimo atvejų sekų diagramos

Sekų diagramos atspindi pagrindines sąveikas tarp architektūros elementų.

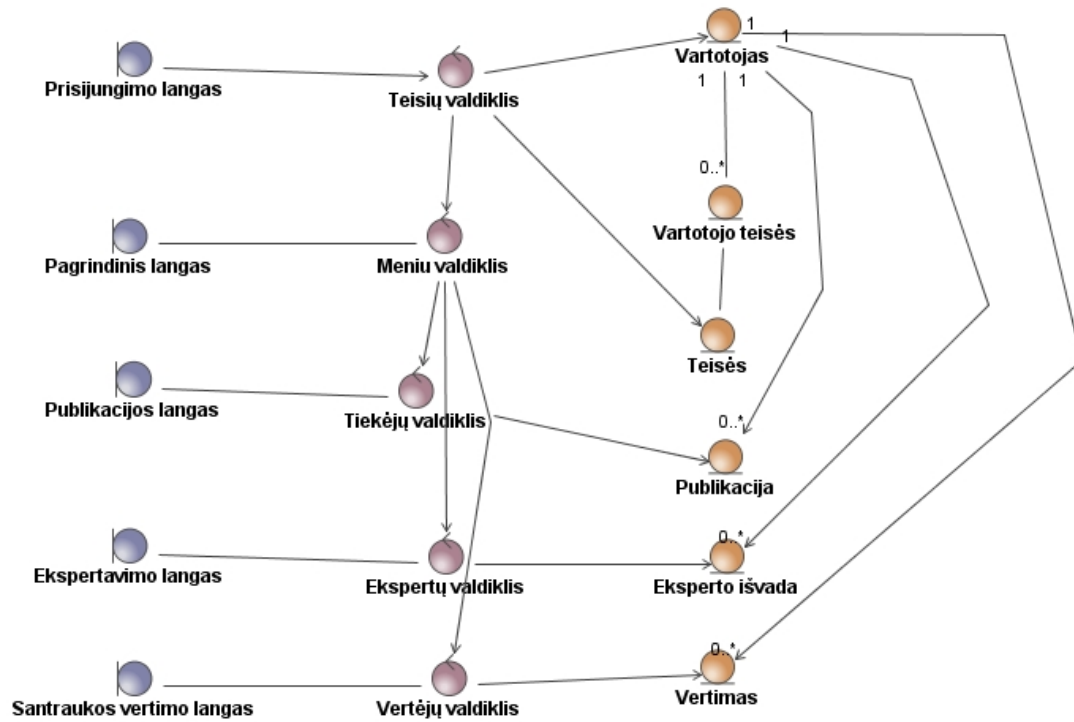

4.1.6 pav. Projekto lygio prisijungimo sekų diagrama

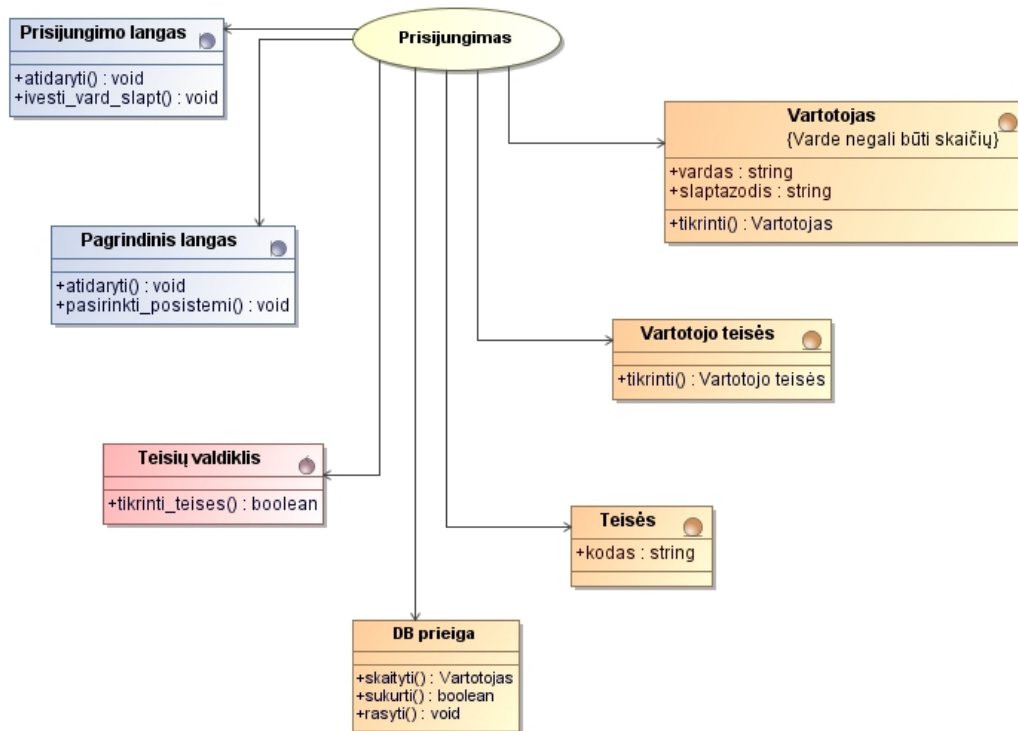
4.1.7 pav. Projekto lygio paieškos sekų diagrama

4.1.5. Panaudojimo atvejų realizacija klasėmis

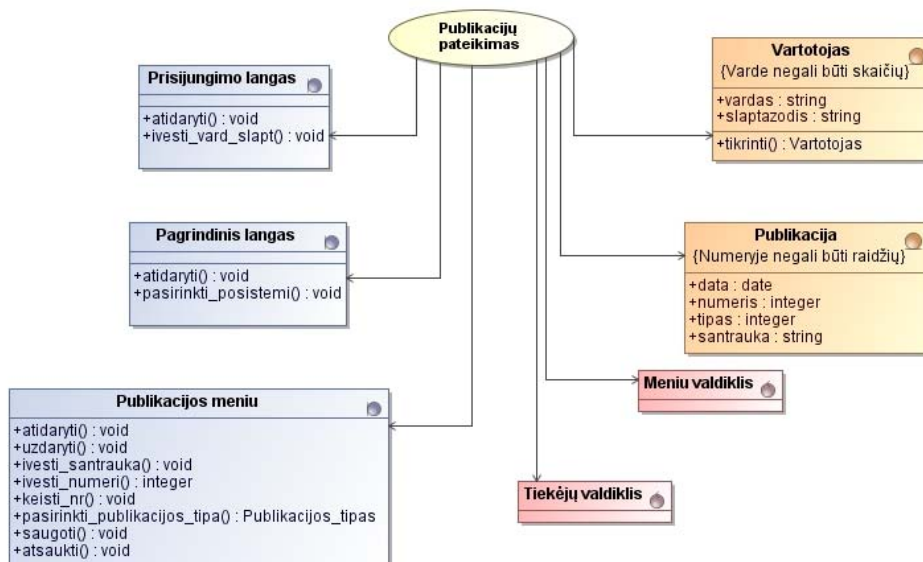

4.1.8 pav. Panaudojimo atvejų realizacija analizės klasėmis

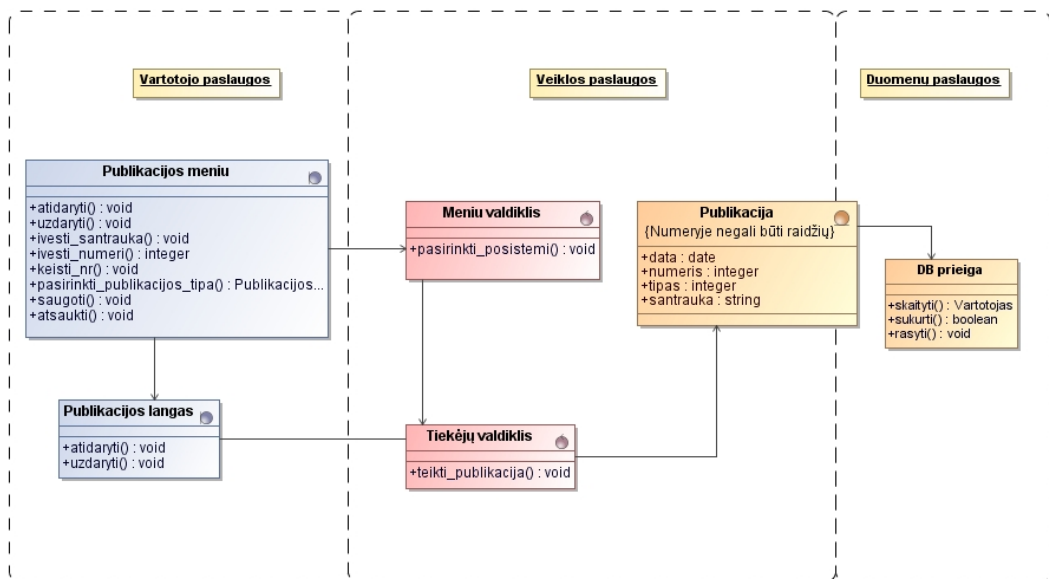
Panaudojimo atvejų realizacijos diagramos rodo, kokios klasės reikalingos realizuojant kiekvieną panaudojimo atvejį.

4.1.9 pav. Prisijungimo panaudojimo atvejo realizacija projekto klasėmis

4.1.10 pav. Pateikimo panaudojimo atvejo realizacija projekto klasėmis

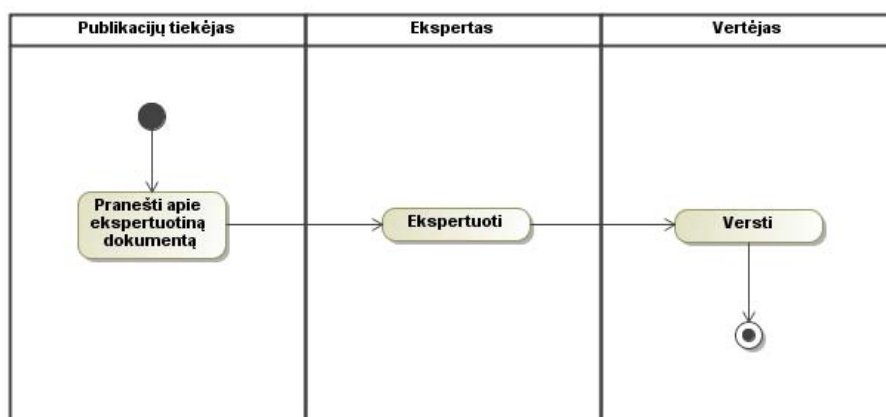

4.1.11 pav. Publikacijos apdorojimo posistemio trijų lygių klasių diagrama

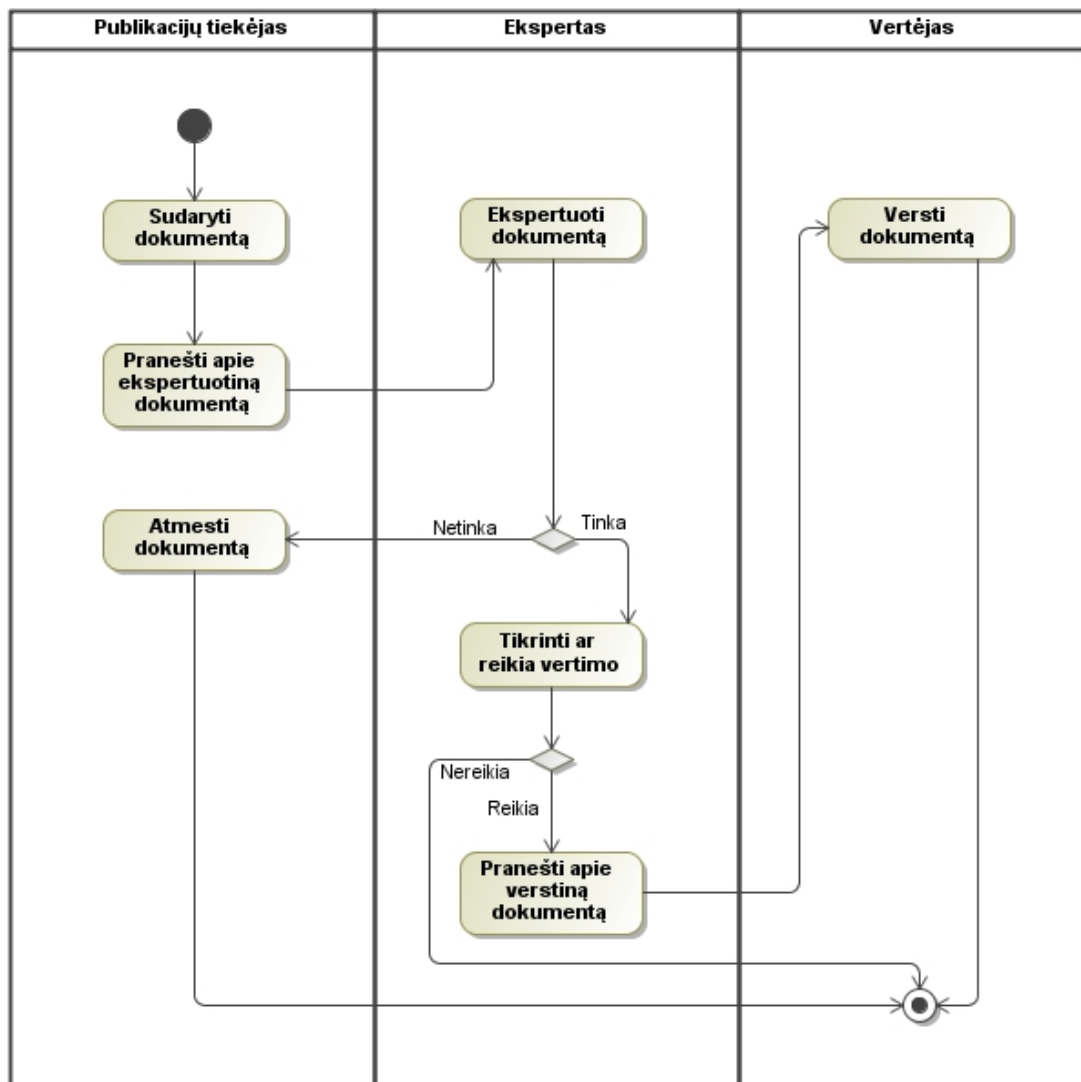
4.2. Detalus projektas

Pagrindinė idėja - sudaryti ir realizuoti sistemą, panaudojant sudarytą metodinę medžiagą. Sistema bus realizuojama naudojant sudarytas, internetinės sąsajos projektavimo, metodinės medžiagos pagrindus ir principus. Sistemai keliami reikalavimai ir funkcionalumas apibrėžti panaudojimo atvejais aptartais ankstesniuose skyreliuose.

4.3. Sistemos elgsenos modelis

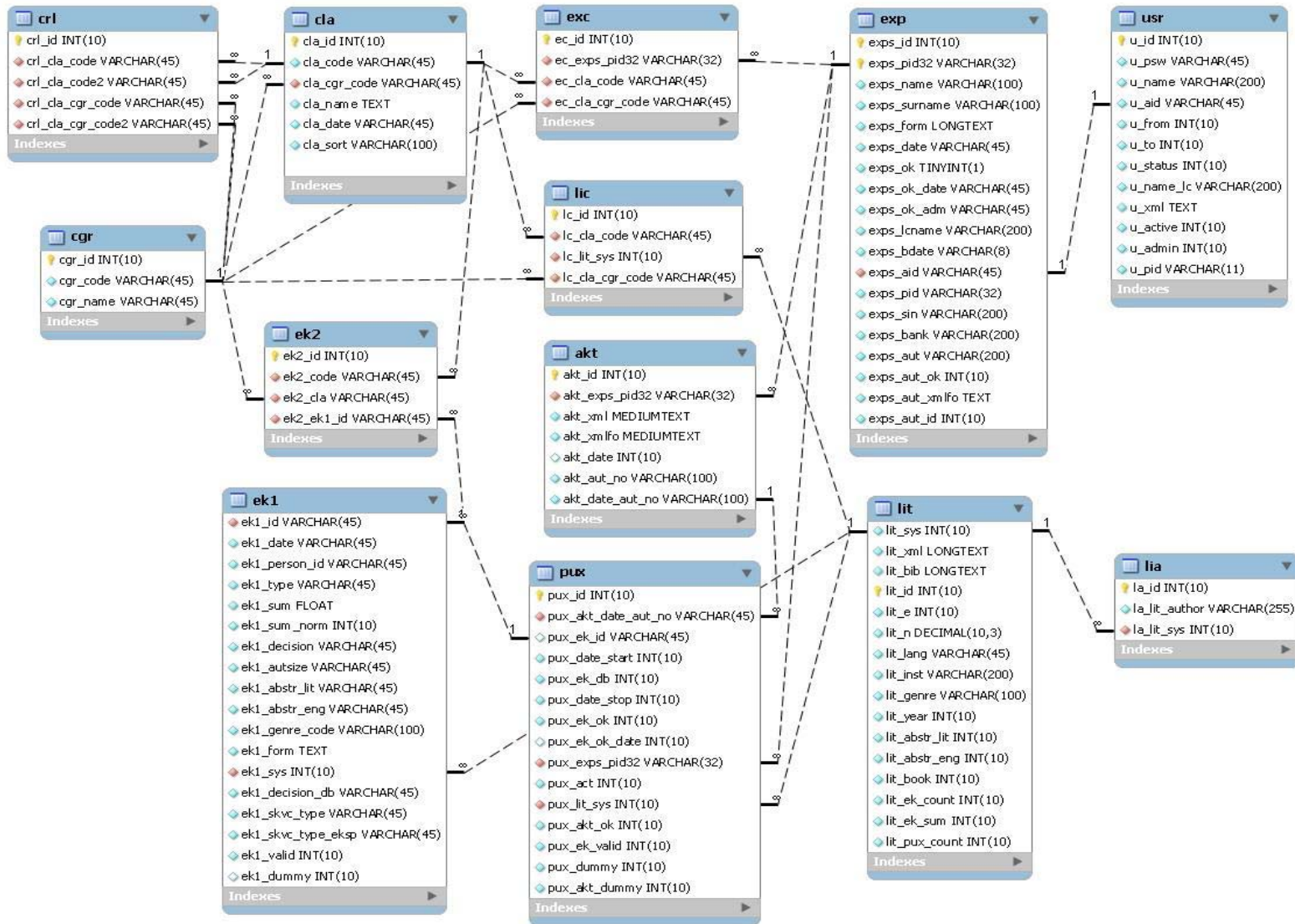

4.3.1 pav. Apibendrinta veiklos proceso diagrama

4.3.2 pav. Detalesnė veiklos proceso diagrama

4.4. Duomenų bazės schema

4.4.1 pav. Duomenų bazės schema

4.4.1 lentelė. Duomenų bazės lentelių atributai

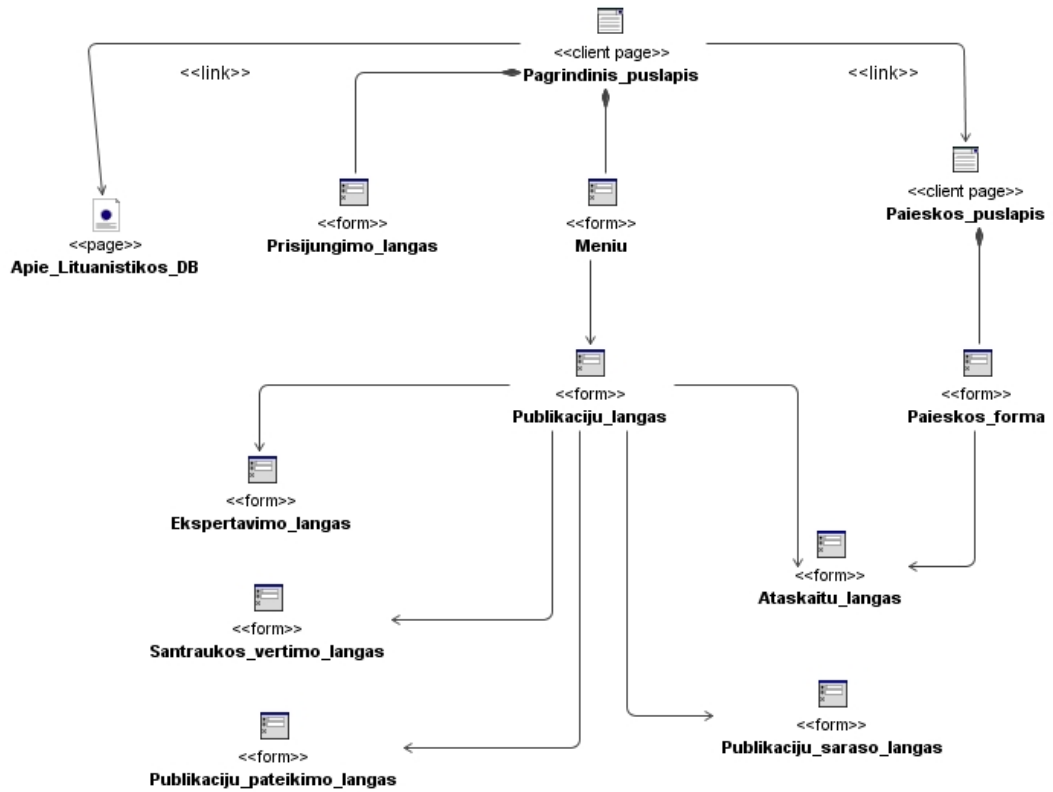
ATRIBUTAS	TIPAS	PASKIRTIS
CRL - KLASIFIKATORIŲ HIERARCHIJA (MOKSLO KRYPTIS: MOKSLO ŠAKOS)		
crl_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
crl_cla_code	varchar(45)	Aukštesnio lygmens klasifikatoriaus kodas
crl_cla_code2	varchar(45)	Žemesnio lygmens klasifikatoriaus kodas
crl_cla_cgr_code	varchar(45)	Aukštesnio lygmens klasifikatoriaus grupės kodas
crl_cla_cgr_code2	varchar(45)	Žemesnio lygmens klasifikatoriaus grupės kodas
CGR - KLASIFIKATORIAUS GRUPĖ		
cgr_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
cgr_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus grupės kodas
cgr_name	varchar(45)	Klasifikatoriaus grupės pavadinimas
CLA - KLASIFIKATORIUS		
cla_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
cla_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus kodas
cla_cgr_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus grupės kodas
cla_name	text	Klasifikatoriaus pavadinimas
cla_date	varchar(45)	Klasifikatoriaus data
cla_sort	varchar(100)	Reikšmė papildomam rūšiavimui
EK2 - EKSPERTIZĖS KLASIFIKUOTŲ DUOMENŲ IŠSKLEIDIMAS		
ek2_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
ek2_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus kodas (publikacijos mokslo kryptis, šaka)
ek2_cla	varchar(45)	Klasifikatoriaus grupės kodas
ek2_ek1_id	varchar(45)	Šąsaja su EK1 lentelės įrašo ek1_id
EK1 - EKSPERTIZĖS DUOMENYS		
ek1_id	varchar(45)	Ekspertizės ID (data-laikas-eksperto_kodas)
ek1_date	varchar(45)	Ekspertizės data
ek1_person_id	varchar(45)	Eksperto kodas
ek1_type	varchar(45)	Ekspertizės formos tipas (01...05)
ek1_sum	float	Balų suma
ek1_sum_norm	int(10)	Balų sumos norma
ek1_decision	varchar(45)	Sprendimas dėl lituanistikos sampratos
ek1_autsize	varchar(45)	Autorinių lankų kiekis
ek1_abstr_lit	varchar(45)	Lietuviškos santraukos kokybė (g,b)
ek1_abstr_eng	varchar(45)	Angliškos santraukos kokybė (g,b)
ek1_genre_code	varchar(45)	Publikacijos žanras
ek1_form	text	Ekspertizės formos dyomenys XML
ek1_sys	int(10)	Bibliografinio įrašo sistemos Nr. ALEPH sistemoje
ek1_decision_db	varchar(45)	Sprendimas dėl tinkamumo Lituanistikos DB (y/n)
ek1_skvc_type	varchar(45)	Rezervuota SKVC
ek1_skvc_type_eksp	varchar(45)	Rezervuota SKVC

ATRIBUTAS	TIPAS	PASKIRTIS
ek1_valid	int(10)	Ekspertizė pilna (1) arba publikacija atmesta (0)
ek1_dummy	int(10)	Įrašas sukurtas (0) arba importuotas (1)
PUX - PUBLIKACIJOS SAŠAJA SU EKSPERTU, EKSPERTIZE, AKTU		
pux_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
pux_akt_date_aut_no	varchar(45)	Akto kodas (data-aut_sut_nr)
pux_ek_id	varchar(45)	Sąsaja su EK1 lentelės įrašo ek1_id
pux_date_start	int(10)	Publikacijos priskyrimo data
pux_ek_db	int(10)	Sprendimas dėl tinkamumo Lituanistikos DB (1,0)
pux_date_stop	int(10)	Terminas ekspertizei atlikti
pux_ek_ok	int(10)	Ekspertizė atlikta (1,0)
pux_ek_ok_date	int(10)	Ekspertizės data
pux_exps_pid32	varchar(32)	Eksperto vidinis ID (MD5(asmens_kodas))
pux_act	int(10)	Ekspertui leista dirbti (1,0)
pux_lit_sys	int(10)	Bibliografinio įrašo sistemos Nr. ALEPH sistemoje
pux_akt_ok	int(10)	Ekspertizė užaktuota (1,0)
pux_ek_valid	int(10)	Ekspertizė pilna (1) arba publikacija atmesta (0)
pux_dummy	int(10)	Įrašas sukurtas (0) arba importuotas (1)
pux_akt_dummy	int(10)	Aktas sukurtas(0) arba importuotas (1)
LIT - PUBLIKACIJOS DUOMENYS		
lit_sys	int(10)	Bibliografinio įrašo sistemos Nr. ALEPH sistemoje
lit_xml	longtext	Bibliografinio įrašo duomenys MARC21 OAI XML
lit_bib	longtext	Bibliografinis aprašas
lit_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
lit_e	int(10)	Publikacija turi el. dokumentą
lit_n	decimal(10,3)	Autorinių lankų kiekis
lit_lang	varchar(45)	Publikacijos kalbos klasifikatoriaus kodas
lit_inst	varchar(200)	Publikacijos institucijos klasifikatoriaus kodas
lit_genre	varchar(100)	Publikacijos žanras
lit_year	int(10)	Publikavimo metai
lit_abstr_lit	int(10)	Lietuviška santrauka yra (1,0)
lit_abstr_eng	int(10)	Angliška santrauka yra (1,0)
lit_book	int(10)	Publikacija - knyga
lit_ek_count	int(10)	Ekspertizių kiekis
lit_ek_sum	int(10)	Ekspertizių sprendimų suma
lit_pux_count	int(10)	Publikacijos priskyrimų ekspertams kiekis
LIA - PUBLIKACIJOS AUTORIAI		
la_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
la_lit_author	varchar(255)	Autoriaus pavardė vardas
la_lit_sys	int(10)	Bibliografinio įrašo sistemos Nr. ALEPH sistemoje
AKT -AKTO DUOMENYS		
akt_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)

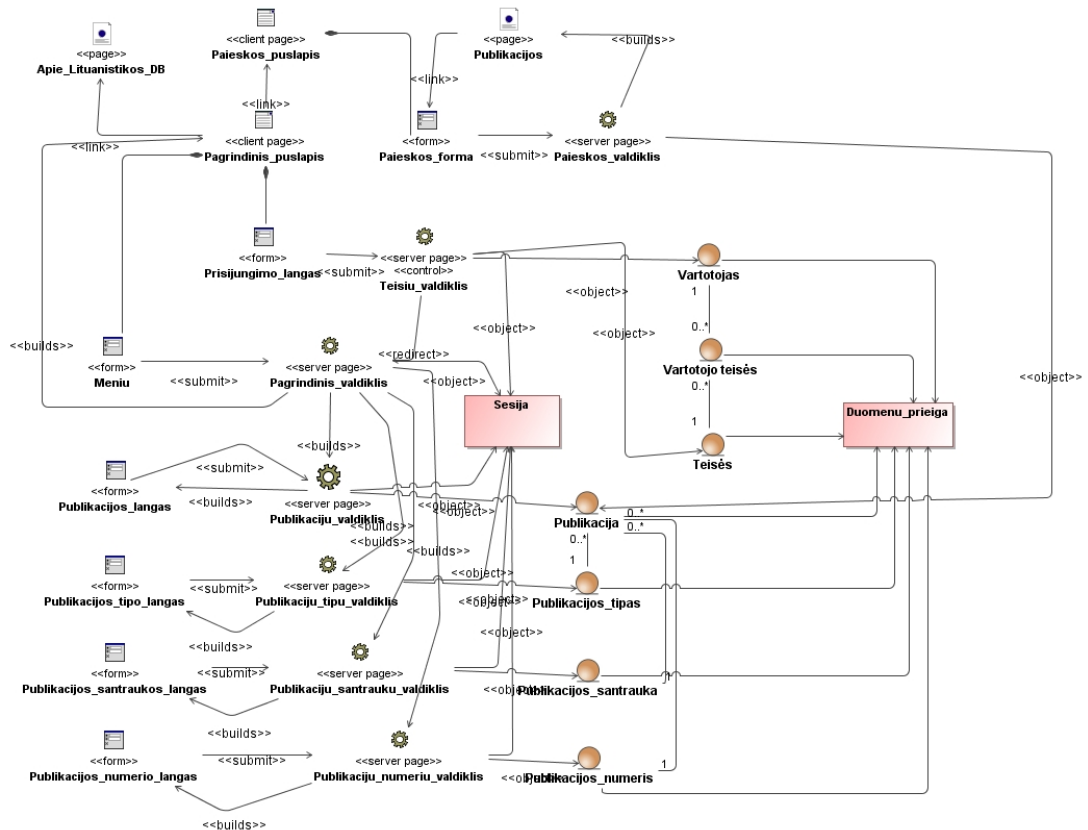
ATRIBUTAS	TIPAS	PASKIRTIS
akt_exps_pid32	varchar(32)	Eksperto vidinis ID (MD5(asmens_kodas))
akt_xml	mediumtext	Akto duomenys XML
akt_xmlfo	mediumtext	Aktas XML-FO formate
akt_date	int(10)	Akto data
akt_aut_no	varchar(100)	Autorinės sut. Nr.
akt_date_aut_no	varchar(100)	Akto kodas (data-aut sut nr)
LIC - PUBLIKACIJOS KLASIFIKUOTŲ DUOMENŲ IŠSKLEIDIMAS		
lc_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
lc_cla_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus kodas (mokslo kryptis, šaka)
lc_lit_sys	int(10)	Bibliografinio įrašo sistemos Nr. ALEPH sistemoje
lc_cla_cgr_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus grupės kodas
EXC - EKSPERTO KLASIFIKUOTŲ DUOMENŲ IŠSKLEIDIMAS		
ec_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
ec_exps_pid32	varchar(32)	Eksperto vidinis ID (MD5(asmens_kodas))
ec_cla_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus kodas (mokslo kryptis, šaka, institucija, kalba)
ec_cla_cgr_code	varchar(45)	Klasifikatoriaus grupės kodas
EXP - EKSPERTO DUOMENYS		
exps_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
exps_pid32	varchar(32)	Eksperto vidinis ID (MD5(asmens_kodas))
exps_name	varchar(100)	Vardas
exps_surname	varchar(100)	Pavardė
exps_form	longtext	Eksperto duomenys XML
exps_date	varchar(45)	Duomenų įvedimo/redagavimo data
exps_ok	tinyint(1)	Leidimas dirbti duotas (1,0)
exps_ok_date	varchar(45)	Leidimo dirbti davimo data
exps_ok_adm	varchar(45)	Ekspertas yra administratorius
exps_lcname	varchar(200)	Pavardė vardas mažosiomis raidėmis paieškai
exps_bdate	varchar(8)	Gimimo data
exps_aid	varchar(45)	Eksperto (vartotojo) kodas
exps_pid	varchar(32)	Asmens kodas
exps_sin	varchar(200)	Socialinio draudimo Nr.
exps_bank	varchar(200)	Banko sąskaitos duomenys
exps_aut	varchar(200)	Autorinės sutarties formos kodas
exps_aut_ok	int(10)	Duomenys autorinei sutarčiai sudaryti įvesti
exps_aut_xmlfo	text	Autorinė sutartis XML-FO formatu
exps_aut_id	int(10)	Autorinės sutarties eilės Nr.
USR - VARTOTOJO DUOMENYS		
u_id	int(10)	Unikalus ID (auto increment)
u_psw	varchar(45)	slaptažodis
u_name	varchar(200)	Pavardė vardas
u_aid	varchar(45)	Vartotojo kodas
u_from	int(10)	Galioja nuo data

ATRIBUTAS	TIPAS	PASKIRTIS
u_to	int(10)	Galioja iki data
u_status	int(10)	Vartotojas - ekspertas (1,0)
u_name_lc	varchar(200)	Pavardė vardas mažosiomis raidėmis paieškai
u_xml	text	Vartotojo duomenys XML
u_active	int(10)	Leista dirbti/uždrausta (1,0)
u_admin	int(10)	Turi administratoriaus teises (1,0)
u_pid	varchar(11)	Asmens kodas

4.5. Realizacijos modelis

4.5.1 pav. Svertainės navigavimo planas

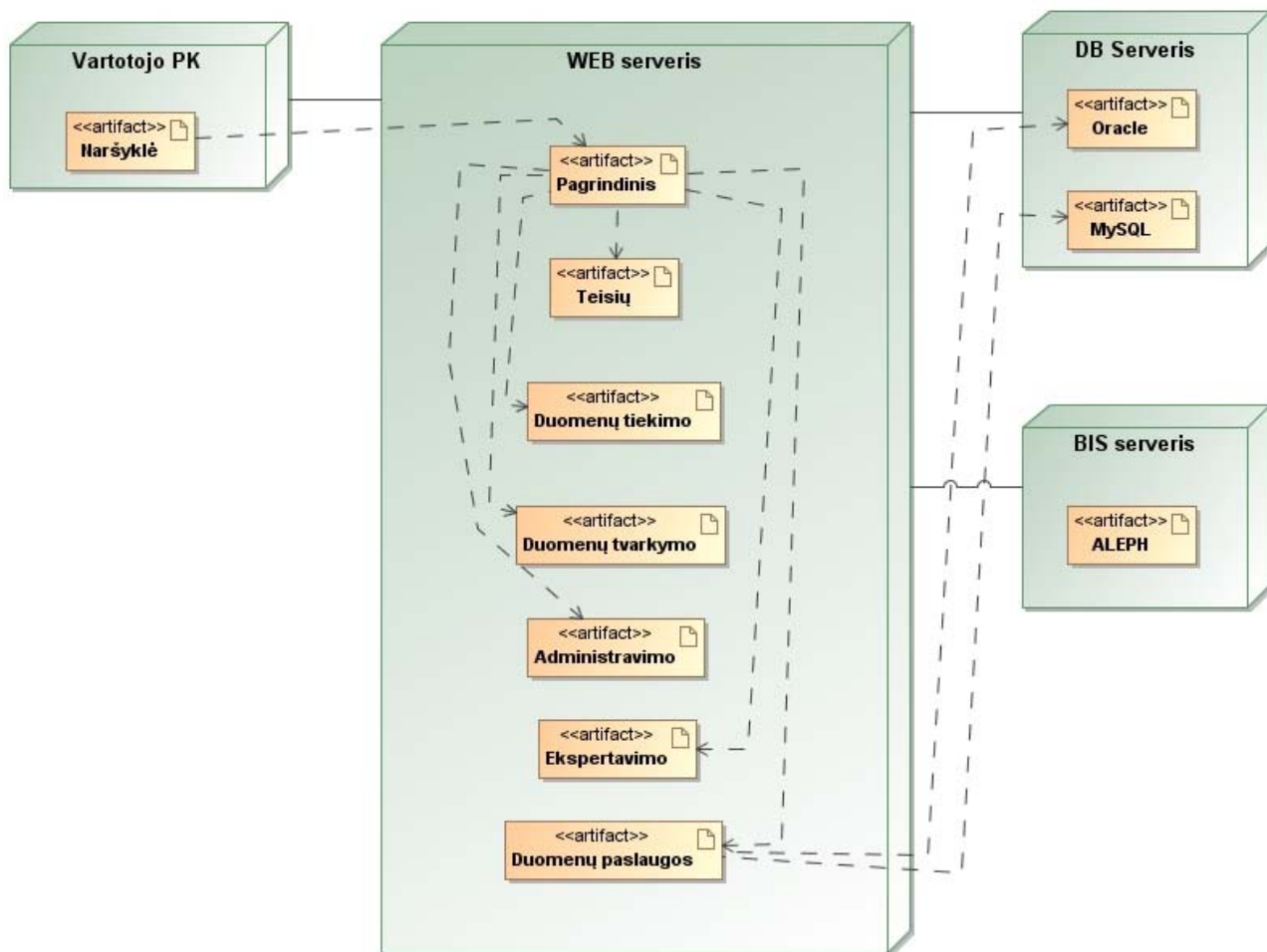
4.5.2 pav. IS posistemio projektas realizacijai internete

Numatomi realizacijos sprendimai:

1. LDB bibliografinėi informacijai saugoti ir atvaizduoti bus panaudota ALEPH.
2. Lituanistikos informacijos sistemai reikalingų tarnybinių duomenų įrašymui bei jų kontrolei bus naudojama ALEPH bei papildomai sukurti programiniai moduliai su internetine vartotojo sąsaja.
3. LDB bibliografinių, administracinių ir kontroliuojamų duomenų įrašymas, saugojimas ir pateikimas interneto bendruomenei bus užtikrinamas naudojant ALEPH, LVB ir papildomai sukurtų programinių priemonių visumą.
4. LDB duomenų parengimo, kaupimo ir tvarkymo automatizavimo užtikrinimas:
 - a. registracinio įrašo parengimas (WWW sąsaja) laisvos prieigos teisėmis ir importas į LDB – naudojantis papildomai sukurtomis programinėmis priemonėmis ir ALEPH galimybėmis;
 - b. išsamaus bibliografinio įrašo parengimas – naudojantis ALEPH galimybėmis;
 - c. hierarchinio tezauro parengimas – naudojantis ALEPH galimybėmis;
 - d. klasifikacijos parengimas – naudojantis ALEPH galimybėmis;
 - e. sąsajos tarp administracinių bibliografinių ir kontroliuojamų (tezaurų ir klasifikacijų) duomenų užtikrinimas – naudojantis ALEPH galimybėmis;
 - f. egzemplioriaus duomenų įrašymas – naudojantis papildomai sukurtomis programinėmis priemonėmis ir ALEPH galimybėmis;
 - g. duomenų apie ekspertus ir ekspertavimo išvadų įrašymas – naudojantis papildomai sukurtomis programinėmis priemonėmis ir ALEPH galimybėmis;
 - h. duomenų fiksavimas apie veiksmus su dokumentais (registravimas, pasiūlymas ekspertuoti, pateikimas ekspertui, grąžinimas po ekspertizės, pateikimas vertėjui, grąžinimas į fondą, išsamus aprašymas ir pan.) ir vykdymo ataskaitų teikimas – naudojantis papildomai sukurtomis programinėmis priemonėmis ir ALEPH galimybėmis.

Lituanistikos informacijos sistema projektuojama panaudojant:

- ALEPH elektroninio katalogo komponentą lituanistikos publikacijų metaduomenų saugojimui.
- ALEPH vartotojų duomenų bazės komponentą ekspertų, vertėjų ir sudarytojų registracijai ir administravimui.
- ALEPH komplektavimo komponentą publikacijų dokumentų (dažniausiai straipsnių kopijos) duomenų saugojimui.
- ALEPH skaitytojų aptarnavimo komponentą publikacijų dokumentų išdavimui ekspertams.
- MySQL, ORACLE RDBVS ir PHP programavimo kalbą papildomų komponentų realizacijai:
 - Pagrindinis komponentas;
 - Duomenų pateikimo komponentas;
 - Duomenų tvarkymo komponentas;
 - Ekspertizės komponentas;
 - Administravimo komponentas.
 - Teisių komponentas.
 - Duomenų paslaugos komponentas

4.5.3 pav. IS posistemo komponentų išdėstymas techniniuose įrenginiuose

4.6. Reprezentatyvieji pavyzdžiai

4.6.1. Pateikiamos XML aprašo publikacijos pavyzdys

```

<marc:collection xmlns:marc="http://www.loc.gov/MARC21/slim"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="http://www.loc.gov/MARC21/slim
http://www.loc.gov/standards/marcxml/schema/MARC21slim.xsd">
<marc:record>
<marc:leader>^^^^naa^a22^^^^^a^4500</marc:leader>
<marc:controlfield tag="008">070918s2006^^^^li^^^^^f^^^^^^000^0^lit^d</marc:controlfield>
<marc:datafield ind1="0" ind2=" " tag="041">
<marc:subfield code="a">lit</marc:subfield>
</marc:datafield>
<marc:datafield ind1="1" ind2=" " tag="100">
<marc:subfield code="a">Pučiliauskaitė, Saulenė</marc:subfield>
</marc:datafield>
<marc:datafield ind1="1" ind2="0" tag="245">
<marc:subfield code="a">Svajonių žudikas", arba Kanto etikos ribos </marc:subfield>
</marc:datafield>
<marc:datafield ind1=" " ind2=" " tag="655">
<marc:subfield code="a">Straipsniai
</marc:subfield>
</marc:datafield>
<marc:datafield ind1="1" ind2=" " tag="773">
<marc:subfield code="t">Problemos </marc:subfield>
<marc:subfield code="x">1392-1126</marc:subfield>
<marc:subfield code="d">2006</marc:subfield>

```

```

<marc:subfield code="g">69</marc:subfield>
</marc:datafield>
<marc:datafield ind1=" " ind2=" " tag="300">
<marc:subfield code="a">142-151</marc:subfield>
</marc:datafield>
<marc:datafield ind1=" " ind2=" " tag="084">
<marc:subfield code="a">01H</marc:subfield>
<marc:subfield code="2">local/mk</marc:subfield>
</marc:datafield>
</marc:record>
</marc:collection>

```

4.6.2. Ekspertizės pavyzdys

```

<eks>
  <id>20071110-132017-h-4</id>
  <person id>XXX</person id>
  <date>20071110-132017</date>
  <type>02</type>
  <sum>18.7</sum>
  <sum_norm>18</sum_norm>
  <decision>y</decision>
  <notes></notes>
  <autsize>1,1</autsize>
  <keywords lang="LIT">Tradicinė</keywords>
  <keywords lang="LIT">kultūra</keywords>
  <keywords lang="LIT">žemdirbystė</keywords>
  <keywords lang="LIT">Aukštaitija</keywords>
  <keywords lang="ENG">Aukštaitija</keywords>
  <keywords lang="ENG">agriculture</keywords>
  <genre code="1">Straipsniai</genre>
  <mk code="07H">Etnologija</mk>
  <msk code="H280">Vietovių ir regionų istorija, istorinė geografija nuo viduramžių (Istorija)</msk>
  <sys>1318</sys>
  <mark id="1">y</mark>
  <mark id="2" formula="(2.1+2.2+2.3)/3">3</mark>
  <mark id="2.1">3</mark>
  <mark id="2.2">3</mark>
  <mark id="2.3">3</mark>
  <mark id="3" formula="(3.1+3.2+3.3)/3">2.7</mark>
  <mark id="3.1">3</mark>
  <mark id="3.2">2</mark>
  <mark id="3.3">3</mark>
  <mark id="4" formula="(4.1+4.2+4.3+4.4)/4">3</mark>
  <mark id="4.1">2</mark>
  <mark id="4.2">4</mark>
  <mark id="4.3">2</mark>
  <mark id="4.4">4</mark>
  <mark id="5" formula="(5.1+5.2)/2">4</mark>
  <mark id="5.1">4</mark>
  <mark id="5.2">4</mark>
  <mark id="6" formula="((6.1+6.2+6.3+6.4+6.5)/5)*2">6</mark>
  <mark id="6.1">3</mark>
  <mark id="6.2">2</mark>
  <mark id="6.3">4</mark>
  <mark id="6.4">3</mark>
  <mark id="6.5">3</mark>
</eks>

```

4.6.3. Publikacijos pavyzdys

FMT	TM
LDR	0000ntm a22 a 4500
001	LIT01-000017776
005	20090522092134.0
007	ta
008	070921s2009 li m lit d
040	a lmab
0410	a lit
084	a 01S 2 local/mk 9 Teisé

084	a S124 2 ecsc 9 Autorių teisės
1001	a Jakutavičius, Marius 4 dis
24510	a Apsauga nuo nesąžiningos konkurencijos: produktų imitavimo atvejai / c Marius Jakutavičius.
260	a Vilnius, c 2009.
300	a 291 p.
500	a Disert. rengta 2004-2008 m. Vilniaus universitete
502	a Dr. disert. (social. m.) - Vilniaus universitetas, 2009
504	a Bibliogr.: p. 278-290 (273 pavad.), ir išnašose
504	a Aut. darbų sąrašas: p. 291 (2 pavad.)
5203	a Apsauga nuo nesąžiningo produktų imitavimo yra svarbi ūkio subjektų interesų gynimo priemonė, tačiau iki šiol Lietuvoje ja nėra naudojama – nėra nei žinomos teismų praktikos, nei nacionalinės teisės doktrinos šioje srityje. Tinkamas šią apsaugą nustatančių teisės normų taikymas yra sudėtingas uždavinys teismams, kartais reikalaujantis sisteminio konfliktuojančių interesų, apsaugos nuo nesąžiningos konkurencijos teorinių pagrindų, tikslų ir santykio su intelektinės nuosavybės apsaugos įstatymais įvertinimo. Atsižvelgiant į tai, pagrindinis šios disertacijos tyrimo tikslas yra išnagrinėti ir atskleisti, kokiomis sąlygomis apsauga nuo nesąžiningo produktų imitavimo galėtų ir turėtų būti įgyvendinama Lietuvoje ateityje. Disertacijoje lyginamojo, istorinio, loginio ir teleologinio metodų pagalba nagrinėjamas apsaugos nuo produktų imitavimo, kaip vienos iš nesąžiningos konkurencijos pasireiškimo formos, materialių teisinių sąlygų reglamentavimas, jų aiškinimas teisės doktrinoje ir teismų praktikoje. Į tai nukreiptas tyrimas atliekamas tarptautinės teisės, trijų užsienio valstybių – Vokietijos, Šveicarijos, Prancūzijos – ir Lietuvos nacionalinės teisės atžvilgiu. b [eLABa]
5903	a Protection against unfair product imitation represents an important measure for protection of interests of undertakings, however it has not been used in Lithuania until now – there is no known court practice and national legal doctrine in this field. The proper application of the legal norms laying down the basis for this protection poses a difficult task for courts, as it requires systematic consideration of the conflicting interests, the theoretical background and objectives of protection against unfair competition, as well as the relationship of this kind of protection with intellectual property law. In view of the above, the main objective of the dissertation is to analyse under what conditions protection against unfair product imitation could be and should be granted in Lithuania in the future. Using the comparative, historical, logical and teleological methods the dissertation examines regulation of substantial legal conditions of protection against product imitation, as a form of unfair competition, including interpretation of these conditions in legal doctrine and court practice. The research is performed in respect of the international law, the law of three foreign countries (Germany, Switzerland and France), and Lithuanian national law. b [eLABa]
650 4	a Konkurencija, neleistina z Lietuva
650 4	a Gaminių padirbinėjimas z Lietuva
650 4	a Intelektinė nuosavybė z Lietuva
655 4	a Disertacijos
7102	a Vilniaus universitetas e laipsnį teikianti institucija 4 dgg
7751	i Dr. disert. santrauka e eng a Jakutavičius, Marius t Protection against unfair competition in cases of product imitation d Vilnius : [Vilnius University], 2009 h 35 p.

4.6.4. Eksperto duomenų pavyzdys

```

<data>
<uid>XXXXXXXX</uid>
<name>Jonas</name>
<surname>Jonaitis</surname>
<sci>MDA</sci>
<ped>DOC</ped>
<mkk>04H</mkk>
<mks>H352 - Gramatika</mks>
<lng>eng</lng>
<ins>XX</ins>
<ins_txt>XXX institutas</ins_txt>
<adr>Gatvė g. 5, LT-10308 Vilnius</adr>

```

<tel>8 XXX XXXXX</tel>

<mail>jonas.jonaitis@mail.lt</mail>

<txt>Žurnalų "Baltu Filologija", "Žmogus ir žodis", "Baltistica", "Acta Linguistica Lithuanica", "Res Humanitariae", kolektyvinių monografijų serijos "Lietuvos valsčiai" redaktorių kolegijų narys, elektroninio mokslo žurnalo "Lietuvių kalba" redaktorius.</txt>

<bib>1. Nuosakos kategorija ir modalumas (su A. Holvoetu). In: A. Holvoetas, L. Semėnienė (red.). Gramatinių kategorijų tyrimai, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2004. (Lietuvių kalbos gramatikos darbai 2).

2. Tranzityvumas (su A. Holvoetu). In: A. Holvoetas, L. Semėnienė (red.). Gramatinių kategorijų tyrimai, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2004, . (Lietuvių kalbos gramatikos darbai 2).

3. Mikalojaus Daukšos katekizmo (1595) sudėtiniai prijungiamieji vietos ir laiko sakiniai. Baltu filologija 2005, XIV (1) 2005, 53–65. [Su Jūrate Pajėdiene]

4. Sintaksinės priklausomybės tipai: papildymai ir patikslinimai. In: A. Holvoet, R. Mikulskas (red.). Gramatinių funkcijų tyrimai, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2005, 11–38. (Lietuvių kalbos gramatikos darbai 3). [Su A. Holvoetu]

5. Beasmeniai sakiniai ir beasmeniškumo sąvoka. In: A. Holvoet, R. Mikulskas (red.). Gramatinių funkcijų tyrimai, Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2005, 161–179. (Lietuvių kalbos gramatikos darbai 3). [Su A. Holvoetu]

6. Daukšos Katekizmo (1595) lyginamieji sakiniai. Acta Linguistica Lithuanica 53, 2005, 23–31. [Su Jūrate Pajėdiene]

7. Mikalojaus Daukšos Katekizmo (1595) sudėtiniai prijungiamieji priešasties sakiniai. Baltu filologija XV (1/2), 2006 [2007], 27–40. [Su Jūrate Pajėdiene]

8. Anwendung der Valenztheorie in der litauischen Sprachforschung. Res Balticae 11, 2007, 59–70.

9. Lyginamosios konstrukcijos 1647 m. Ewangelie polskie y litewskie vertime. Baltistica XLIII (1), 2008, 71–89. [Su Milda Lučinskiene]</bib>

</data>

5. Sistemos realizacija

Ši informacinė sistema skirta Lietuvos lituanistikos publikacijų, atitinkančių lituanistikos sampratą, surinkimui, apdorojimui ir paskirstymui ekspertams.

- Sistema leidžia užregistruoti naują ekspertą, patikrinti, ar jis neturi priskirtų publikacijų ekspertavimui.
- Sistema leidžia pildyti autorių informaciją.
- Sistema leidžia sudaryti naują publikaciją ekspertavimui.
- Sistema leidžia pildyti informaciją apie publikacijas.
- Sistema leidžia paruošti ir atspausdinti ataskaitas, itrauki ataskaitų informaciją į duomenų bazę.
- Sistema leidžia priskirti ekspertuotinas publikacijas ekspertams.
- Sistema leidžia ekspertuoti publikacijas

5.1. Sistemos veikimo aprašymas

Neregistruotam sistemos vartotojui pateikiamas langas su prisijungimo arba registracijos formomis lituanistikos vartotojams registruotis (5.1.2 pav.) ir prisijungti (5.1.1 pav.) prie sistemos. Taip pat lange nėra nuorodų, leidžiančių atlikti kokias nors funkcijas.

The image shows a web interface for logging in. At the top right, there is a user icon and the text "Svečias". Below this, there is a light green box containing the login form. The form is titled "Prisijungimas:" and has two input fields: "Vartotojo ID" and "Slaptažodis". Below the fields is a button labeled "Prisijungti".

5.1.1 pav. Prisijungimo forma

Eksperto anketa

Asmens kodas (vartotojo ID)	____	Asmens kodas naudojamas TIK unikalia
Vardas	____	Rašykite tekstą lietuviškomis raidėmis. 1
Pavardė	____	Rašykite tekstą lietuviškomis raidėmis. 1
Mokslo laipsnis	____	
Pedagoginis vardas	____	Jeigu pasirenkamieji tekstai netinka, pal
Ekspertuotinos mokslo kryptys	Sąrašas	Spustelėkite mygtuką Sąrašas. Atvertar
Ekspertuotinos mokslo šakos	Sąrašas	Jums pateiktas mokslo šakų sąrašas pri
Ekspertuojamo teksto kalbos	Sąrašas	prie pasirinktos papildomai pridėkite na
Institucijos, kurių darbuotojų kūrinių negalite ekspertuoti	Sąrašas	dokumentų gali būti nedaug. Kelias eilu
	Institucijas, kurių nėra sąrašė, įrašykite ranka	pasirinkimą
	____	Pažymėkite kalbas, kuriomis parašyta t
Adresas korespondencijai	____	prispausta klavišą Ctrl. Pažymėję, spust
Telefonas	1 ____	Pažymėkite visas institucijas, kurių darb
	2 ____	tvarka. Kelias institucijas galima pažymė
	3 ____	visi universitetai ir institutai, taip pat mu
Elektroninio pašto adresas	1 ____	įrašykite jį ranka tam skirtame langelyje
	2 ____	
	3 ____	Užrašykite adresą, kuriuo mes galėtume
Kvalifikaciją patvirtinanti veikla (dalyvavimas redkolegijų veikloje, disertacijų gynimuose, kita ekspertinio darbo patirtis)	____	
Literatūros sąrašas (5 paskutinių metų)	____	
Eksperto deklaracija		
Būdamas (-a) „Lituanistikos“ duomenų bazės ekspertu (-e) , pasižadu:		
1. objektyviai, dalykiškai, be išankstinio nusistatymo, teikti išvadas dėl mokslo darbo vertinimo;		
2. iškilus interesų konfliktui, nedelsiant informuoti apie tai bazės administratorių ir atsisakyti vertinti šio konflikto priežastimi tapusį objektą; išsaugoti ekspertizės rezultatų konfidencialumą, jų neplatinti ir nenaudoti jokiems tikslams.		
Patvirtinti (spragtelkite ir laukite pranešimo: "Anketa sėkmingai išsiųsta!")		

5.1.2 pav. Eksperto registracijos forma

Užsiregistravus ir prisijungus prie sistemos patenkama į langą leidžianti teikti publikaciją ekspertavimui (5.1.3 pav). Galima pasirinkti ar teikiama publikacija bus straipsnis ar knyga.

Titulinis

LITUANISTIKOS EKSPERTO ANKETA - A

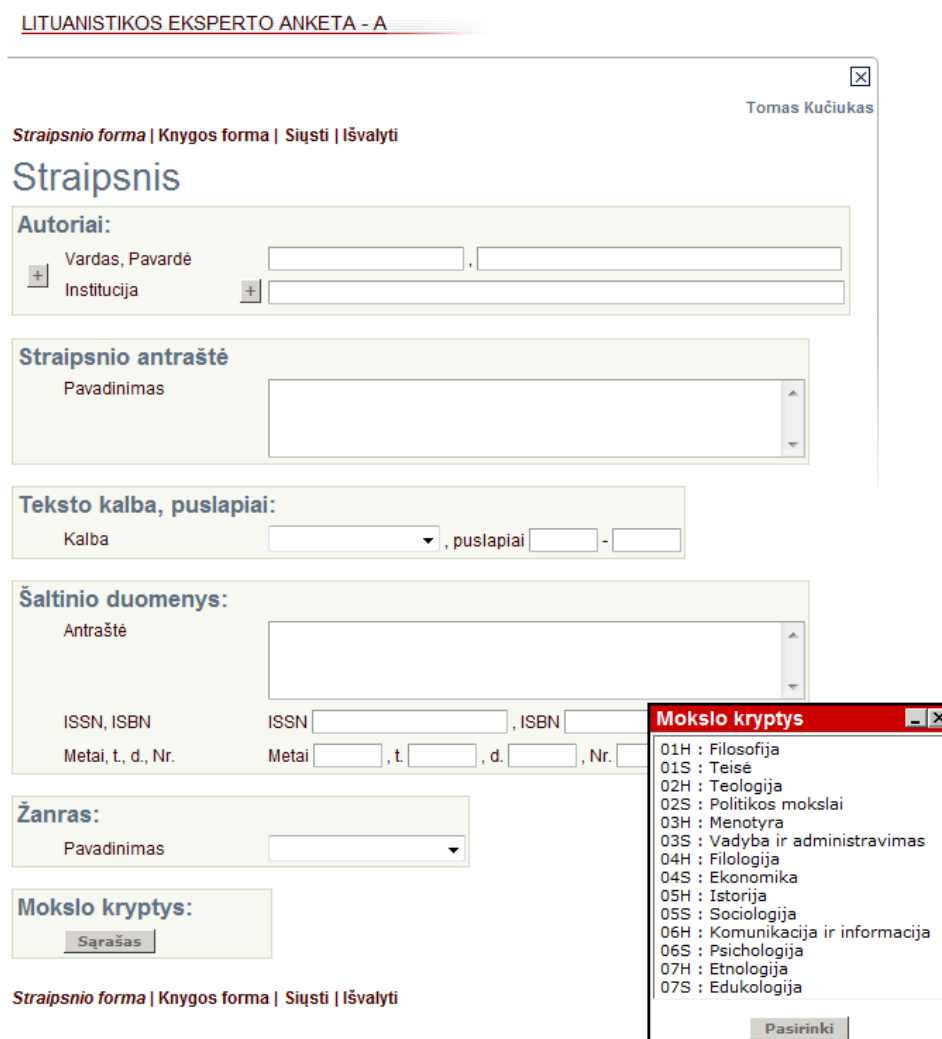

Straipsnio forma | Knygos forma

Tomas Kučiukas

5.1.3 pav. pav. Publikacijos teikimo pasirinkimas

Pasirinkus teikiamą formą vartotojas nukeliamas į tos formos publikacijos teikimo langą arba straipsnio (5.1.4), arba knygos(5.1.5).

LITUANISTIKOS EKSPERTO ANKETA - A

Tomas Kučiukas

Straipsnio forma | Knygos forma | Siųsti | Išvalyti

Straipsnis

Autoriai:

Vardas, Pavardė ,
Institucija

Straipsnio antraštė

Pavadinimas

Teksto kalba, puslapiai:

Kalba , puslapiai -

Šaltinio duomenys:

Antraštė

ISSN, ISBN ISSN , ISBN
Metai, t., d., Nr. Metai , t. , d. , Nr.

Žanras:

Pavadinimas

Mokslo kryptys:

Sąrašas

Mokslo kryptys

- 01H : Filosofija
- 01S : Teisė
- 02H : Teologija
- 02S : Politikos mokslai
- 03H : Menotyra
- 03S : Vadyba ir administravimas
- 04H : Filologija
- 04S : Ekonomika
- 05H : Istorija
- 05S : Sociologija
- 06H : Komunikacija ir informacija
- 06S : Psichologija
- 07H : Etnologija
- 07S : Edukologija

Pasirinkti

Straipsnio forma | Knygos forma | Siųsti | Išvalyti

5.1.4 pav. Straipsnio publikacijos teikimo forma

Tomas Kučiukas

Straipsnio forma | *Knygos forma* | Siųsti | Išvalyti

Knyga

ISBN:
 ISBN

Autoriai:
 + Vardas, Pavardė ,
 + Institucija

Knygos antraštė
 Pavadinimas

Teksto kalba, puslapiai:
 Kalba , puslapiai , tomų skaičius

Skelbimas:
 Skelbimo vieta
 Metai

Žanras:
 Pavadinimas

Mokslo kryptys:

Straipsnio forma | *Knygos forma* | Siųsti | Išvalyti

Mokslo kryptys
 01H : Filosofija
 01S : Teisė
 02H : Teologija
 02S : Politikos mokslai
 03H : Menotyra
 03S : Vadyba ir administravimas
 04H : Filologija
 04S : Ekonomika
 05H : Istorija
 05S : Sociologija
 06H : Komunikacija ir informacija
 06S : Psichologija
 07H : Etnologija
 07S : Edukologija

5.1.5 pav. Knygos publikacijos teikimo forma

Ekspertizės forma (5.1.8 pav.) yra naudojama publikacijos vertinimo procese. Ekspertas prisijungia su slaptažodžiu prie sistemos, suranda jam paskirta ekspertavimui publikaciją (5.1.6 pav.) ir iškviečia ekspertizės formą. Ekspertizės forma yra šiek tiek skirtinga atskiroms publikacijos rūšims (yra penki publikacijų tipai (5.1.7 pav.).

D-1

Sarašas

Įvertinti paskirtos publikacijos

Nr.	Sys	Bibliografinis aprašas
1.	11727	perrasyti. 8-13 p. Tekstas lit k.. [000011727] [00] [02] [el. kopija archyve]
2.	9094	Perrasyti. 0. Tekstas eng k.. [00009094] [00] [02]
3.	10982	perrasyti. p. Tekstas lit k.. [000010982] [00] [02] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/10501/10982.pdf
4.	2252	perrašyti. 0. Tekstas lit k.. [000002252] [00] [02]

5.1.6 pav. Ekspertui priskirtų publikacijų ekspertavimui sąrašas

Pasirinkite formos tipą

**Ekspertinio vertinimo anketos publikacijai
nr. 9094:**

1. Monografijoms, studijoms, sintezėms, teoriniams darbams
2. Straipsniams ir jiems prilygintiems kūriniais (spausdintiems konferencijų pranešimams, šaltinių publikacijų įvadams, analitinėms recenzijoms)
3. Aukštųjų mokyklų vadovėliams, prilygintiems mokslo darbams
4. Mokslo šaltinių publikacijoms
5. Moksliniams katalogams, žinyams, bibliografijoms, žemėlapiams ir kitiems informacinio pobūdžio leidiniams

5.1.7 pav. Ekspertuotinos publikacijos tipo pasirinkimas

Straipsniams ir jiems prilygintiems, kūriniams (spausdintiems konferencijų pranešimams, šaltinių publikacijų įvadams, analitinėms recenzijoms)

Bibliografiniai duomenys:	
Leidinyms	perrašyti. 0.Tekstas lit k. [000002252]
Mokslų kryptis (-ys)	Sąrašas
Mokslų šaka (-os)	Sąrašas
Žanras	...

Ekspertizės santrauka	
Autorinių lankų skaičius	0
Tinkamumas bazei	Netinka
Balų vidurkių suma	0

Kūrinio atitikimas liuanistikos apibrėžimui	
Lituaništika - humanitarinių ir socialinių mokslų tyrimai, kurių objektas yra Lietuvos valstybės, visuomenės, kultūros, lietuvių tautos, kalbos raida ir dabartis.	
Atitinka	☐
Neatitinka	☐

Kūrinio informacinės dalies ir duomenų, būtinų bazės modeliui, apibūdinimas	
Santrauka lietuvių kalba	...
Santrauka anglų kalba	...
Reikšminiai žodžiai lietuvių kalba	...
Reikšminiai žodžiai anglų kalba	...

Kūrinio kokybinis vertinimas	
Problema	
Vertinimo kriterijai	
Tiriamos (-ų) problemos (-ų) formulavimas	0
Problemos (-ų) mastas, reikšmingumas mokslų krypties, šakos ar problemų tyrimų raidai	0
Kritinė problemos (-ų) iširtumo analizė	0
Balų vidurkis 0	
Kūrinio aktualumas	
Vertinimo kriterijai	
Kūrinio aktualumas ir svarba Lietuvos visuomenei bei kultūros raidai	0
Tyrimo tarptautinio aktualumas	0
Tyrimo perspektyvumas mokslo krypties ar šakos raidos požiūriu	0
Balų vidurkis 0	
Mokslų tyrimo pagrįstumas	
Vertinimo kriterijai	
Teorinis, metodologinis ir metodinis mokslinio tyrimo pagrįstumas	0
Empirinis ir (ar) tekstų interpretacijos pagrįstumas	0
Profesionalus naudojimas: srities, krypties tarptautiniai mokslų laimėjimai ir naujausios žinios	0
Apibendrinimų, išvadų pagrįstumas	0
Balų vidurkis 0	
Kūrinio dėstymo ypatybės	
Vertinimo kriterijai	
Struktūros pagrįstumas	0
Stiliaus tinkamumas	0
Balų vidurkis 0	
Kūrinio turinio naujumas, originalumas	
Vertinimo kriterijai	
Problemos (-ų) ir jos (-ų) formulavimo naujumo požiūriu	0
Teoriniu ir metodologiniu požiūriu	0
Empirinės informacijos ir (ar) tekstų interpretacijos požiūriu	0
Analizės ar įvairių, kurios yra reikšmingos tiriamam objektui suprasti, naujumo požiūriu	0
Apibendrinimų, išvadų ir indėlio į mokslo krypties ir (ar) šakos plėtrą požiūriu	0
Balų vidurkis duuginamas iš 2 0	
Papildomas balas	
Jeigu manote, kad yra tikslinga, suteikite papildomą balą	0
Balų (vidurkių) suma	
Suma	0
Pastaba	Kūrinys yra referuojamas duomenų bazėje, jeigu jo vertinimo skyrių balų vidurkių suma > 10

5.1.8 pav. Ekspertizės forma (siekiant aiškumo „perpjauta“ ir patalpinta dviejuose stulpeliuose)

Taip pat vartotojai gali naudotis ataskaitų langu. Atsivertus ataskaitų langą (5.1.11 pav.) pateikiamos įvairių tipų ataskaitų generavimo nuorodos.

PRIĖMIMO AKTAS

ID

Data -

5.1.9 pav. Ataskaitos su priėmimo aktais

PUBLIK. PAGAL BŪSENĄ

Mokslų kryptis:

Publikacijos būseną:

- Neekspertuota, nepaskirta ekspertams
- Priskirta ekspertams, bet neįvertinta
- Dalinai įvertinta
- Prieštarinčiai įvertinta
- Įvertinta

5.1.10 pav. Ataskaitos pagal būseną

PUBLIK. PAGAL BŪSENĄ

Mokslų kryptis:

Publikacijos būseną:

Nr	SYS	BIB	Žanras	Aut.lankai	Institucija	El.kopija	DOK	XML
1	12064	Lietuvos administracinės atskaitomybės sistemos raida / Vitalis Nakrošis. Iš: Politologija. 2001, Nr. 3 (23), p. 67-103., Tekstas lit k. [000012064] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12064.pdf	Straipsniai	2.100	VU	taip	URL	XML
2	12063	Elektroninės demokratijos prieštaraivimai / Lauras Bielinis. Iš: Politologija. 2001, Nr. 3 (23), p. 44-66., Tekstas lit k. [000012063] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12063.pdf	Straipsniai	1.280	VU	taip	URL	XML
3	21132	Bendrosios sutarčių teisės vienodinimo įaka Lietuvos sutarčių teisei [Rankraštis] Stasys Drazdauskas. Iš: , 314 p., Vilnius, 2008.Tekstas lit; Santr. eng. lit k. [000021132] [00] [02]	Disertacijos	3.120				XML
4	12062	Lietuvos saugumo politika ir identitetas šiuolaikinių saugumo studijų požūriū / Gražina Miniataitė, Dovilė Jakniūnaitė. Iš: Politologija. 2001, Nr. 3 (23), p. 21-43., Tekstas lit k. [000012062] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12062.pdf	Straipsniai	1.280	KFMI	taip	URL	XML
5	21131	Rūpintojėlio vaizdinys ir atvaizdas XVI-XX a. I pusės Lietuvoje [Rankraštis] Gabija Surdokaitė. Iš: , 246 lap. , Vilnius, 2009.Tekstas lit; Santr. eng. lit k. [000021131] [00] [02]	Disertacijos	4.720				XML
6	12059	Kelios pastabos apie Stasio Sajausko recenzija „E. Remecas. Vilniaus Žemutinės pilies pinigų lobis. Vilnius, 2003. 107 p.“ / Eduardas Remecas. Iš: Archaeologia Litua. 2005, t. 6, p. 172-175., Tekstas lit k. [000012059] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12059.pdf	Kt	0.540	Pilių tyrimo centras "Lietuvos pilys"	taip	URL	XML
7	21130	Migrantai iš Lietuvos Šiaures Airijoje: "savos erdvės" konstravimas / Neringa Liubinienė. Iš: , 163 p. ; Kaunas, 2009. ISBN 9789955124979. Tekstas lit; Santr. eng. lit k. [000021130] [00] [02]	Disertacijos	2.400				XML
8	12042	Valstybės gimimas ir mirusiųjų deginimo paprotys : Mirusiųjų deginimo tradicijos rytų Lietuvoje problematika dr. G. Zabelios straipsnyje „Laidosena pagoniškoje Lietuvoje“ / Aleksiejus Luchtanas, Gintautas Vėlius. Iš: Archaeologia Litua. 2002, t. 3, p. 157-161., Tekstas lit k. [000012042] [01] [02] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12042.pdf	Straipsniai	0.670	VU	taip	URL	XML
9	21126	Retųjų vaistų prieinamumo reglamentavimas sveikatos teiseje / Indrė Špokienė. Iš: , 234 p., Vilnius, 2009. ISBN 9789955191544. Tekstas lit; Santr. lit, eng k. [000021126] [01] [03]	Disertacijos	3.440				XML
10	21125	Kompleksinis streso darbe valdymas / Agnė Bandzienė. Iš: , 176 p. ; Vilnius, 2009. ISBN 9789955792147. Tekstas lit; Santr. eng, lit k. [000021125] [01] [03] [el. kopija archyve]	Disertacijos	2.480		taip		XML
11	12041	Karinė reforma Rusijoje: politinės trajektorijos / Raimundas Lopata, Česlovas Laurinavičius. Iš: Politologija. 2001, Nr. 3 (23), p. 3-20., Tekstas lit k. [000012041] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12041.pdf	Straipsniai	0.990	LII	taip	URL	XML
12	21116	Universiteto finansų paskirstymo modelavimas [Rankraštis] Aleksas Pikturna. Iš: , 86 lap. ; Vilnius, 2003.Tekstas lit; Santr. eng, lit k. [000021116] [01] [02]	Disertacijos	0.000				XML
13	12039	Pedagojų paskirstymo Lietuvos pradinėse mokyklose įaka švietimo institucijų kačiai / Valdas Pruskus. Iš: Filosofija. Sociologija. 2000, Nr. 4, p. 74-82., Tekstas lit k. [000012039] [01] [02] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12039.pdf	Straipsniai	1.440	VGTV	taip	URL	XML
14	21108	Rūkyimo profilaktikos programos, pagrįstos socialinės įtakos teoriniu modeliu, taikymo VI ir VIII klasių mokiniams efektyvumas / Kristina Žardeckaitė-Matulaitienė. Iš: , 183 p. ; Kaunas, 2008. ISBN 9789955124344. Tekstas lit; Santr. eng, lit k. [000021108] [01] [03]	Disertacijos	0.000				XML
15	12038	Juodonių pilakalnio gyvenvietė. Chronologiniai ir struktūriniai pokyčiai / Andra Simniškytė. Iš: Archaeologia Litua. 2002, t. 3, p. 137-156., Tekstas lit k. [000012038] [01] [02] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12038.pdf	Straipsniai	2.700	LII	taip	URL	XML
16	21083	Lietuvių ir anglų lingvistinis mandagumas: prašymai / [Rankraštis] Inga Hilbig. Iš: , 224 p. ; Vilnius, 2009.Tekstas lit; Santr. eng, lit k. [000021083] [01] [03] [el. kopija archyve]	Disertacijos	0.000		taip		XML
17	12037	Socialinių santykių atspindžiai Rytų Lietuvos pilikapių degintinių kapų medžiagoje / Laurynas Kurila. Iš: Archaeologia Litua. 2002, t. 3, p. 122-136., Tekstas lit k. [000012037] [01] [02] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/12001/12037.pdf	Straipsniai	2.020	LII	taip	URL	XML
18	21082	Viešųjų bibliotekų socialinis ir ekonominis poveikis vartotojams / [Rankraštis] Ugnė Rutkauskienė. Iš: , lap. ; Vilnius, 2009.Tekstas lit; Santr. eng, lit k. [000021082]	Disertacijos	0.000		taip		XML

5.1.11 pav. Sugeneruotų ataskaitų pavyzdys

Administratorius prisijungęs gali ieškoti ekspertų pagal pavardę bei surastus ekspertus redaguoti, spausdinti arba ištrinti (5.1.12 pav.).

EKSPERTŲ SARAŠAS

Eksperto pavardė

Nr	Data	Pavardė, vardas	Gimimo data	XML	Patvirtinta	Tvirtinimo data	Papildomi duomenys	Eksperto ID	Veiksmas		
1	20091019073445	Merfeldaitė Odeta	19750823	XML	0		0		SPA	RED	TVI
2	20090403082629	Tumėnas Vytautas	19650927	XML	0		0		SPA	RED	TVI
3	20090317175749	Medišauskienė Zita	19591204	XML	0		0		SPA	RED	TVI

5.1.12 pav. Ekspertų paieška bei redagavimas

Lituanistikos eksperto anketa

Vardas	Ligita
Pavardė	Šimanskienė
Mokslų laipsnis	Mokslų daktaras
Pedagoginis vardas	Profesorius
Ekspertuotinos mokslų kryptys	03S - Vadyba ir administravimas
Ekspertuotinos mokslų šakos	S190 - Įmonių vadyba S189 - Organizavimo mokslai (Vadyba ir administravimas) S191 - Rinkotyra
Ekspertuojamo teksto kalbos	Anglų Rusų
Institucijos, kurių darbuotojų kūrinių negalite ekspertuoti	Klaipėdos universitetas
Adresas korespondencijai	Mažvydo al. 13-15, Klaipėda, LT 91001
Telefonas	+37046398596 +37061140963
Elektroninio pašto adresas	ligita_simanskiene@yahoo.com
Kvalifikaciją patvirtinanti veikla (dalyvavimas redkolegijų veikloje, disertacijų gynimuose, kita ekspertinio darbo patirtis)	VDU gruodžio mėn. daktaro disertacijos gynimo komiteto narė; Solveiga Skunčikienė IMITACINIŲ VERSLO ŽAIDIMŲ TAIKYMO VERTINIMAS BESIMOKANČIOJE ORG Tarptautinio leidinio "The Recent Development of the EU: Challenges and Experience" sudarytoja; Tarptautinio leidinio "Modelling the European Future: Integrating the Old and the New" sudarytoja Janinos Pupelienės daktaro disertacijos „akademinių bibliotekų vystymosi strateginės kryptys žini 2007 m. gruodis 14 d.
Literatūros sąrašas (5 paskutinių metų)	1. Šimanskienė, L. 2008. Organizacinės kultūros poveikis organizacijų valdymui. Vadybos mokslo žurnalas (Business Source Complete). ISSN 1822-6760. Nr.15 (4). Kaunas: LŽŪA: Akademija, p.175-182. 2. Šimanskienė, L., Juščius, V. 2008. Influence of Corporate Social Responsibility on Organizational Performance. European Future: Integrating the Old and the New. ed. S. Vaitekūnas, L. Šimanskienė, R. Prokuratė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, p.297-306. 3. Šimanskienė, L., Seilius, A. 2008. Grupė ir komanda: ar galima dėti lygybės ženklą? Organizacijos tyrimai (Business Source Complete, CEEOL, ProQuest, VINITI). 4. Šimanskienė, L. 2008. Emigration- Economic and Social Facilities on Purpose to Discontinue Migration, Social and Economic Development of the Baltic Sea Region Countries. S. 188-199. 5. Šimanskienė, L. 2006. Globalization and changes: a Lithuanian case. The Geographical Aspect of Globalization in Europe. ed. T. Michalski. ISBN 83-7380-331-9. Gdynia- Pelplin: Bernardinum. p. 120-135.
Eksperto deklaracija	
Būdamas (-a) „Lituanistikos“ duomenų bazės ekspertu (-e), pasižadu:	
1. objektyviai, dalykiškai, be išankstinio nusistatymo, teikti išvadas dėl mokslų darbo vertinimo;	

5.1.13 pav. Eksperto informacijos spausdinimas

Eksperto anketa

Asmens kodas (vartotojo ID)	D2FA967FFDD8784FE87F37666DF268A9	Asmens kodas naudojamas TIK unikaliam identifikatoriui generuoti DB kartu su anketa NEPERDUODAMAS.
Vardas	Ligita	Rašykite tekstą lietuviškais raidėmis. Tai labai svarbu Vardo ir Pavardės laukeliuose. Patvirtinta anketa su neteisingai užrašyta pavarde negalios.
Pavardė	Šimanskiė	Rašykite tekstą lietuviškais raidėmis. Tai labai svarbu Vardo ir Pavardės laukeliuose. Patvirtinta anketa su neteisingai užrašyta pavarde negalios.
Mokslo laipsnis	Mokslų daktaras	Jeigu pasirenkamieji tekstai netinka, palikite langelį tuščią. Spustelėkite mygtuką Sąrašas. Atvertame langelyje pažymėkite vieną ar kelias mokslo kryptis. Kelias eilutes galima pažymėti laikant prispaustą klavišą Ctrl. Pažymėje, spustelėkite apatiniame rėmelyje esantį mygtuką Patvirtinti pasirinkimą .
Pedagoginis vardas	Profesorius	
Ekspertuotinos mokslo kryptys	Sąrašas 03S - Vadyba ir administravimas	
Ekspertuotinos mokslo šakos	Sąrašas S190 - Įmonių vadyba	Jums pateiktas mokslo šakų sąrašas priklauso nuo anksčiau pasirinktos mokslo krypties. Jeigu matote, kad reikiamos mokslo šakos sąrašė nėra grįžkite ir pasirinkite kitą ar prie pasirinktos papildomai pridėkite naują mokslo kryptį. Skatintume ekspertus pačioms galimybėms plėsti ekspertuojamą tematiką nes Jūsų gilinimosi srityje tiksliai atitinkančių dokumentų gali būti nedaug. Kelias eilutes galima pažymėti laikant prispaustą klavišą Ctrl. Pažymėje, spustelėkite apatiniame rėmelyje esantį mygtuką Patvirtinti pasirinkimą .
Ekspertuojamo teksto kalbos	Sąrašas Anglų Rusų	Pažymėkite kalbas, kuriomis parašyta tekstą sutinkate ekspertuoti. Sąrašė pateiktos tik tos kalbos, kuriomis parašytų tekstų yra bazėje. Kelias eilutes galima pažymėti laikant prispaustą klavišą Ctrl. Pažymėje, spustelėkite apatiniame rėmelyje esantį mygtuką Patvirtinti pasirinkimą .
Institucijos, kurių darbuotojų kūrinių negalite ekspertuoti	Sąrašas Klaipėdos universitetas	Pažymėkite visas institucijas, kurių darbuotojų kūrinių negalėsite ekspertuoti, nes patys esate tų institucijų darbuotojai. Institucijos surašytos oficialiųjų pavadinimų abėcėles tvarka. Kelias institucijas galima pažymėti laikant prispaustą klavišą Ctrl. Pažymėje, spustelėkite apatiniame rėmelyje esantį mygtuką Patvirtinti pasirinkimą .

Institucijas, kurių nėra sąrašė, įrašykite ranka

5.1.14 pav. Eksperto redagavimas

Naujas įrašas	
ID	Aktyvuotas/neaktyvuotas: 0
AID	
Asmens ID	
Vardas	
Pavardė	
Slaptažodis	
Galiuja	-
Statusas	
Telefonas	
El. paštas	
Adresas	
Išsaugoti Naujas Baigti	

5.1.15 pav. Naujo eksperto sukūrimas administratoriaus įrankiu

Įrašo tvarkymas	
ID	6 Aktyvuotas/neaktyvuotas: 1
AID	D-1
Asmens ID	
Vardas	Tomas
Pavardė	Kučukas
Slaptažodis	•••
Galiuja	20100128 - 20100606
Statusas	0
Telefonas	300631
El. paštas	a@gmail.com
Adresas	Kaunas
Išsaugoti Naujas Baigti	

5.1.16 pav. Eksperto redagavimas administratoriaus įrankiu

Vartotojas gali pasinaudoti publikacijų paieška pagal raktinį žodį (5.1.17 pav.)

PUBLIKACIJŲ SARAŠAS

Reikšminis žodis: %kaunas%

Vykdyti

Nr	SYS	BIB	Žanras	MK	MSK	Aut.l.	Kalba	Institucija	El.kopija	XML
1	10827	„Jei nepasidarysite kaip vaikai...“: vaikščiokj pasaulėje / Ilturgioje. Iš.: 274 p., Kaunas, 2005. Tekstas lit k.. [000010827] [01] [03]	Disertacijos	02H		0.000	lit			XML
2	17428	„Kijevas Žemaitijoje“: Kaunas Vakarų Europos XVII a. leidniuose / Rūstis Kamuntavičius. Iš.: Istorija. 2007, Nr. 68, p. 21-29., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000017428] [01] [02] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/17001/17428.pdf	Straipsniai	05H	H230	1.060	lit	VDU	taip	XML
3	13997	1666 m. Naujų giesmių knygu ir jų perspaudinimų istorinis kontekstas / Guido Michelini. Iš.: Humanities in new Europe = Humanitariniai mokslai naujojoje Europoje. - [T.] 2 : Science and society = Mokslas ir visuomenė. Kaunas : Vytauto Didžiojo universiteto leidykla, 2008, 2, P. 465-470., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000013997] [01] [03] [el. kopija archyve]	Straipsniai	04H,06H	H110;H355;H390;H390.1	0.300	lit	Universita degli Studi di Parma	taip	XML
4	6480	2004 m. seimo rinkimai Lietuvoje ir prezidento - Ukrainoje: „strategines“ šalių partnerystės perspektyvos / Žilvė Šatūnienė. Iš.: Lietuva po Seimo rinkimų 2004. Kaunas : Naujasis lankas, 2005, p. 122-140., Tekstas lit k.. [000006480] [01] [03]	Straipsniai	02S	S170	1.500	lit			XML
5	11571	6-12 metų vaikų kognityvinių procesų ir motyvinių orientacijų ryšio ypatumai [Rankraštis] / Aušra Gričiūtė. Iš.: 200 lap. ; Kaunas, 2001. Tekstas lit k.. [000011571] [01] [03]	Disertacijos	06S	S262	0.000	lit			XML
6	12375	Adult learning dimensions within the complex education and learning reality model [Rankraštis] / Lora Tamošiūnienė. Iš.: 124, [64] p. ; Kaunas, 2006. Tekstas eng k.. [000012375] [01] [03]	Disertacijos	07S	S280	0.000	eng			XML
7	13468	Agrosocialinių mokslų ir studijų raida Lietuvoje / [Valentinas Bružauskas ... et al.] ; Lietuvos žemės ūkio universitetas. Iš.: 535 p., Kaunas-Akademija [i.e. Kaunas] : Judex, 2007. ISBN 9789955581963. Tekstas lit; Santr. eng k.. [000013468] [SKVC] [01] [03]	Monografijos	05H	H270	47.730	lit	LŽŪU		XML
8	10376	AIDS paštrintos sveikatos apsaugos problemos ir jų sprendimo etinė-moralinė atsakomybė. Iš.: 212 lap., Kaunas, 2004. Tekstas lit k.. [000010376] [01] [03]	Disertacijos	02H		0.000	lit			XML
9	10466	Akcijų portfelio sudarymas ir valdymas besikuriantioje rinkoje [Rankraštis] / Gediminas Rasimavičius. Iš.: 129 lap. ; Kaunas, 2000. Tekstas lit k.. [000010466] [01] [03]	Disertacijos	04S	S181	0.000	lit			XML
10	6658	Akustinių lietuvių šnekos atpažinimo modelių parinkimas, naudojant paslėptus Markovo modelius [Rankraštis] / Darius Šlingas. Iš.: 161 p. ; lent., diagr., Kaunas, 2005. Tekstas lit k.. [000006658] [01] [03]	Disertacijos	06H	H100	0.000	lit			XML
11	10387	Anglės dioksido rinkos efektyvumą lemiantys veiksniai [Rankraštis] / Rūta Bubnienė. Iš.: 201 lap. ; Kaunas, 2006. Tekstas lit k.. [000010387] [01] [03]	Disertacijos	04S	S180	0.000	lit			XML
12	20645	Anglų ir lietuvių kalbų sintaksiniai predikatai ir jų morfosintaksinis realizavimas techniniuose tekstuose / Dana Švenčionienė. Iš.: 187 p., Kaunas, 2009. ISBN 9789955125068. Tekstas lit; Santr. eng. lit k.. [000020645] [01] [03] [el. kopija archyve]	Disertacijos	04H	H360;H380	0.000	lit		taip	XML
13	10199	Anglų kalbų užsienio kalbos mokymosi strategijos: psichopedagoginės dimensijos [Rankraštis] / Nemira Mačianskienė. Iš.: 162 lap. ; Kaunas, 2001. Tekstas lit k.. [000010199] [01] [03]	Disertacijos	07S	S270	2.900	lit	VDU		XML
14	8342	Antano Rimvydo fenomenas / Indrė Žakevičienė. Iš.: Šimtamečių literatūrinė karta: bendrumai, skirtybės, tekstai ir kontekstai: mokslinės konferencijos medžiaga. Kaunas : Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2006, p. 47-51., Tekstas lit k.. [000008342] [01] [03]	Straipsniai	04H	H390;H590	0.670	lit			XML
15	10633	Antano Škėmos teksto strategija. Iš.: 117 lap., Kaunas, 2001. Tekstas lit k.. [000010633] [01] [03]	Disertacijos	04H	H390	0.000	lit			XML
16	8534	Antivartotėjų ir antikomerijos vertybių raida punk/hardcore subkultūroje / Reda Zajančauskaitė. Iš.: Humanities in new Europe. Kaunas : Vytauto Didžiojo universiteto leidykla, 2006, 1, p. 219-231., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000008534] [11] [13]	Straipsniai	07H	H400	1.150	lit	nežinoma		XML

5.1.17 pav. Publikacijų paieškos rezultatai

Ekspertas gali sau prisiskirti tinkamas publikacijas ekspertavimui (5.1.18 pav.)

PUBLIKACIJŲ PRISKYRIMAS EKSPERTUI

Ekspertas: Kučikas
Eksperto mokslo kryptys: 05H
Eksperto mokslo saktos: H200
Eksperto kalbos: lit
Eksperto institucijos: VU
Ekspertizės terminas: 20100606

Nr	SYS	BIB	Žanras	MK	MSK	Aut.l.	Kalba	Institucija	XML
✓	18658	Lietuvos lenku tauta: XX a. projekcijos ir realios / Rimantas Miknys. Iš.: Praeities baruose : skiriama akademikui Vytautui Merkui 70-ies metų jubiliejaus proga / Lietuvos istorijos institutas : redkolegija: Antanas Tyla (pirm.)... [et al.]. Vilnius : Žara, 1999, p. 243-254., Tekstas lit k.. [000018658] [01] [02] [el. kopija archyve]	Straipsniai	05H	H200;H240;H250;H270	0.840	lit	LII	XML
✓	2	Bažnyčia Mindaugo krikšto laikais / Luidas Jovaiša. Iš.: Mindaugas karalius. [Vilnius] : Aidai, 2008, P. 9-22., Tekstas lit k.. [000017982] [01] [03] [el. kopija archyve]	Straipsniai	05H	H200;H220	0.770	lit	KFMI	XML
✓	3	Šiuolaikinė nacionalinio muziejaus samprata bei naujo muziejaus kūrimo galimybės Lietuvoje / Žyngintas Būčys. Iš.: Muziejiniai Vilniaus istorijos kontekstai / [sudarytoja ir mokslinė redaktorė Nastazija Keršytė]. Vilnius : Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2008, p. 57-64., Tekstas lit; Santr. lit, eng k.. [000016850] [01] [03] [el. kopija archyve]	Straipsniai	01S;03S;05H;06H	H100;H200;H280;S190	0.530	lit	Lietuvos nacionalinis muziejus	XML
✓	4	Mugės ir jų vaidmuo prekybos struktūroje Vilniaus ir Kauno gubernijose 1861-1914 metais / Aelita Ambrulevičiūtė. Iš.: Lietuvos istorijos studijos. 2007, t. 19, p. 24-40., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000016815] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/16501/16815.pdf	Straipsniai	05H	H200;H240;H270	1.300	lit	KU	XML
✓	5	Vilniaus turgavietės ir mugė 1795-1830 metais : lokalizacija, specializacija, organizacija, prekės ir kainos / Virgilijus Pugačiauskas. Iš.: Vilniaus istorijos metraštis. 2007, t. 1, p. 67-77., Tekstas lit; Santr. fre k.. [000015745] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/15501/15745.pdf	Straipsniai	05H	H200;H230;H240;H270	1.130	lit	LII	XML
✓	6	Keletas pastabų dėl istorijos metodologijos tarpukario Lietuvoje / Aivas Ragauskas. Iš.: Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis. 2001, t. 19, p. 59-70., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000015678] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/15501/15678.pdf	Straipsniai	05H	H200;H260	0.860	lit	VPU	XML
✓	7	Senoji Pasvalio mokykla / Antanas Tyla. Iš.: Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis. 2000, t. 17, p. 53-58., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000015564] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/15501/15564.pdf	Straipsniai	05H	H200;H230;H260;H280	0.380	lit	LII	XML
✓	8	Istorija Lietuvos mokykloje 1940-1941 metais : tautiško naikinimas ir sovietinės ideologijos diegimas / Stanislovas Stašašis. Iš.: Istorija. 2008, Nr. 70, p. 39-52., Tekstas lit; Santr. lit, eng k.. [000015243] [01] [03] [el. kopija archyve] http://193.219.88.12/1501/15243.pdf	Straipsniai	05H	H200	1.910	lit	VPU	XML
✓	9	Architektūros mokymas naujaisiais amžiais Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje / Jerzy Kowalczyk. Iš.: Acta Academiae artium Vilnensis. Dalis. 2001, t. 21, p. 199-206., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000015169] [01] [03] [el. kopija archyve]	Straipsniai	03H;05H;07S	H200;H230;H260;H310;H312	0.810	lit	Lenkijos MA Meno institutas	XML
✓	10	XIX a. vidurio meninis gyvenimas Vilniuje / Hessa Sviriaū. Iš.: Acta Academiae artium Vilnensis. Dalis. 2003, t. 29, p. 19-32., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000015086] [01] [03] [el. kopija archyve]	Straipsniai	03H;05H;05S	H200;H240;H270;H310;H311	1.540	lit	Rusijos mokslų akademijos Slavistikos institutas	XML
✓	11	Viešėnų parapijos tremtiniai / Kazys Misius. Iš.: Acta Academiae artium Vilnensis. Dalis. 2003, t. 28, p. 79-83., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000015080] [01] [03] [el. kopija archyve]	Straipsniai	05H	H200;H250;H270;H280	0.210	lit	Kultūros paveldo centras	XML
✓	12	Kasdienybės istorija XVI a. LDK stebuklių aprašymuose / Mindaugas Paknys. Iš.: Acta Academiae artium Vilnensis. Dalis. 2003, t. 31, p. 85-94., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000014891] [01] [03] [el. kopija archyve]	Straipsniai	03H;05H;05S	H200;H220;H230;H310;S220	0.810	lit	KFMI	XML
✓	13	Simboliškai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės monetose / Stanislovas Sajauskas. Iš.: Pinigų studijos. 2007, Nr. 2, p. 59-70., Tekstas lit; Santr. eng k.. [000014801] [01] [03] [el. kopija archyve] http://www.ih.mifl.lt/indiniai/indiniai_siriusis2007_2	Straipsniai	05H	H200;H220;H230;H346	1.150	lit	Nacionalinis M. K. Čiurlionis dailės	XML

5.1.18 pav. Publikacijų priskyrimas vartotojui

5.2 Testavimo planas

Neįmanoma sukurti kokybiškos programinės įrangos be kokybiško testavimo. Testavimo efektyvumui ir kokybiškumui pagerinti reikalingas detalus testavimo planas. Lituanistikos publikacijų ekspertavimo informacinė sistema turi būti stabili ir be klaidų, todėl norint užtikrinti kuriamos programinės įrangos kokybę ir stabilumą bus naudojamas automatizuotas testavimas.

Šiame testavimo plane bus aprašomi pagrindiniai testuojami publikacijų ekspertavimo internetinės informacinės sistemos objektai, duomenų srautai, apribojimai ir testavimo atvejai. Taip pat šiame plane aprašomi galimi programinės įrangos kūrimo sunkumai, kurie gali trukdyti programinės įrangos kūrimo procesui ar įtakoti produkto veikimą ir jų keliamos rizikos valdymo strategiją.

5.3 Testuojama programinė įranga

- **Sistemos valdymas:** moduliai, teisės, modulių teisės, skilčių valdymas, meniu valdymas, turinio valdymas, vartotojų valdymas, atsijungimas, prisijungimas, registracija.
- **Publikacijų valdymas:** publikacijų įkėlimas, publikacijų priskyrimas.
- **Ataskaitų valdymas:** publikacijų ekspertizės ataskaitos.
- **Ekspertavimas:** ekspertuotinių publikacijų sąrašas, ekspertavimo formos.

5.4 Testavimo strategija

Testavimo metu bandoma atlikti standartines sistemos funkcijas, ir veiksmų rezultatas lyginamas su rezultatu, kurį tikimasi gauti.

Testuojami standartiniai sistemos veiksmai. Atliekamos funkcijos su kiekvienu vartotojų vaidmeniu. Sistemos testavimo etapai:

- Sistemos komponentų testavimas. Jo metu ištestuojamas atskirų komponentų veikimas.
- Atskirų sistemos funkcijų testavimas. Testavimas apimantis atskirų sistemos vykdomų funkcijų išbandymą.
- Panaudojimo atvejų testavimas. Nagrinėjami atskiri panaudojimo atvejai, ir tikrinamas sistemos veikimas pagal panaudojimo atvejų specifikacijas.
- Visos sistemos testavimas. Viso proceso (nuo sistemos įvedimo, publikacijų priskyrimo, iki ekspertų vertinimų įvedimo) testavimas. Gaunamų rezultatų teisingumo tikrinimas.

- Nefunkcinių reikalavimų testavimas. Išnagrinėjamas ir ištestuojamas nefunkcinių reikalavimų įvykdymo užtikrinimas.

5.5 Testavimo procedūros

- Sistemos komponentų testavimas

Testavimo tiklas: ištestuoti atskirų sistemos komponentų darbo teisingumą. Testuojami pagrindiniai sistemą sudarantys komponentai: administravimo, ataskaitų, pagrindinės programos, teisių, ekspertavimo, duomenų paslaugų.

Testavimo rezultatas: teigiamas, komponentų testavime klaidų nerasta, sistemą sudarantys komponentai veikia teisingai.

- Atskirų sistemos funkcijų testavimas

Testavimo tikslas: patikrinti sistemos veikimo teisingumą atliekant elementarias sistemos funkcijas. Keletas testavimo rezultatų pateikiami sekančiose lentelėse.

5.5.1 lentelė. Naujo vartotojo įvedimo detalus testavimas

Nr.	Vartotojo atliekami veiksmai	Sistemos reakcija	Laukiamas rezultatas	Rezultato išvada
1.	Vartotojų administravimo lange spaudžiamas mygtukas „Naujas“.	Pateikiamas naujo vartotojo įvedimo langas.	Pateikiamas naujo vartotojo įvedimo langas.	Teisingai
2.	Įvedamas sistemoje jau esančio vartotojo prisijungimo vardas.	Sistema pateikia klaidos pranešimą, kad vartotojas su tokiu prisijungimo vardu jau yra.	Pateikiamas klaidos pranešimas apie jau egzistuojantį vartotoją.	Teisingai
3.	Suvedami nesančio vartotojo duomenys nenurodant bet kurio privalomo lauko.	Pažymimas laukelis, kuris yra privalomas ir nėra užpildytas.	Pažymimas privalomas laukas.	Teisingai
4.	Suvedami naujo, nesančio vartotojo duomenys, užpildomi visi privalomi laukai ir spaudžiamas mygtukas „Išsaugoti“.	Naujo vartotojo duomenys išsaugomi duomenų bazėje, sistema pateikia vartotojų administravimo langą, kuriame vartotojų sąraše matomas naujai įvestas vartotojas, išvedamas pranešimas apie sėkmingą vartotojo duomenų išsaugojimą.	Vartotojo duomenys išsaugomi duomenų bazėje, grįžtama į vartotojų administravimo langą, pateikiamas pranešimas apie sėkmingą duomenų išsaugojimą.	Teisingai

5.5.2 lentelė. Vartotojo redagavimo detalus testavimas

Nr.	Vartotojo atliekami veiksmai	Sistemos reakcija	Laukiamas rezultatas	Rezultato išvada
1.	Vartotojų administravimo lange spaudžiamas mygtukas „E“ ties norimu redaguoti vartotoju.	Pasirinkto vartotojo duomenys pateikiami vartotojų redagavimo lange.	Vartotojo duomenys pateikiami redagavimo lange.	Teisingai
2.	Bet kuris iš privalomų laukų nutrinamas ir paliekamas tuščias, spaudžiamas mygtukas „Išsaugoti“.	Pažymimas privalomas laukas.	Našyklės lange pažymimas privalomas laukas.	Teisingai
3.	Vartotojo prisijungimo vardas pakeičiamas į kito egzistuojančio vartotojo prisijungimo vardą ir spaudžiama „Išsaugoti“.	Pateikiamas klaidos pranešimas, kad vartotojas su tokiu prisijungimo vardu jau egzistuoja.	Pateikiamas klaidos pranešimas, kad toks vartotojas jau egzistuoja.	Teisingai
4.	Redaguojamo vartotojo rolė sistemoje – „ekspertas“. Redaguojamo vartotojo rolė pakeičiama į bet kurią kitą (administratorius, specialistas) ir spaudžiamas mygtukas „Išsaugoti“.	Sistema pateikia klaidos pranešimą, jog e negali pakeisti savo rolės.	Pateikiamas klaidos pranešimas apie tai, kad eksperto rolės pakeisti negalima.	Teisingai
5.	Redaguojamo vartotojo rolė sistemoje „specialistas“ arba „administratorius“. Redaguojamo vartotojo rolė pakeičiama į „ekspertas“ ir spaudžiama „Išsaugoti“.	Pakeista vartotojo rolė išsaugoma DB, pateikiamas vartotojų administravimo langas su atnaujintais duomenimis apie vartotoją, pateikiamas pranešimas apie sėkmingą vartotojo duomenų atnaujinimą.	Vartotojo rolė pakeičiama DB, grįžtama į vartotojų administravimo langą, pateikiamas pranešimas apie sėkmingą duomenų atnaujinimą.	Teisingai
6.	Vartotojo rolė sistemoje „ekspertas“, vartotojas turi priskirtą vertinti publikacijų arba yra jau atlikęs vertinimą. Vykdomas vartotojo šalinimas spaudžiant mygtuką „D“.	Išvedamas klaidos pranešimas apie tai, kad vartotojas dalyvauja sistemų vertinime.	Sistema pateikia pranešimą apie tai, kad vartotojo pašalinti negalima.	Teisingai

5.5.3 lentelė. Naujos publikacijos priskyrimo bei ekspertavimo detalus testavimas

Nr.	Vartotojo atliekami veiksmai	Sistemos reakcija	Laukiamas rezultatas	Rezultato išvada
1.	Publikacijų priskyrimo lange pasirenkamos publikacijos ir spaudžiamas mygtukas „Patvirtinti“.	Pateikiamas pranešimas apie priskirtą publikaciją.	Pateikiamas pranešimas apie priskirtą publikaciją.	Teisingai
2.	Priskirtų publikacijų lange pažymimos priskyrimui arba atmetimui publikacijos ir	Sistema pateikia pranešimą apie patvirtintas arba atmestas publikacijas.	Sistema pateikia pranešimą apie patvirtintas arba atmestas publikacijas.	Teisingai

Nr.	Vartotojo atliekami veiksmai	Sistemos reakcija	Laukiamas rezultatas	Rezultato išvada
	spaudžiamas „Vykdyti“			
3.	Priskirtų publikacijų lange pasirenkama ekspertuoti norima publikacija.	Sistema pateikia publikacijos ekspertavimo langą.	Sistema pateikia publikacijos ekspertavimo langą.	Teisingai
4.	Suvedami ekspertuojamos publikacijos vertinimo balai bei komentarai. Spaudžiamas mygtukas „Siųsti“.	Duomenų bazėje išsaugomi duomenys apie naują publikacijos ekspertizę, pateikiamas pranešimas apie sėkmingą duomenų išsaugojimą.	Duomenų bazėje išsaugomi duomenys apie naują publikacijos ekspertizę, pateikiamas pranešimas apie sėkmingą duomenų išsaugojimą.	Teisingai

Testavimo rezultatas: Atliktas atskirų sistemos funkcijų testavimas rodo, kad sistema veikia teisingai, gautas testavimo rezultatas teigiamas.

- Panaudojimo atvejų testavimas

Testavimo tikslas: atlikti panaudojimo atvejų testavimą, nustatant sistemos veikimo teisingumą vykdant panaudojimo atvejais apibrėžtas funkcijas.

Testavimo eiga: testuojant naudojamosi panaudojimo atvejų specifikacijomis. Pagal šias specifikacijas vykdomas aprašytas įvykių srautas išbandant visas galimas baigtis. Keletas pavyzdinių panaudojimo atvejų testavimo rezultatų pateikiami sekančiose lentelėse.

5.5.4 lentelė. Panaudojimo atvejo „Prisijungti“ testavimas

Nr.	Vartotojo atliekami veiksmai ir pradinės sąlygos	Sistemos reakcija	Specifikacijoje apibrėžiamas rezultatas	Rezultato išvada
1.	Vartotojas suveda prisijungimo duomenis, kurių sistemoje nėra.	Sistema pateikia klaidos pranešimą apie neteisingus prisijungimo duomenis.	Sistema tikrina ar prisijungimo duomenys teisingi. Jei duomenys neteisingi, vartotojas informuojamas ir jo vėl prašoma suvesti prisijungimo duomenis.	Teisingai
2.	Vartotojas suveda prisijungimo duomenys, kurie sistemoje yra.	Vartotojas sėkmingai prisijungia prie sistemos (pateikiamas pradinis sąsajos langas, pagal vartotojo rolę).	Patikrinus vartotojo prisijungimo duomenis, jeigu tokie sistemoje randami, užbaigiamas vartotojo prisijungimas, pateikiant sąsajos langą pagal vartotojo rolę.	Teisingai

5.5.5 lentelė. Panaudojimo atvejo „Pasikeisti slaptažodį“ testavimas

Nr.	Vartotojo atliekami veiksmai ir pradinės sąlygos	Sistemos reakcija	Specifikacijoje apibrėžiamas rezultatas	Rezultato išvada
1.	Vartotojas neteisingai įveda seną slaptažodį.	Sistema pateikia klaidos pranešimą apie tai, kad klaidingai įvestas senas slaptažodis.	Tikrinamas įvestas vartotojo senas slaptažodis, jei jis neatitinka išvedamas klaidos pranešimas.	Teisingai
2.	Vartotojas neteisingai pakartoja naujai įvedamus slaptažodžius.	Sistema išveda pranešimą, kuriame informuoja, kad nauji slaptažodžiai nesutampa.	Jeigu įvesti nauji slaptažodžiai nesutampa, vartotojas informuojamas, ir jo vėl prašoma įvesti ir pakartoti naują slaptažodį.	Teisingai
3.	Vartotojas teisingai įveda seną slaptažodį, įveda naują slaptažodį ir jį pakartoja.	Sistema išsaugo naują slaptažodį ir pateikia vartotojui pranešimą apie sėkmingą slaptažodžio pakeitimą.	Duomenų bazėje išsaugomas atnaujintas slaptažodis	Teisingai

5.5.6 lentelė. Panaudojimo atvejo „Paskirti publikaciją ekspertavimui“ testavimas

Nr.	Vartotojo atliekami veiksmai ir pradinės sąlygos	Sistemos reakcija	Specifikacijoje apibrėžiamas rezultatas	Rezultato išvada
1.	Vartotojas yra prisijungęs prie sistemos. Pasirinktų publikacijų tvirtinimo lange vartotojas neranda norimos, publikacijos ekspertavimui.	Pateikiamas sąrašas publikacijų, kurios yra naujai siūlomos ekspertavimui.	Vartotojas gali arba nutraukti publikacijos priskyrimą ekspertavimui, arba pasirinkti norimą publikaciją.	Teisingai
2.	Vartotojas suvedęs duomenis apie ekspertavimui pateikiama publikaciją juos išsaugo	Sistema duomenų bazėje išsaugo įvestus duomenis	Duomenų bazėje išsaugomi įvesti duomenys.	Teisingai

Testavimo rezultatas: Vykdam testavimą remiantis panaudojimo atvejų specifikacijomis, išbandant visas baigtis, sistema veikė teisingai, gautas testavimo rezultatas teigiamas.

- Visos sistemos testavimas

Testavimo tikslas: ištestuoti visos sistemos veikimo teisingumą, nuo vertintojo įvedimo iki sistemos ekspertizių ataskaitos sugeneravimo.

Testavimo eiga: testavimo metu sistemos vartotojai atlieka veiksmus su sistema, ir sistemos pateikiami rezultatai lyginami su laukiamais rezultatais. Testavimui atlikti sudaromi du testavimo scenarijai:

Visos sistemos testavimo scenarijus nr. 1: Administratorius įveda du naujus vartotojus, įveda naują publikaciją, nurodo įvestos publikacijos ekspertavimo parametrus priskirdamas įvestus vartotojus kaip ekspertus. Vertinami visi sistemos procesai. Prisijungus kiekvienu vartotoju – ekspertu pagal administratoriaus įvestus prisijungimo duomenis pateikiami vertinamos publikacijos vertinimai pagal lituanistikos ekspertavimo metodiką. Baigus ekspertų vertinimą administratorius prisijungia prie sistemos ir sugeneruoja publikacijų ekspertavimo ataskaitas.

Visos sistemos testavimo scenarijus nr. 2: Du vartotojai užsiregistruoja kaip nauji ekspertai. Administratorius prisijungęs abu vertintojus – ekspertus patvirtina. Kiekvienas vartotojas prisiskiria tą pačią publikaciją vertinimui, administratorius patvirtina leidimą ekspertuoti. Prisijungus kiekvienu vartotoju – ekspertu pagal pačių užregistruotus duomenis, pateikiami publikacijos vertinimai pagal lituanistikos ekspertavimo metodiką. Baigus ekspertų vertinimą administratorius prisijungia prie sistemos ir sugeneruoja publikacijų ekspertavimo ataskaitas.

Testavimo rezultatas: Vykdam testavimą pagal sudarytus scenarijus sistema veikė teisingai, gauti rezultatai (ekspertavimo ataskaitos) buvo teisingi. Testavimo rezultatas teigiamas.

- Nefunkcinių reikalavimų testavimas

Testavimo tikslas: ištestuoti ar sukurta sistema atitinka keliamus nefunkcinius reikalavimus. Testavimo eigoje sistema pateikiama naudotis penkiems vertintojams, kurie pateikia vertinimus penkiabalėje sistemoje kiekvieno nefunkcinio reikalavimo atžvilgiu.

Testavimo rezultatas: susumavus visų vertintojų vertinimus gaunamas apibendrintas vertinimas kiekvienam nefunkciniam reikalavimui.

5.6 Testavimo apibendrinimas

Sukurta lituanistikos informacinė sistema ištestuota penkiais etapais: komponentu testavimas pagal testavimo atvejus, atskiru sistemos funkcijų testavimas, panaudojimo atvejų testavimas, visos sistemos bendras veikimas ir nefunkcinių reikalavimų testavimas.

Testavimo metu paaiškėjo, kad vartotoju aplinkos, kurios skirtos ekspertams bei, administratoriams atitinka visas analizės, reikalavimų ir projektavimo etape iškeltas funkcijas. Įvertinti ne tik funkciniai reikalavimai, bet ir iškelti nefunkciniai reikalavimai.

6. Eksperimentinis sistemos tyrimas

6.1. Eksperimento tikslas

Šio eksperimento tikslas ištirti, ar panaudotos technologijos leido pagerinti lituanistikos publikacijų ekspertavimo valdymo procesų efektyvumą.

6.2 Savybių analizė ir įvertinimas

Eksperimento metu bus atliekama realizuotos sistemos ir lituanistikos publikacijų ekspertavimo be sistemos lyginamoji analizė:

- Publikacijų priskyrimo ekspertams valdymo įvertinimas.
- Publikacijų ekspertavimo įvertinimas (grafinės vartotojo sąsajos savybių įvertinimas).

Vertinimui naudosime šiuos kriterijus:

- Patogumas naudotis teikiamomis funkcijomis. Atsako į tokius klausimus:
 - Ar patogus valdymo elementų išdėstymas?
 - Ar parinktos tinkamos spalvos?
 - Ar parinktas tinkamas šriftas ir jo dydis?
 - Ar patogi navigacija?
 - Ar nėra bereikalingo rutininio darbo?
 - Ar parinkti patogūs valdymo elementai?
- Greitaveika
 - Ar sistema neverčia laukti?
 - Ar galima su sistema produktyviai dirbti esant dideliame apkrovimui darbo metu?
- Bendras vartotojo įspūdis apie sistemą.
 - Ar rinkčiausi būtent šią sistemą vietoje ekspertavimo senuoju būdu?

- Ar nesukelia streso darbo metu?

Svarbu, kad lituanistikos publikacijų ekspertai būtų patenkinti sistema. Ilga laiką besinaudojant nekompiuterizuotais ekspertavimo įrankiais ekspertai gali būti pripratę bei greičiau atlikti savo darbą ir be kompiuterizuotos sistemos. Todėl būtina sužinoti ar sistema atitinka šiuos reikalavimus:

- leidžia greičiau, paprasčiau atlikti eksperto darbą, atitinkamai didina eksperto atlygį,
- publikacijos ekspertavimas bus lengvas ir nekils problemų.

6.3 Kokybės kriterijų įvertinimo metodika

Kokybės kriterijai bus įvertinami atliekant ekspertinį įvertinimą. Kadangi vertintojų nėra daug, todėl naudosime paprastą apklausos metodą. Metodas pavaizduotas 6.3.1 pav.

6.3.1 pav. Apklausos metodas

Iš 250-ties lituanistikos ekspertų buvo atrinkta penkių žmonių komandą, kuri vertino sistemos savybes:

- Vertintojas nr.1
 - 14 metų profesionali patirtis lituanistikos srityje.

- Vertintojas nr.2
 - 10 metų profesionali patirtis lituanistikos srityje.
- Vertintojas nr.3
 - 4 metų profesionali patirtis lituanistikos srityje.
- Vertintojas nr.4
 - 3 metų profesionali patirtis lituanistikos srityje.
- Vertintojas nr.5
 - 3 metų profesionali patirtis lituanistikos srityje.

Sistemos savybėms vertinti bus naudojama penkiabalė skalė.

Vertinimo skalės reikšmės kiekvienai sistemos savybei:

6.3.1 lentelė. Patogumo vertinimo skalės reikšmės.

<i>Balas</i>	<i>Apibūdinimas</i>	<i>Įvertinimas procentais</i>
5	Labai patogų naudotis. Sistema daro tai ko aš noriu. Visi elementai yra reikiamoje vietoje. Spalvos, šriftas ir šrifto dydis parinkti teisingai. Valdymo ir įvedimo elementai patogūs.	90 - 100
4	Labai patogų naudotis, tačiau keletą dalykų galima būtų pagerinti.	70 - 89
3	Patenkinamas patogumas. Galima dirbti esant būtinybei.	50 - 69
2	Nepatogų dirbti. Sąsaja visiškai neintuityvi. Reikalingi specialūs apmokymai, norint dirbti su sistema.	30 - 49
1	Neįmanoma dirbti su sistema, nes nepatogumas sukelia stresą.	0 - 29

6.3.2 lentelė. Greitaveikos vertinimo skalės reikšmės.

<i>Balas</i>	<i>Apibūdinimas</i>	<i>Įvertinimas procentais</i>
5	Sistema veikia greitai ir didelio apkrovimo (darbo dienos metu). Nereikia laukti atliktus veiksmą.	90 - 100
4	Veikia greitai, tačiau galėtų veikt greičiau.	70 - 89
3	Patenkinama greitaveika. Esant būtinybei galima naudotis.	50 - 69
2	Greitaveika prasta. Didžiąją dalį užduoties atlikimo laiko sudaro sistemos atsako laukimas.	30 - 49
1	Neįmanoma dirbti su sistema. Sukelia stresą.	0 - 29

6.3.3 lentelė. Vartotojo pasitenkinimo vertinimo skalės reikšmės.

<i>Balas</i>	<i>Apibūdinimas</i>	<i>Įvertinimas procentais</i>
5	Labai patinka sistema.	90 - 100
4	Patinka.	70 - 89

3	Galima dirbti esant reikalui.	50 - 69
2	Nepatinka	30 - 49
1	Nekenčiu sistemos. Ji sukelia stresą.	0 - 29

6.4 Kokybės kriterijų įvertinimas

Apklaustos anketos buvo išdalintos visiems ekspertams vienu metu. Ekspertai nebuvo supažindinti su kitu vertintojų rezultatais.

Pateikiami įvertinimų rezultatai:

6.4.1 lentelė. Publikacijų priskyrimo proceso patogumas

<i>Vertintojai</i>	<i>Publikacijų priskyrimo proceso patogumas</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	4
Vertintojas 4	4
Vertintojas 5	5
Vidurkis	4,60
Mediana	5

6.4.2 lentelė. Publikacijų priskyrimo proceso greitaveika

<i>Vertintojai</i>	<i>Publikacijų priskyrimo proceso greitaveika</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	5
Vertintojas 4	4
Vertintojas 5	4
Vidurkis	4,60
Mediana	5

6.4.3 lentelė. Publikacijų priskyrimo proceso bendras įspūdis

<i>Vertintojai</i>	<i>Publikacijų priskyrimo proceso bendras įspūdis</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	4
Vertintojas 4	4
Vertintojas 5	4
Vidurkis	4,40
Mediana	4

6.4.4 lentelē. Publikaciju ekspertizēs proceso patogumas

<i>Vertintojai</i>	<i>Publikaciju ekspertizēs proceso patogumas</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	4
Vertintojas 4	4
Vertintojas 5	5
Vidurkis	4,60
Mediana	5

6.4.5 lentelē. Publikaciju ekspertizēs proceso greitaveika

<i>Vertintojai</i>	<i>Publikaciju ekspertizēs proceso greitaveika</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	5
Vertintojas 4	3
Vertintojas 5	4
Vidurkis	4,40
Mediana	4

6.4.6 lentelē. Publikaciju ekspertizēs proceso vartotoju bendras ispūdis

<i>Vertintojai</i>	<i>Publikaciju ekspertizēs proceso greitaveika</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	4
Vertintojas 4	4
Vertintojas 5	5
Vidurkis	4,60
Mediana	5

6.4.7 lentelē. Publikaciju priskyrimo proceso patikumumas

<i>Vertintojai</i>	<i>Publikaciju priskyrimo proceso patikumumas</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	5
Vertintojas 4	5
Vertintojas 5	5
Vidurkis	5
Mediana	5

6.4.8 lentelē. Publikacijū ekspertizēs procesō patikimumas

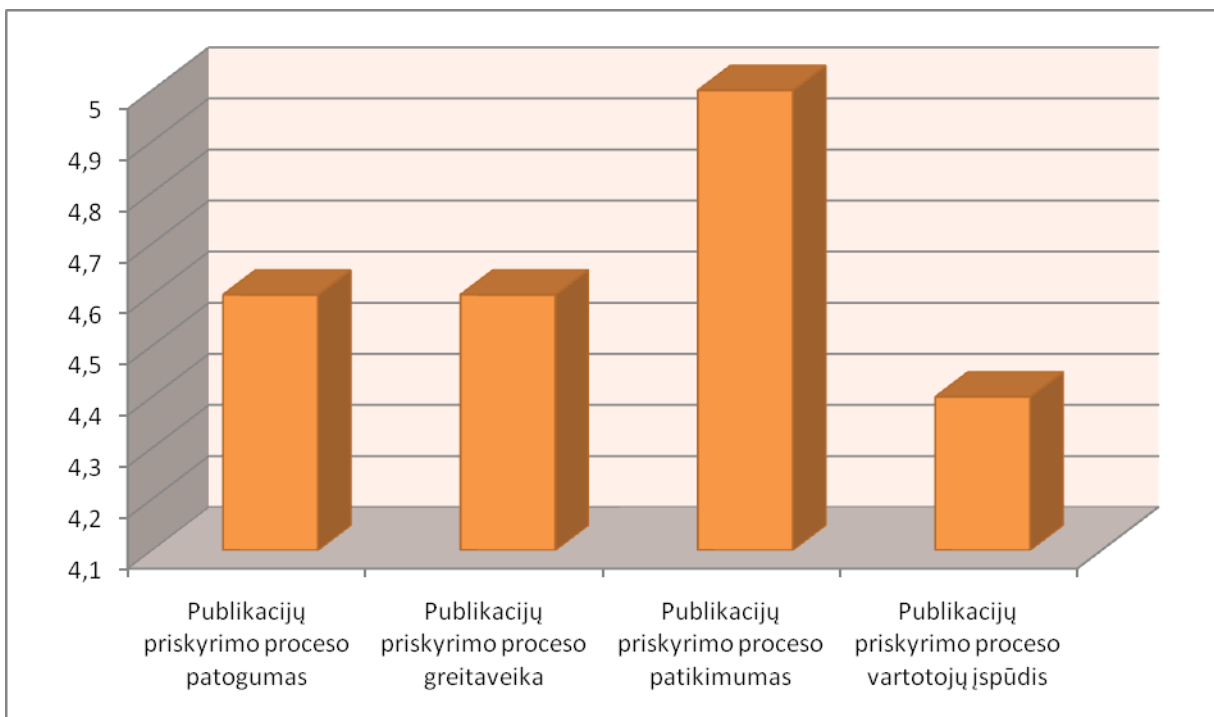
<i>Vertintojai</i>	<i>Publikacijū ekspertizēs procesō patikimumas</i>
Vertintojas 1	5
Vertintojas 2	5
Vertintojas 3	5
Vertintojas 4	5
Vertintojas 5	5
Vidurkis	5
Mediana	5

Pateikiama apibendrinta rezultātū lentelē:

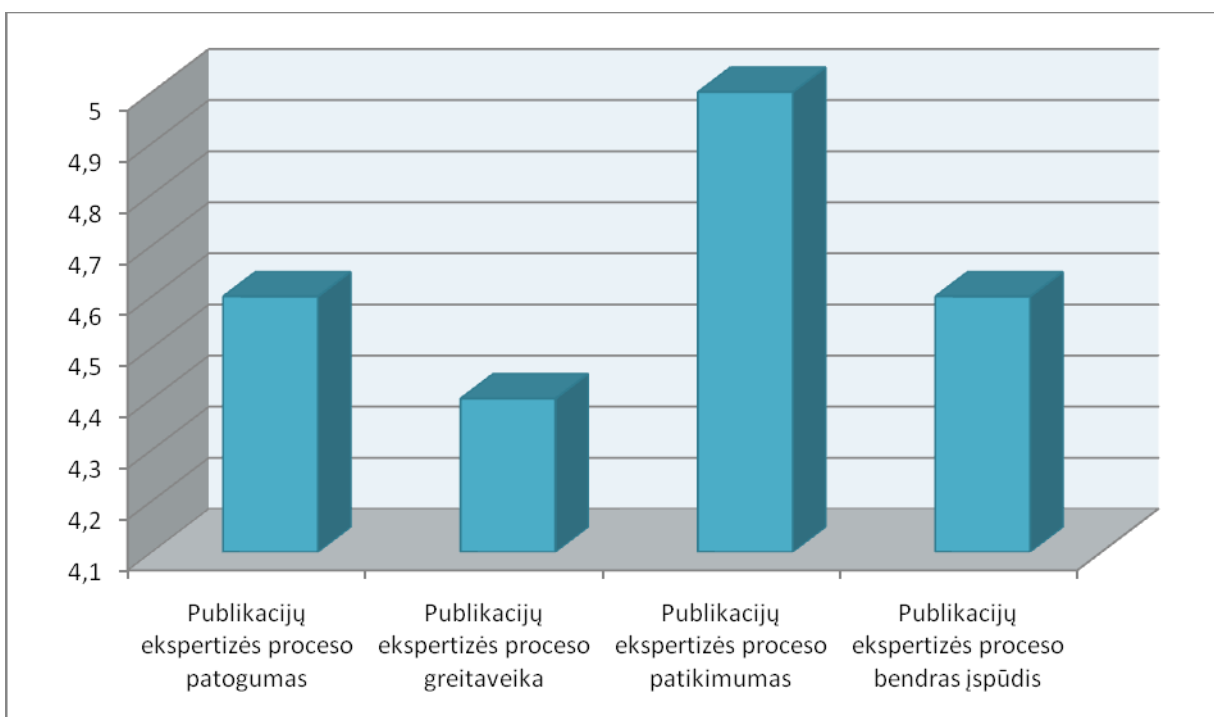
6.4.9 lentelē. Apibendrinti apklausos rezultatai

<i>Kriterijai</i>	
Publikacijū priskyrimo procesō patogumas	4,6
Publikacijū priskyrimo procesō greitaveika	4,6
Publikacijū priskyrimo procesō patikimumas	5
Publikacijū priskyrimo procesō vartotojū īspūdis	4,4
Publikacijū ekspertizēs procesō patogumas	4,6
Publikacijū ekspertizēs procesō greitaveika	4,4
Publikacijū ekspertizēs procesō patikimumas	5
Publikacijū ekspertizēs procesō bendras īspūdis	4,6
<i>Bendras sistemos īvertinimas</i>	<i>4,65</i>

Toliau pateikiami vertinimo grafikai kiekvienai įvertintai funkcijai:

6.4.1 pav. Publikacijų priskyrimo proceso kokybės palyginimas

6.4.2 pav. Publikacijų ekspertizės proceso kokybės palyginimas

6.5 Automatizuotų veiklos procesų efektyvumo eksperimentinis tyrimas

Buvo atlikta lituanistikos publikacijų vertinimo ekspertų apklausa norint iširti, ar pagerėjo darbo efektyvumas automatizavus ekspertavimo valdymo procesus. Buvo atrinkti 5 žmonės, kurie pradėjo dirbti anksčiau nei buvo įdiegta sistema ir turi didelę patirtį lituanistikos srityje. Apklausa buvo vykdoma elektroniniu paštu.

6.5.1 lentelė. Apklausos anketos klausimai

<i>Nr.</i>	<i>Klausimas</i>	<i>Atsakymo variantai</i>
1	Ar palengvėjo publikacijų valdymas įdiegus Lituanistikos informacinę sistemą? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	1) Ženkliai palengvėjo, 2) Nežymiai palengvėjo 3) Nepasikeitė 4) Pasunkėjo nežymiai 5) Ženkliai pasunkėjo
2	Kokią įtaką padarė informacinės sistemos įdiegimas? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	a) Pagerino ekspertavimo veiklą b) Pablogino ekspertavimo veiklą c) Nepadarė jokios įtakos arba poveikis buvo nereikšmingas
3	Kokie yra sistemos pagrindiniai trūkumai?	Išvardinti trūkumus
4	Kokie yra sistemos pagrindiniai privalumai?	Išvardinti privalumus
5	Kokie yra svetainės pagrindiniai trūkumai?	Išvardinti trūkumus
6	Kokie yra svetainės pagrindiniai privalumai?	Išvardinti privalumus
7	Kaip pakito ekspertuotų publikacijų kiekis, įdiegus informacinę sistemą? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	Kiekis ženkliai padidėjo Kiekis nežymiai padidėjo Kiekis liko nepakitęs Kiekis sumažėjo Kiekis ženkliai sumažėjo
8	Kokie kitų ekspertų atsiliepimai apie Lituanistikos informacinę sistemą, kurie dar neturėjo galimybes jos išbandyti? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	Sistemą yra labai gera. Sistemą gera Vidutinė Sistema bloga Sistema labai bloga

Pateikiami apibendrinti apklausos rezultatai 6.5.2 lentelėje:

6.5.2 lentelė. Apklausos apibendrinti rezultatai

<i>Nr.</i>	<i>Klausimas</i>	<i>Apklausos dalyvių atsakymai</i>
1	Ar palengvėjo publikacijų valdymas įdiegus Lituanistikos informacinę sistemą? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	Vienareikšmiškai visi atsakė, kad ženkliai palengvėjo publikacijų valdymas, nes sumažėjo darbo.

2	Kokią įtaką padarė informacinės sistemos įdiegimas? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	Vienareikšmiškai visi atsakė, kad veikla pagerėjo. Pateikti argumentai: darbas tapo paprastesnis ir vyksta greičiau. Lengviau apdoroti norima informaciją. 2/3 apklaustųjų akcentavo, kad naudojantis sistema daroma mažiau klaidų!
3	Kokie yra sistemos pagrindiniai trūkumai?	Paini vartotojo registracija. Problemos naudojant ne „Internet Explorer“ naršyklę („Firefox“).
4	Kokie yra sistemos pagrindiniai privalumai?	Paprastas publikacijų ekspertavimo valdymas, informacijos sisteminimas, klaidų prevencija, patogus filtravimas.
5	Kokie yra svetainės pagrindiniai trūkumai?	Svetainės dizainas galėtų būti šiek tiek geresnis. Svarbesnė informacija lentelėse galėtų būti paryškinta.
6	Kokie yra svetainės pagrindiniai privalumai?	Orientuota į vartotoją ir patogi naudotis. Aiškiai išdėstyta sudėtinga informacija. Galimybė paprastai valdyti publikacijas.
7	Kaip pakito be klaidų ekspertuotų publikacijų kiekis, įdiegus informacinę sistemą? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	Su klaidomis atliktų publikacijų ekspertizių sumažėjo bent 2 kartais, nes sistema leidžia greitai ir kokybiškai atlikti vertinti publikacijas. Pagerėjo informacijos pateikimo kokybė.
8	Kokie kitų ekspertų atsiliepimai apie Lituaništos informacinę sistemą, kurie dar neturėjo galimybės jos išbandyti? Pasirinkite variantą ir parašykite savo komentarą.	Gera sistema. Dauguma ekspertų norėtų kuo greičiau pradėti su ja dirbti.

Remiantis šios apklausos rezultatais galima teigti, kad sistema sėkmingai išsprendė publikacijų ekspertavimo problemas, nes ženkliai palengvėjo publikacijų valdymas, ekspertavimas, darbai atliekami greičiau ir daroma mažiau klaidų. Efektyviau vykstantys procesai sąlygojo ženklų ekspertuotų publikacijų skaičiaus padidėjimą. Apklausos metu buvo išsiaiškinta, kad sistema neturi didelių trūkumų, nes įvardinti trūkumai nesukelia didelių problemų. Šie trūkumai bus pašalinti kitos sistemos versijos išleidimo metu.

6.6 Eksperimentų išvados

1. Eksperimentinio darbo rezultatai parodė, kad publikacijų valdymo bei ekspertavimo procesai buvo realizuoti gerai, ir palengvino ekspertų darbą.
2. Eksperimentas patvirtino hipotezę, kad aktualiomis internetinėm technologijom realizuota informacinė sistema yra reikalinga ir svarbi darbo produktyvumui.
3. Remiantis automatizuotų procesų efektyvumo tyrimo rezultatais, galime daryti išvadą, kad:

- Ženkliai pagerėjo lituanistikos publikacijų valdymo bei ekspertavimo procesai. Įdiegus sistemą darbai atliekami greičiau ir daroma mažiau klaidų.
- Efektyviau vykstantys procesai sąlygojo ženklų gerai ekspertuotų publikacijų skaičiaus padidėjimą
- Patogi ir paprasta naudotis sistema taupo ekspertų laiką ir resursus.
- Ekspertai gerai vertina sistemos internetinę svetainę, nes joje informacija pateikta aiškiai ir struktūrizuoti.
- Sistema neturi didelių trūkumų, nes įvardinti trūkumai nesukelia didelių problemų. Šie trūkumai bus pašalinti kitos sistemos versijos išleidimo metu.

7. Išvados

1. Atlikta lituanistikos veiklos procesų analizė identifikavo ir atskleidė lituanistikos publikacijų ekspertavimo problemas. Kadangi realizuota sistema veikia gerai, visi procesai automatizuoti – reiškia analizės metu problemos identifikuotos teisingai.
2. Atlikta panašių sistemų analizė parodė, kad nėra galimybės pritaikyti egzistuojantį sprendimą šioms problemoms spręsti, nes analogiški sprendimai neegzistuoja arba yra nesuderinami su lituanistikos ekspertavimo metodais, todėl nuspręsta kurti lituanistikos informacinę sistemą.
3. Sistemos testavimas parodė, kad funkcionalumo atvejai yra praktiškai įgyvendinti ir ištestuoti, sistema įdiegta ir parengta darbui, pasirinktos technologinės priemonės (ALEPH sistemos komponentai, kurie palaiko MARC21 metaduomenų formatą, XML technologija duomenų perdavimui per REST protokolą, AJAX) veikia efektyviai.
4. Bandomosios eksploatacijos metu atliktas sistemos veikimo stebėjimas leidžia daryti išvadą, kad:
 - Ženkliai pagerėjo lituanistikos publikacijų valdymo bei ekspertavimo procesai. Įdiegus sistemą darbai atliekami greičiau ir daroma mažiau klaidų.
 - Efektyviau vykstantys procesai sąlygojo ženklų su klaidomis ekspertuotų publikacijų skaičiaus sumažėjimą, vidutiniškai du kartus.
 - Sistema neturi didelių trūkumų, nes įvardyti trūkumai nesukelia didelių problemų. Šie trūkumai bus pašalinti kitos sistemos versijos išleidimo metu.
5. Eksperimento metu atliktas sistemos kokybinių charakteristikų įvertinimas parodė, kad vartotojai gerai vertina sistemos kokybę.

Terminų ir santrumpų žodynėlis

DB – Duomenų bazė.

BIS – Bibliotekinė informacinė sistema

ISBD (*International Standard Bibliographic Description*) – Tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas.

ISBN (*International Standard Book Number*) – Tarptautinis standartinis knygos numeris.

ISMN (*International Standard Music Number*) – Tarptautinis standartinis muzikos leidinio numeris.

ISSN (*International Standard Serial Number*) – Tarptautinis standartinis seralinio leidinio numeris.

LABT – Lietuvos akademinių bibliotekų tinklas.

LDB – Lituanistikos duomenų bazė.

MARC (*Machine-Readable Cataloging*) – dokumentų katalogavimo standartas, skirtas bibliografinių įrašų saugojimui ir mainams. Bibliografinių įrašų formatai laikomi pagrindiniais bibliotekų veiklos standartais. Nacionaliniai bibliografinių įrašų formatai: USMARC (JAV), UKMARC (Didžioji Britanija), DENMARC (Danija), FINMARC (Suomija), RUSMARC (Rusija) ir kt.

MARC21 – tarptautinis MARC standartas.

Metaduomenys – dokumentą aprašantys duomenys.

OAI (*Open Archives Initiative*) – iniciatyva sukurti bei vystyti galimybes standartų tarpusavio sąveikai, kurių tikslas palengvinti efektyviau platinti duomenų talpyklų (ir kt. duomenų išteklių) turinį. Vienas iš OAI projektų yra OAI-PMH (*Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting*) protokolas.

OAI-PMH (OAI Protocol for Metadata Harvesting). OAI-PMH nusako mechanizmą surinkti įrašus iš metaduomenų talpyklų. OAI-PMH pateikia paprastą techninį sprendimą duomenų tiekėjams padaryti jų metaduomenis lengvai prieinamus, remiantis atvirais standartais HTTP (Hypertext Transport Protocol) ir XML (Extensible Markup Language). Metaduomenys gali būti bet kokio formato, kuris yra pripažintas bendruomenėje (arba tam tikros grupės duomenų vartotojų, nors bendram lygiui pakanka unqualified Dublin Core. Tokiu būdu metaduomenys gali būti surenkami iš daugelio išteklių ir vėliau pateikiami centralizuotai iš naujai surinktos bazės. Ryšys tarp

metaduomenų ir turinio nėra apibrėžiami šiuo protokolu. Svarbu suvokti, kad OAI-PMH neteikia paieškos galimybės, paprasčiausiai tai yra būdas surikti duomenis į vieną vietą. Paieškai reikia naudoti kitus mechanizmus.

UDK (Universalioji dešimtainė klasifikacija) – tarptautinė, sisteminė, visas žinių sritis aprėpianti klasifikacijos sistema, valdoma tarptautinio UDK konsorciumo.

UNIMARC – tarptautinis MARC standartas.

Z39.50 – protokolas, naudojamas ryšiams tarp skirtingų kompiuterių ir skirtingų programų užmegzti. Protokolas suteikia galimybę vartotojui atlikti paiešką vietinės sistemos taikomąja programa ir priimti tos sistemos (serverio) skirtingos konfigūracijos programos pateiktą paieškos rezultatą.

Literatūra

1. Tarptautinė mokslinė duomenų bazė "Lituanistika" : galimybių studija / Mantas Adomėnas ... [et al.] ; Lietuvos mokslo taryba- Kaunas : Technologija, 2007 299, [1] p. : iliustr.
2. Wiki. Metadata [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://en.wikipedia.org/wiki/Metadata>.
3. Wiki. International Standard Bibliographic Description [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą http://en.wikipedia.org/wiki/International_Standard_Bibliographic_Description.
4. Wiki. MARC standards [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą http://en.wikipedia.org/wiki/MARC_standards.
5. Wiki. International Federation of Library Associations and Institutions [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą http://en.wikipedia.org/wiki/International_Federation_of_Library_Associations_and_Institutions.
6. IFLA. IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Core Programme (UBCIM) [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.ifla.org/VI/3/p1996-1/sectn1.htm>.
7. Library of Congress. MARC21 Format for Bibliographic Data [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.loc.gov/marc/bibliographic>.
8. Dublin Core Metadata Initiative. Dublin Core Metadata Element Set, Version 1.1 [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://dublincore.org/documents/dces>.
9. Open Archives Initiative. The Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html>.
10. MLA International Bibliography [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.mla.org/bibliography>.
11. CSA Sociological Abstracts [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.csa.com/factsheets/socioabs-set-c.php>.

12. CSA British Humanities Index [interaktyvus]. [žiūrėta 2009-01-19]. Prieiga per internetą <http://www.csa.com/factsheets/bhi-set-c.php>.